

Spiral House

sociální podnik Josefov u Jaroměře

Konverze pivovaru v Josefově u Jaroměře

sociální podnik pro podporu zaměstnanosti sociálně slabého obyvatelstva s romskou majoritou

diplomová práce

autor: Bc. Julie Dürrová

vedoucí: doc. Ing. arch. Irena Šestáková

konzultanti: Ing. arch Ondřej Dvořák, Ph.D., Ing. arch. Pavel Lupač

15118 Ústav nauky o budovách

Fakulta architektury, ČVUT v Praze

akademickýrok 2011/2012

-2-03-2012

České vysoké učení technické v Praze, Fakulta architektury

2/ ZADÁNÍ diplomové práce

Mgr. program navazující

jméno a příjmení: Julie Dürrová
 datum narození: 12. 6. 1987
 akademický rok / semestr: 2011-2012/letní
 ústav: 15118 Ústav nauky o budovách
 vedoucí diplomové práce: doc. Ing. arch Irena Šestáková

téma diplomové práce: Konverze pivovaru v Josefově u Jaroměře
 sociální podnik na podporu zaměstnanosti sociálně slabého
 obyvatelstva s romskou majoritou

(viz přihláška na DP)

zadání diplomové práce:**1/ popis zadání projektu a očekávaného cíle řešení**

Konverze objektu bývalého pivovaru později sýrárny, přizpůsobení novému provozu výroby a plnění funkce sociálního podniku. Navržené zařízení poskytuje pracovní umístění nezaměstnaných s vysokou variabilitou náplně práce i charakteru pracovního úvazku v provozu tiskárny, balírny, třídírny, řemeslné dílny a správní složce podniku, dále provozuje vzdělávací centrum pro veřejnost, rekvalifikační centrum úřadu práce, podnikatelský inkubátor, nízkoprahové centrum pro mládež a turistický bod. Konceptce návrhu reflektuje potřeby cílové skupiny v rozvržení provozů s důrazem na snadnou orientaci a užívání osobami se sociálním hendicapem.

Podkladem pro zpracování projektu je diplomní seminář, který diplomantka zpracovala v předchozím semestru. Stavební program vycházející z potřeb zadavatele autorka doplní a eventuelně upraví na základě vlastních rozborů a průzkumů.

STAVEBNÍ PROGRAM

Konverze pivovaru v Josefově u Jaroměře na sociální podnik

SPRÁVA	VÝROBA	SLUŽBY	ZÁZEMÍ		
lobby rozcestník, recepce kontaktní centrum, entry, HR sociální podpora, poradna, case management, HR detašované pracoviště úřadu práce mzdové oddělení archiv	60 40 60 100 70 40 20	TISKÁRNA styk se zákazníkem management tiskárny zázemí zaměstnanců, šatny, kuchyňka, odpočinek, schůzky předtisková příprava, grafické studio sklad a osvit tiskových desek sklad papíru a barev, manipulační plocha, parkování pojízdného stroje	PODNIKATELSKÝ INKUBÁTOR kanceláře podpory podnikání a inkubátoru dílny inkubátoru sklady inkubátoru	280 80	
recepce vedení, asistentky kancelář administrativní správy objektu kancelář ředitele jednací místnost PR oddělení logistické centrum dopravy IT oddělení, servrovna	50 50 25 50 40 50 50	tisk, míchaní barev, schnutí řezání, ražení, bigování, mezisklad skládání, vazby balení, distribuce TŘÍDÍRNA sklad materiálu před třídění sklad roztříděného materiálu	VZDĚLÁVACÍ CENTRUM rozptylová plocha, pauzy, čekání školicí a rekvalifikační místnost ÚP počítačová učebna školicí místnost inkubátoru adaptabilní konferenční místnost / aula seminární prostory sklad nábytku	40 40 20 200 200	
řemeslná dílna sklad výrobků sklad materiálu	200 90 90	BALÍRNA sklad produktů a materiálu skládání, lepení, plnění, balení sklad pro expedici ŘEMESLNÁ DÍLNA řemeslná dílna sklad výrobků sklad materiálu	NÍZKOPRAHOVÉ CENTRUM VOLNÉHO ČASU PRO MLÁDEŽ centrum podpory mládeže, konzultace kancelář správce zařízení klidová vzdělávací místnost s PC ateliér pro řemeslné kroužky klubovna pro trávení volného času malá tělocvična TURISTICKÝ CÍL, VEŘEJNÉ WORKSHOPY prezentace a prodej výrobků podniku řemeslná dílna expoze - historie objektu turistické centrum s rozhlednou	15 15 30 45 35 50 80 60 60 60	
CELKEM	705	CELKEM	1435	CELKEM	885

2/popis závěrečného výsledku, výstupy a měřítka zpracování**1. PRŮVODNÍ ZPRÁVA**

- historický vývoj řešeného území, zapojení novostavby do dané lokality jako celku
- vysvětlení architektonického řešení a zvoleného rozsahu programu ve vztahu k urbanistickému kontextu
- průvodní zpráva k architektonicko-konstrukčnímu řešení staveb

2. SITUACE

- širší vztahy 1:5000
- situace 1:500 nebo 1:1000

3. PŮDORYSY, ŘEZY, POHLEDY, ŘEZOPOHLEDY 1:200

- architektonické studie vlastního objektů
- - půdorys přízemí bude řešen včetně parteru

4. DVĚ PROSTOROVÁ ZOBRAZENÍ

- perspektiva, axonometrie

5. KONSTRUKČNÍ SCHEMA STAVBY A VYBRANÉ ARCHITEKTONICKO-KONSTRUKČNÍ DETAILS /budou upřesněny v průběhu práce/**3/seznam dalších dohodnutých částí projektu (model)****1. MODEL**

1:1000 – širší vztahy, 1:200 vlastní objekt a nebo jeden model 1:500

2. OZNAČENÍ VÝKRESŮ

Všechny výkresy a přílohy budou označeny názvem školy, ústavu a ateliéru, dále pak jménem vedoucí práce, konzultanta a diplomanta /včetně vlastnoručního podpisu/, názvem zadání a datem odevzdání.

Datum a podpis studenta

23. 2. 2012

Datum a podpis vedoucího DP

23.2. 2012

Datum a podpis děkana FA ČVUT

**ČESKÉ VYSOKÉ UČENÍ TECHNICKÉ V PRAZE
FAKULTA ARCHITEKTURY**

AUTOR, DIPLOMANT: Bc. Julie Dürrová
AR 2011/2012, LS

NÁZEV DIPLOMOVÉ PRÁCE:

(ČJ) KONVERZE PIVOVARU V JOSEFOVĚ U JAROMĚŘE

SOCIÁLNÍ PODNIK NA PODPORU ZAMĚSTNANOSTI SOCIÁLNĚ SLABÉ SKUPINY S ROMSKOU MAJORITOU

(AJ) CONVERSION OF THE BREWERY IN JOSEFOV BY JAROMĚŘ, CZECH REPUBLIC
SOCIAL ENTERPRISE SUPPORTING EMPLOYMENT OF THE SOCIALLY DEPRIVED COMMUNITY WITH ROMA MAJORITY

JAZYK PRÁCE: ČESKÝ

Vedoucí práce: doc. Ing. arch Irena Šestáková Ústav: 15118 Ústav nauky o budovách

Oponent práce:

Klíčová slova (česká): Josefov, Romové, pivovar, sociální podnik

Anotace (česká):

Projekt sociálního podniku řeší zásadní problémy lokality Josefova u Jaroměře, kde žije sociálně slabá komunita s velkým podílem romského obyvatelstva. Navrhovaný Spiral House v bývalém pivovaru a později sýrárně je komplexní zařízení snižující vysokou nezaměstnanost v oblasti. Vytváří vhodná pracovní místa s velkou variabilitou pracovního programu, obsahuje centrum sociálního poradenství, podnikatelsky motivační prostředí, poskytuje dodatečný přístup ke vzdělání a podporuje dialog nejen ve společnosti místní, ale hlavně s širokou veřejností.

Anotace (anglická):

The project proposes a Social enterprise that solves fundamental problems at the site of Josefov by Jaroměř, where socially weak community with a large proportion of the Roma population lives. The proposed Spiral House in a former brewery and later cheese factory is a comprehensive facility to reduce high unemployment. It creates suitable jobs with great variability of the work program, includes social counseling center, a business motivational environment, provides additional access to education and promote dialogue in society, not only local, but mainly with the general public.

Prohlášení autora

Prohlašuji, že jsem předloženou diplomovou práci vypracoval samostatně a že jsem uvedl veškeré použité informační zdroje v souladu s „Metodickým pokynem o etické přípravě vysokoškolských závěrečných prací.“

(Celý text metodického pokynu je na www.FA.studium/ke-stazeni)

V Praze dne 18. května 2012

podpis autora/diplomanta

Tento dokument je nedílnou a povinnou součástí diplomové práce / portfolio a CD.

Z diplomního semináře

Pro svou diplomovou práci jsem si vybrala aktuální téma, které dlouhodobě sužuje celou Českou republiku, kterým jsou problémy soužití Romské menšiny a většinového obyvatelstva. Zvolila jsem lokalitu, která má obrovského genia loci a velice silně působí na každého návštěvníka - pevnostní město Josefov u Jaroměře na každého dýchá inženýrskou genialitou konstrukce opevnění s podzemními chodbami, nostalgickými starými oprýskanými fasádami v přísné pravouhlé síti ulic, jakoby se tu zastavil čas, a tíživým pocitem strachu, který návštěvníka přepadá, když míjí skupinky pokřikující mládeže, nebo když prochází kolem otevřeného okna nebo průjezdu do dvora a stává se svědkem života místních obyvatel.

V semináři předcházejícím diplomovou práci jsem se seznámila s tématem, lokalitou i místními poměry. Za hlavní problém Josefova (cca 3000 obyvatel) považuji vysokou nezaměstnanost (10%), nedostatek vhodných pracovních míst nízkou kvalifikaci pracovní síly - 25% obyvatel je bez vzdělání a se základním vzděláním. Do Josefova neplyne příliš investic a Josefov takřka postrádá vlastní ekonomickou aktivitu. Velkou část obyvatel Josefova lze označit za sociálně slabou bez vidiny možné změny k lepšímu. Přestože se zde prolíná několik skupin obyvatel - sociálně slabí / soběstační, Romové (20-30%) / většinová společnost, rodáci / přistěhovalci - a vznikají třenice, v nouzi se podporují a drží pospolu. Toto prolínání částečně změnilo můj pohled na věc, většina sociálně slabých obyvatel Josefova náleží k romskému etniku, ale není správnou cestou řešit problém lokality pouze soustředěním se na tuto skupinu. Je třeba neseparovat, nabídnout rovnou šanci všem, pouze s přihlédnutím ke specifickým potřebám každého jednotlivce.

Za kladné zjištění považuji informaci, že téměř každý, kdo je schopen, si přivydělává kde může, většinou samozřejmě nelegálně. Ale znamená to, že nabídnutí pracovních míst by neodmítli, výše sociální podpory klesá, a tak je nutné mít další příjmy. Při osobní návštěvě sociální poradny v Josefově jsem narazila na problémy s přechodem k novému systému státní sociální podpory pod úřad práce, a proto jsem v návrhu úřadu práce věnovala vlastní detašované pracoviště. Také jsem se setkala s požadavkem na velice jednoduché manuální pracovní úkony a eliminaci práce se stroji, kterým se zcela vyhnout nelze. Dalším palčivým tématem je práce s mládeží, na které se chci přednostně zaměřit - smysluplné trávení volného času, vzdělání a nástup do zaměstnání po absolvování školy - vše je v návrhu řešeno. Umístění nízkoprahového

centra v komplexu, kam je možné přijít pro pomoc, radu, na doučování, na kroužek, počítač, nebo jenom pobýt, má suplovat prostředí, kde je samozřejmostí být součástí pracovního procesu. Vysoký význam má pro mou cílovou skupinu společenský mezilidský kontakt, proto byl stavební program rozšířen o prostor kavárny, kde bude docházet k setkávání různých skupin. Při práci bude naopak lepší vytvářet menší týmy s podobnými zájmy.

Nabídka pracovních míst v komplexu je velice pestrá. V začátku je počítáno s velkou participací na samotném budování centra, první pracovní místa budou pomocné práce na stavbě. Důležitý je model „otevřených dveří“ - kdokoliv může kdykoliv přijít a využít možností, které zařízení nabízí, včetně pomoci v nouzi s okamžitou výplatou „přijď, odpracuj, vydělej“. Těžiště pracovních úvazků tkví samozřejmě ve stálých zaměstnancích na plné i částečné úvazky. Podle množství zakázek bude fungovat portfolio nárazových zaměstnanců „na zavolání“, přes úřad práce bude zajišťována i nárazová síla pro externí podniky.

Ilustrační foto, zdroj: www.ahaonline.cz – Alexandr Malachovský, Dan Černovský

Pro nezaměstnané:

- nabídka pracovních pozic dle kvalifikace
 - nabídka částečných i plných úvazků
 - výkon veřejných služeb, veřejně prospěšných prací
 - evidence pracovníků i pro externí služby
 - sociální poradenství a zprostředkovatelské centrum
- Pro lepší uplatnění na trhu práce nabídka školení, zvyšování kvalifikace a vzdělání.
- Pro rozvoj podnikání nabídka zázemí pro začínající podnikatelský záměr v inkubátoru, konzultace pro firmy zakládající sociální podniky a chráněná pracovní místa.
- Pro rozvoj volnočasových aktivit a dovedností dílny / ateliéry pro děti a dospívající, formou nízkoprahového zařízení navazujícího na klub Smajlík, který je určený pro mladší děti, smysluplné trávení volného času, možnost zájmových kroužků.
- Pro mladé automatické umístění do pracovního procesu po dokončení školní docházky, nabídka brigád, práce na dohody.
- Pro návštěvníky prohlídky areálu, expozice, turistický bod, workshopy, školení, besedy, osvěta, prodej výrobků.

Sociální podnik

Sociální podnik je subjektem sektoru sociální ekonomie. Podniky sociální ekonomiky se vyznačují důrazem na dosahování sociálních cílů a zároveň podnikatelskou aktivitou, která je prostředkem k dosahování těchto cílů.

Sociální ekonomika „nemůže být poměřována výlučně v podmínkách ekonomických výkonů, což je beztak potřebné pro dosažení jejich cílů, ale musí především být poměřována přínosem v oblasti solidarity, sociální soudržnosti a teritoriálními svazky.“

Sociální ekonomie:

- je založena na principu solidarity
- vytváří kvalitní pracovní místa a kvalitnější život a nabízí rámec vhodný pro nové formy podniku a práce
- hraje důležitou úlohu v místním rozvoji a v sociální soudržnosti
- je sociálně odpovědná
- je faktorem demokracie
- přispívá ke stabilitě a pluralitě ekonomických trhů
- odpovídá prioritám a strategickým cílům EU: sociální soudržnost, plná zaměstnanost, boj proti chudobě a vyloučení ze společnosti, participativní demokracie, lepší řízení a trvale udržitelný rozvoj.

Sociální podnikání nebo sociální podnik („social enterprise“) je vymezován jako „podnik s primárně sociálními cíli, jehož nadhodnota je reinvestována za tímto účelem zpět do podniku nebo do komunity.“

Charakteristiky sociálních podniků, které jsou sociální povahy, zahrnují:

1. Základním smyslem sociálního podniku je provozovat aktivity prospívající společnosti či specifické skupině lidí. Na stejné úrovni je hlavní charakteristikou ekonomiky sociálního podnikání zájem podporovat smysl pro sociální zodpovědnost na místní úrovni.
2. Sociální podniky vznikají z iniciativ skupin občanů, kteří sdílí jasně určenou potřebu nebo záměr.
3. Rozhodování není založeno na vlastnictví kapitálu (spíše je demokratické).

Zdroje:

www.socialnifirmy.cz/ 1.evropská konference k SE v Praze, 2002 'Social Enterprise – a strategy for success,' DTI, 2002
 www.ashoka.org/social_entrepreneur
 www.socialni-ekonomika.cz/cs/slovník-pojm.html
 www.socialni-zaclenovani.cz/
 podpora-podnikatelskych-aktivit-v- socialne-vyloucenych-lokalitach
 www.socialnifirmy.cz

Architektonicko-konstrukční řešení

Celková koncepce + parter

Hlavní myšlenkou návrhu je spirála symbolizující přeměnu začarovaného kruhu sociálních nejistot v cestu. Spirála se zhmotnila v novostavbách, které navrhuji ve dvoře stávajícího objektu. Dvůr je v současnosti rozdělen zdí, protože civilní část komplexu byla prodána soukromému vlastníkovi. Návrh počítá s odkoupením tohoto křídla a znovu sjednocením komplexu kolem společného prostoru ve dvoře. Počítáno je s odstraněním veškerých přístaveb ve dvoře, ponechán zůstane pouze komín, který se stane vyvrcholením koncepční spirály. Ta byla vepsána do dvora a ze dvou konstrukčních trojúhelníků (viz. schéma) vznikly hmoty novostavby. Spirálou je vyjádřena i hierarchie provozní náplně Spiral House, jak bylo zařízením nazváno. Základem jsou třídírna, balírna a externí práce mimo objekt, které tvoří nejširší nabídku pracovních míst a počátek spirály. Následuje tiskárna jako náročnější provoz základní výroby a hlavní ekonomický hybatel projektu. Vzdělávací centrum poskytuje nejen rekvalifikační kurzy, školení a semináře pro klienty, ale i osvětovou činnost pro širokou veřejnost. Podnikatelský inkubátor pomáhá začínajícím firmám a živnostníkům v začátcích podnikání. V civilní části stávajícího objektu je umístěno sociální poradenství, detašované pracoviště úřadu práce a oddělení lidských zdrojů, kde jsou uplatňovány principy case managementu, tedy personálnímu přístupu ke klientům případ od případu a hledání řešení na míru, ve druhém podlaží sídlí administrativní zázemí podniku. K této části navazuje novostavba složená ze dvou částí - transparentní kavárny a masivní hmoty ukrývající řemeslnou (chráněnou) dílnu a nízkoprahové centrum pro mládež. Vyvrcholením je již zmíněný komín, ve kterém je nainstalovaný „periskop“ řešený stříbrnou koulí umístěnou nad komínem a systémem čoček tvořící dalekohled. Efektem je pohled na Josefov „rybím okem“, atrakce, která přiláká zvědavé turisty, kteří se budou moci seznámit s historií objektu, projektem, podnikem, historií romského etnika, jejich hodnotami a našimi rozdíly v návštěvnickém centru v podzemním podlaží stávajícího objektu.

Koncept spirály byl promítnut i do geometrie parteru dvora v pásech, které záměrně nekorespondují s pravouhloú sítí města, zalamují se podél fasád a v závěru vybíhají po fasádě novostavby v podobě oken vzhůru. Základním materiálem povrchu je kamenná dlažba - větší v části vyhrazené pro parkování a zásobování, menší pro pěší komunikace a cestičky. Pochozí části

lemují kamenná pole s oblázky, nebo trávnik. Novostavba ve svém „náručí“ „objímá“ příjemnou pobytovou část se stromem. Před kavárnou je dřevěný rošt pro venkovní posezení, před řemeslnou dílnou betonové plochy se stoly pro možnou práci venku. V provozní části dvora jsou 4 parkovací místa pro vozy typu transit pro zásobování a rozvoz zakázek a 8 parkovacích míst pro zaměstnance. Dalších 16 parkovacích míst je na náměstí před objektem. Většina zaměstnanců budou místní obyvatelé, nebo osoby využívající hromadnou dopravu, jejíž zastávka je rovněž na přilehlém náměstí.

Stávající objekt

Stávající objekt - cihlová masivní stavba s valenými klenbami - je očištěn od nešetných zásahů, zejména přístaveb ve dvoře, nekonceptních otvorů ve fasádě a příček v dispozici. Je navržen nový hlavní vstup v místě, kde podle původních plánů měl být druhý rizalit symetrický s hlavním průjezdem, zároveň je pod hlavním štítem (se kterým se v původním plánu nepočítalo), a využívá jednu z převýšených místností v interiéru.

Nároží orientované do Náměstí svobody je vizuálně nejfrekventovanější částí fasády, mělo by reprezentovat celý komplex a zároveň z tohoto směru očekávám příchod návštěvníků od autobusové zastávky plánovaného nového terminálu. Část náměstí, které je pojato parkovou úpravou, je využívána k parkování. V tomto nároží byla proražena dvě vysoká okna, protože právě na styku dvou křídel objektu byla umístěna varna pivovaru i hlavní výrobní linka sýrárny a bylo potřeba manipulovat s prostorově náročným technologickým vybavením předchozích provozů. Tuto místnost v nároží vnímám jako srdce předchozí produkce, proto jedno z oken upravuji na vstup a umísťuji sem styk se zákazníky podniku - copycentrum, příjem zakázek, showroom výroby a produkce podniku a prezentační prodejnu výrobků řemeslné dílny a podnikatelského inkubátoru.

Poničená fasáda po odstranění přístaveb ve dvoře se v parteru změní proražením obloukových arkád, kterým byla inspirace v sousedních vnitroblocích a objektech opevnění. Ostění oblouků, stejně jako veškerých novotvarů včetně otvorů do stávajících konstrukcí je řešeno pohledovým betonem. Otevření prostor v přízemí do dvora přinese více osvětlení do dílen, umožní manipulaci s objemnými stroji technologického zařízení a působí přívětivě do venkovního prostranství dvora. V patře

budou obnovena okna podle původního rozvržení. Pavlač v civilním křídle zůstane zachována, bude zastřešena novým objektem a bude obnoveno servisní schodiště pro přístup do vodárenské věže a zároveň do administrativního zázemí podniku.

Vnitřní dispozice stávajícího objektu jsem řešila volným vkládáním funkčních celků se snahou minimalizovat dělení místností. Do místností převýšených přes dvě podlaží jsem vložila patro se samostatnou lehkou nosnou konstrukcí, některá patra jsou propojena do 2.NP. Hlavní vertikální komunikace jsou stávající konstrukce upravené v přístupu do podkroví, kam nyní vedou jen železná točitá schodiště. V křídle u Ivanovovi ulice je obnoveno původní zachovalé schodiště, které je nově napojeno z chodby (původně z boční místnosti), v křídle u Okružní ulice původní schodiště do podkroví zcela zaniklo výstavbou výtahu, je tak navrženo zcela nově. Dva výtahy nechávám ve stávajícím umístění v dispozici a nahrazuji novými, jeden výtah zvenku na fasádě ruším a nahrazuji manipulačním výtahem v místě zásobování materiály.

Navrhovaná novostavba

Stávající objekt se skládá ze dvou různých, vzájemně kontrastních hmot. Jedna se snižuje směrem do dvora, druhá se naopak zvedá. Nižší, transparentní jednopodlažní část je přístavbou zastřešující kavárnu a stávající fasádu s pavlačí. Konstrukčně je řešena z dřevěných lepených vazníků a sloupů, které nesou prosklenou fasádu a střechu se systémového lehkého obvodového pláště, na který jsou kotveny dřevěné fošny nesoucí rošt dřevěných stínících lamel, které je možné odklápět pro údržbu skleněných ploch. Celá konstrukce je samonosná, ke stávající budově doléhá, ale nezatěžuje ji. Z kavárny je vstup do části sociálních služeb. Zázemí kavárny je stejně jako druhá část objektu z litého pohledového betonu. Obvodové stěny a obvodové stěny vnitřního sanitárního jádra jsou nosné. Objekt je třípodlažní, v přízemí se nachází řemeslná dílna na výrobu tradičních nástrojů, výrobků z proutí, drátů, textilu, dřeva, hlíny atd. V dílně budou pořádány tematické semináře, zaměření výroby je proměnlivé a přizpůsobivé, dílna provozuje kurzy pro veřejnost a nabízí chráněná pracovní místa pro osoby s handicapem. V druhém a třetím podlaží se nachází nízkoprahové centrum pro mládež rozdělené na klidovou a aktivní zónu.

Kapacity

plocha pozemku	4750 m ²
zastavěná plocha	2670 m ² + 547 m ² nově
výroba a dílny	1200 m ² + 500 m ² sklady
	80 pracovních míst
správa a administrativa	800 m ²
	30 pracovních míst
služby a rozvoj	1800 m ²
	25 pracovních míst
parkovací místa v areálu	4 + 8 (z toho 1 pro invalidy)

Technické zařízení budov

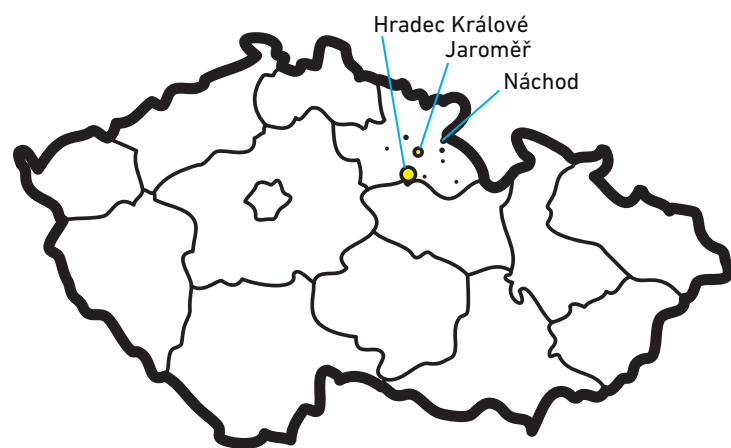
Objekty budou napojeny na stávající technickou infrastrukturu vodovodu, kanalizace, plynu a elektro sítě. Ve stávajícím objektu jsou technologie soustředěny do místností pod vodárenskou věží. V 1.NP tato místnost slouží jako zázemí technologiím tiskárny, ve 2.NP jako zázemí technologiím inkubátoru a v podkroví je situována provozní a technologická půda odkud vytápění objektu zajišťují plynové kotle a ohřev teplé vody elektrické bojlerů. Jsou zde umístěny i vzduchotechnické jednotky, které zajišťují kvalitní prostředí v tiskárně, dílnách a vzdělávacím centru. Rozvody jsou vedeny v prostorech mezi klenbami a podlahou.

V navrhovaném objektu je technická místnost umístěna v bloku s hygienickým zázemím, je zde umístěn plynový kotel pro vytápění novostavby, vzduchotechnická jednotka pro kavárnu a dílnu a bojlerů pro ohřev teplé vody.

Požární ochrana

Únikové cesty vedou hlavními schodišti, která v přízemí ústí do dvora, dvěma průchody a průjezdem pak mimo pozemek. Vjezd do dvora je limitován rozměry průjezdu, požární hydrant je umístěn na náměstí a v provozní části dvora.

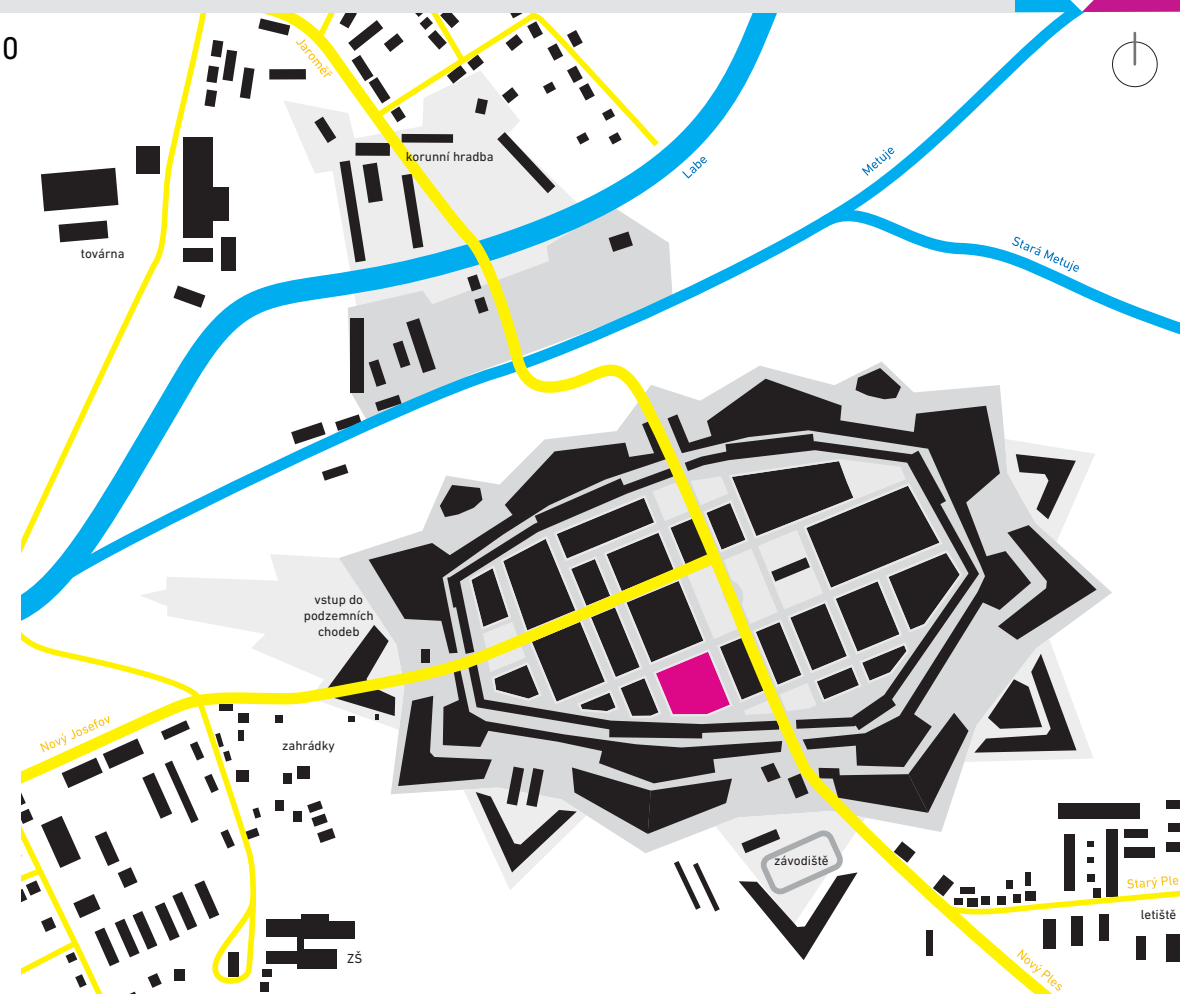
Josefov u Jaroměře leží ve východních Čechách, v Královéhradeckém kraji. Nachází se mezi Hradcem Králové a Náchodem, do jehož okresu náleží. Jaroměř je obcí s rozšířenou působností. Josefov byl samostatným pevnostním městem až do roku 1948, kdy byla tato dvě města sloučena v jeden celek. Josefov se stal součástí Jaroměře, ke správě Josefova se vyjadřuje osadní výbor, orgán zřizovaný zastupitelstvem města.

Historie

V roce 1780 nechal Josef II. založit dvě samostatné pevnosti - Terezín a Josefov. Josefov byl vyprojektován ve Vídni francouzským inženýrem generálem Claude Benoid Duhamel de Querlonde. V projektu dotáhl k dokonalosti myšlenky francouzské meziérské školy s použitím třetího Vaubanova systému. I vnitřní město podléhalo přísné vojenské regulaci, je uspořádáno do bloků se sítí kolmých ulic a centrálním náměstím s kostelem. Celé město bylo založeno a postaveno v klasicistním stylu. Po zrušení statutu pevnosti v roce 1888 začíná osídlování Josefova civilním obyvatelstvem. Pevnost přestala být udržována a začalo se s bouráním bran a některých fortifikačních prvků. Za první světové války zde byl zajatecký tábor, kterým prošlo na sto tisíc zajatců z východní fronty. Druhá světová válka znamenala pro Josefov obydlí německými jednotkami SS. Do roku 1970, kdy byl Josefov vyhlášen městskou památkovou rezervací, došlo ke značné devastaci pevnosti.

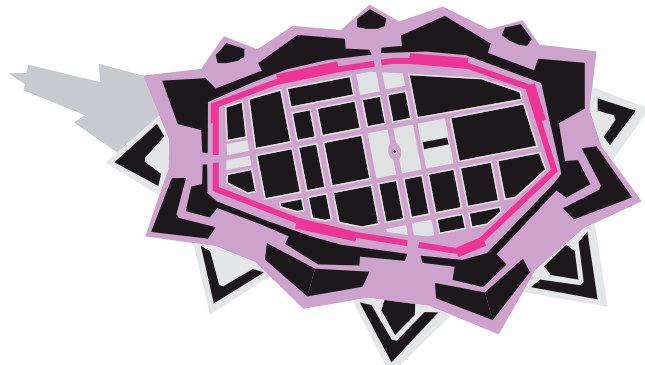
Budoucnost města je v rozvoji turistického ruchu, zatraktivnění lokality a zhodnocení mnoha potenciálů, které pevnost nabízí. Hlavní funkcí města zůstane bydlení a drobném podnikání. Vhodný je rozvoj sportovně-rekreačního využití lokality a sociálně-kulturní orientace aktivit a služeb nejen pro místní obyvatelstvo.

Širší vztahy 1:10 000

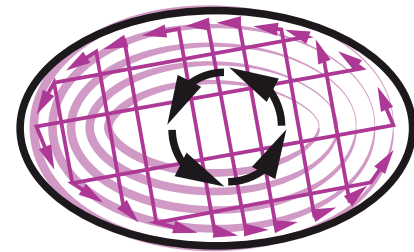

Novoměstská brána a řešený objekt v pozadí

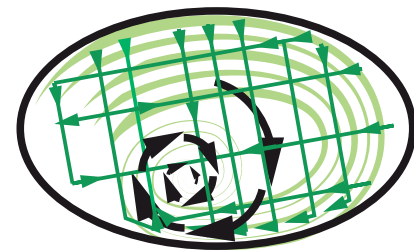

Okružní ulice běží dokola podél hradeb, vymezuje pravoúhlu sítí ulic pevnostního města.

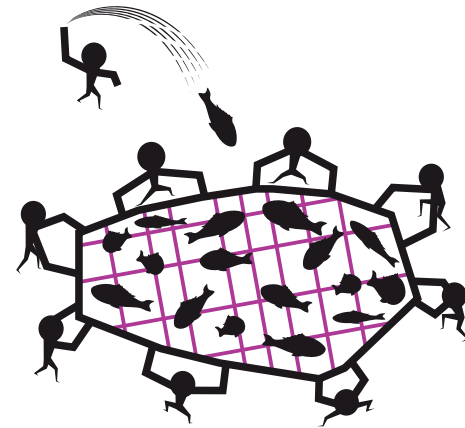
Život v sociální nejistotě je začarovaný kruh.

Symbolem změny je přeměna kruhu ve spirálu...

Lidem v tíživé sociální situaci nejvíce pomůže nabídka vhodných pracovních příležitostí. Sociální podnik je firma se sociálními cíli, která počítá s aktivní participací obyvatel, a která naplňuje sociální pilíř udržitelného rozvoje. Přímo v pevnosti Josefov je většina objektů obytných, dále jsou to stavby občanského vybavení a několik objektů vojenských. Jen jeden objekt byl určen průmyslu, bývalý pivovar, později sýrárna, dnes prázdný chátrající komplex.

Ze sítě takřka „není úniku“. V síti jsou sociální byty nejhorší kategorie, kdo neměl na nájem v Jaroměři, skončil právě tady.

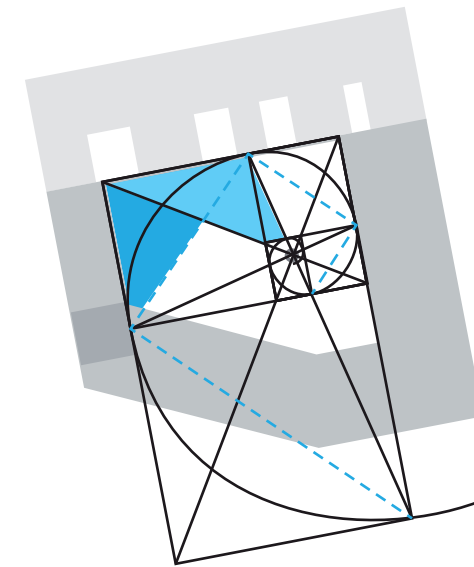
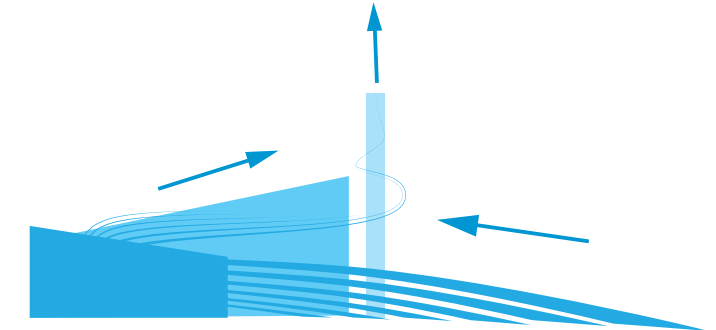
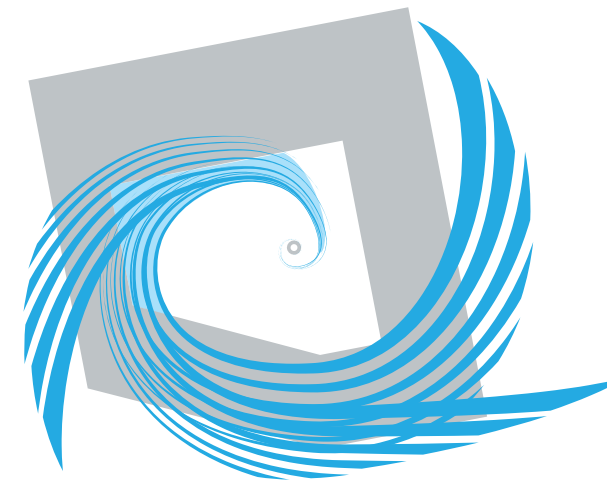
Je těžké se odrazit ode dna a změnit svou situaci.

... dát lidem naději a směr ...

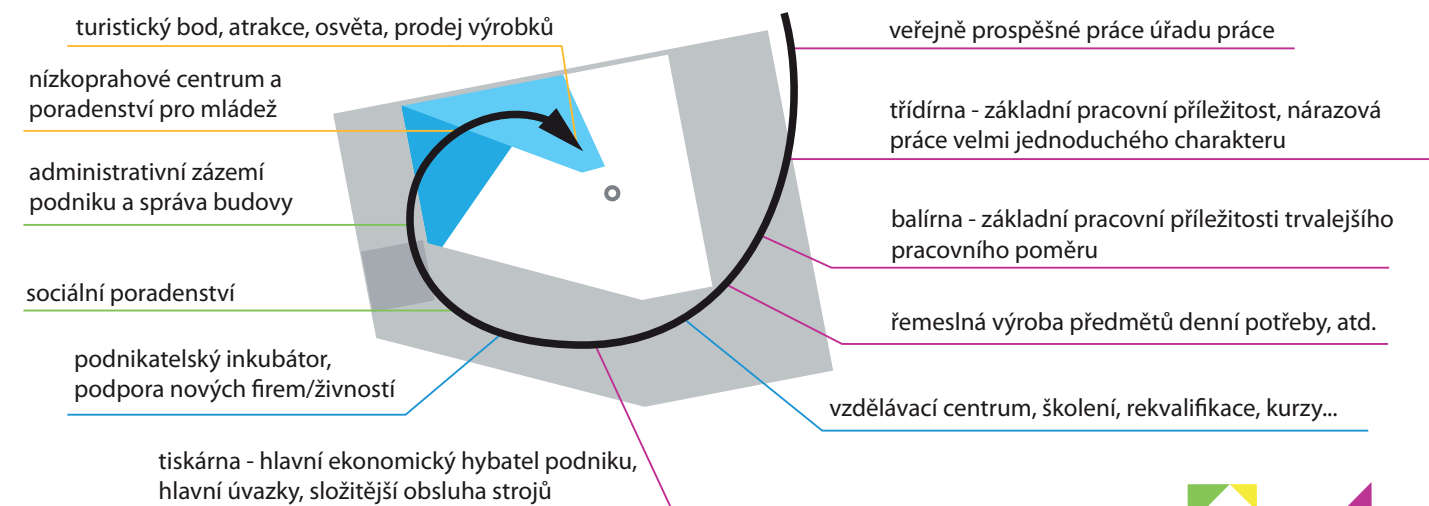
... společnými silami využít svůj potenciál, uniknout, nedržet se při zemi, ale mířit výš.

Centrem naděje, boje za lepší život, pracovní příležitosti a dialog je nově navrhovaný sociální podnik Spiral House. Symbolem vyvrcholení ideologické spirály je komín.

Geometrie objektu byla inspirována logaritmickou spirálou, která je konstruována v poměrech zlatého řezu. Spirála byla vepsána do dvora s centrem v půdorysu komína. Ze dvou výsečí byly vytvořeny hmoty se šikmou střechou.

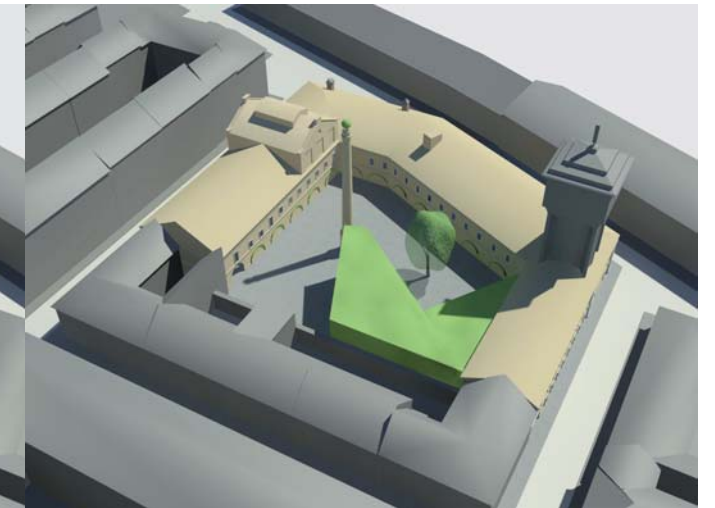
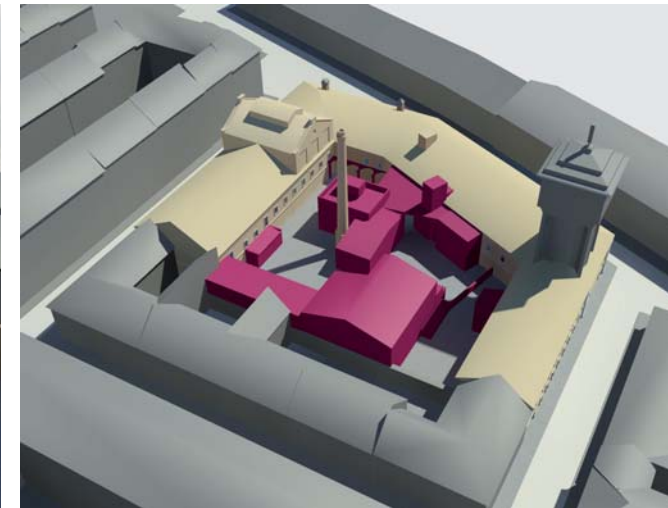
Provozní náplň objektu graduje stejně jako spirála, od základních pracovních příležitostí, přes poradenství a vzdělání, až po výchovu a veřejný dialog:

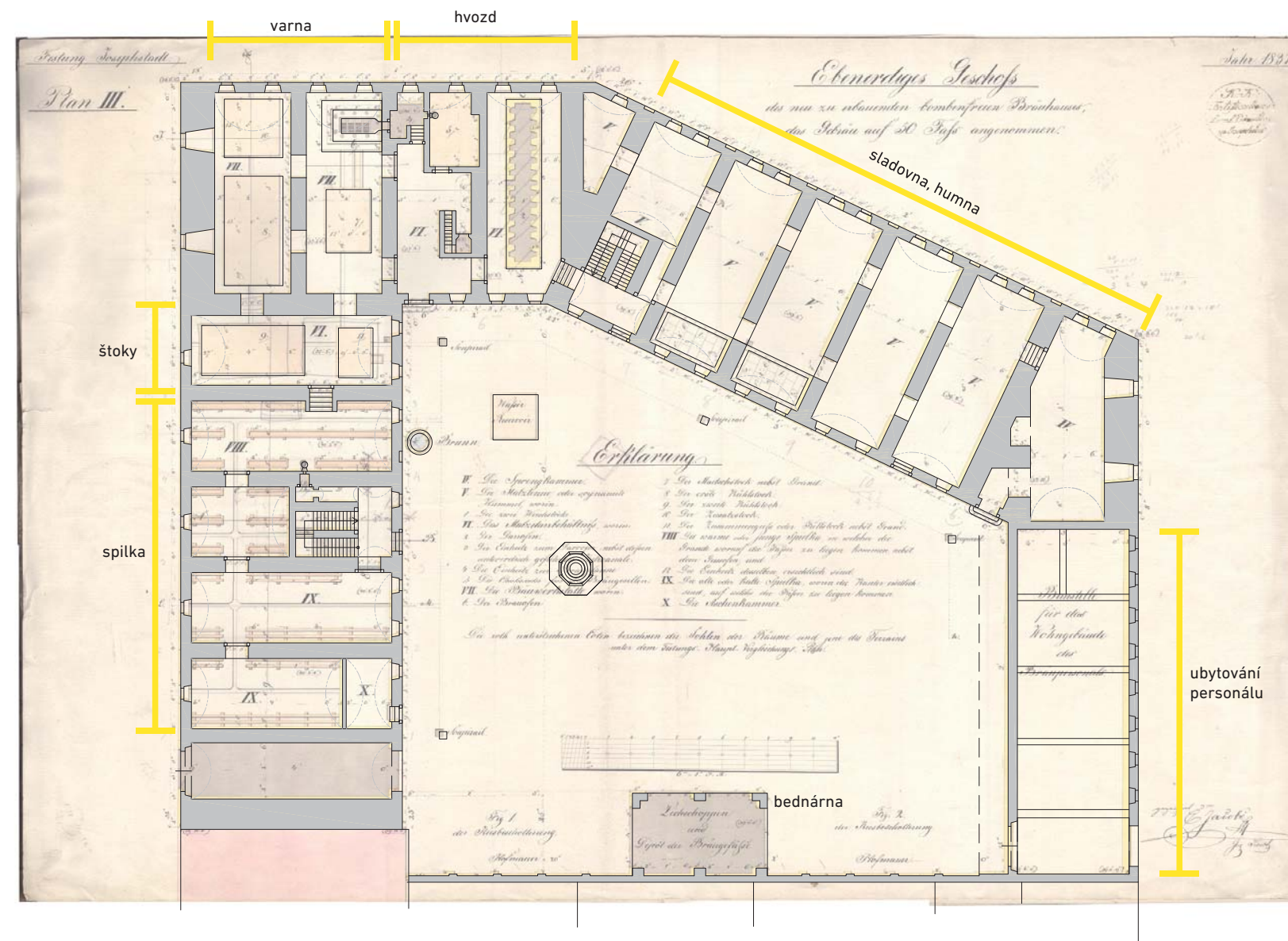

současný stav - odstraňované objekty

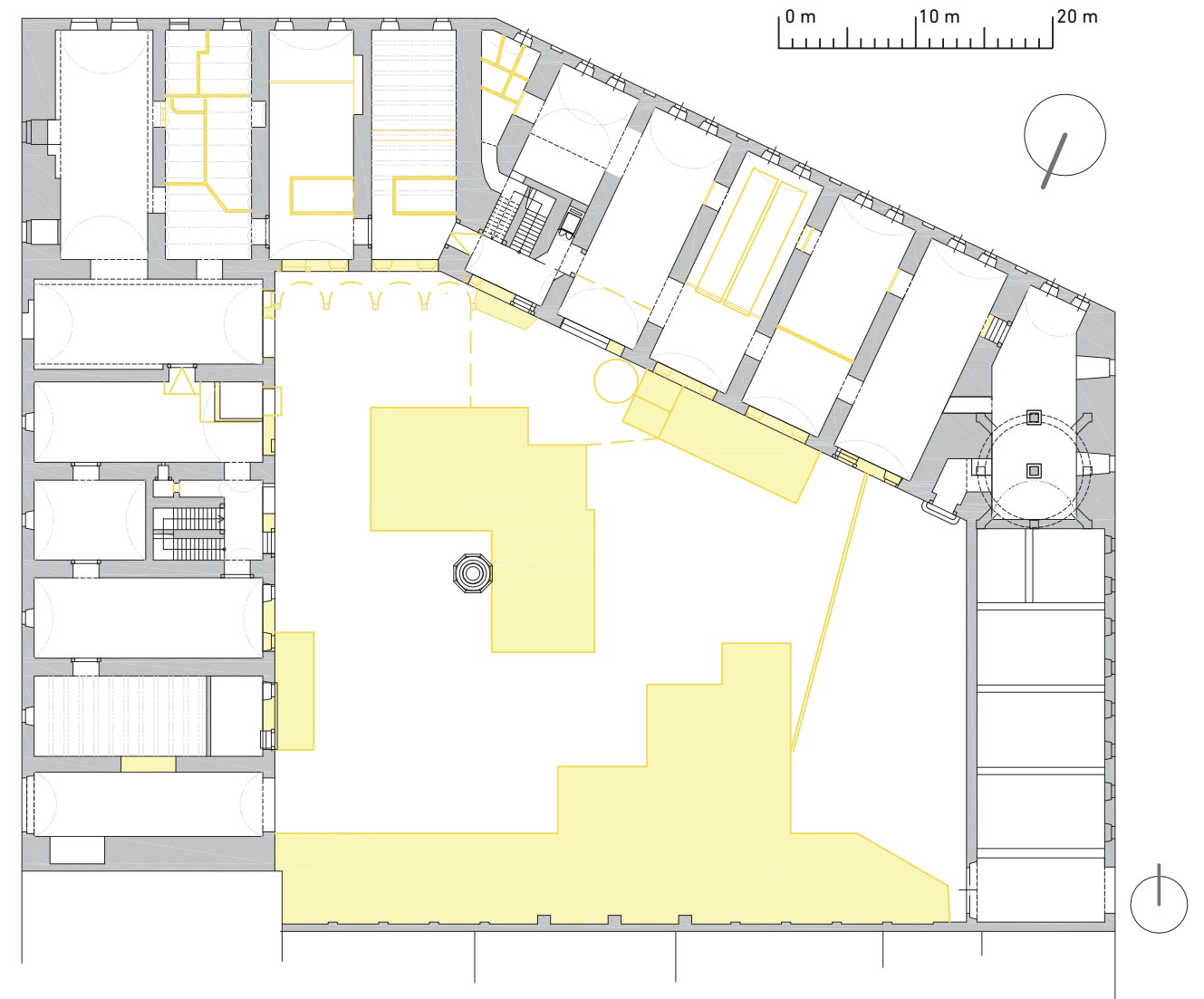
navrhovaný stav / nové objekty

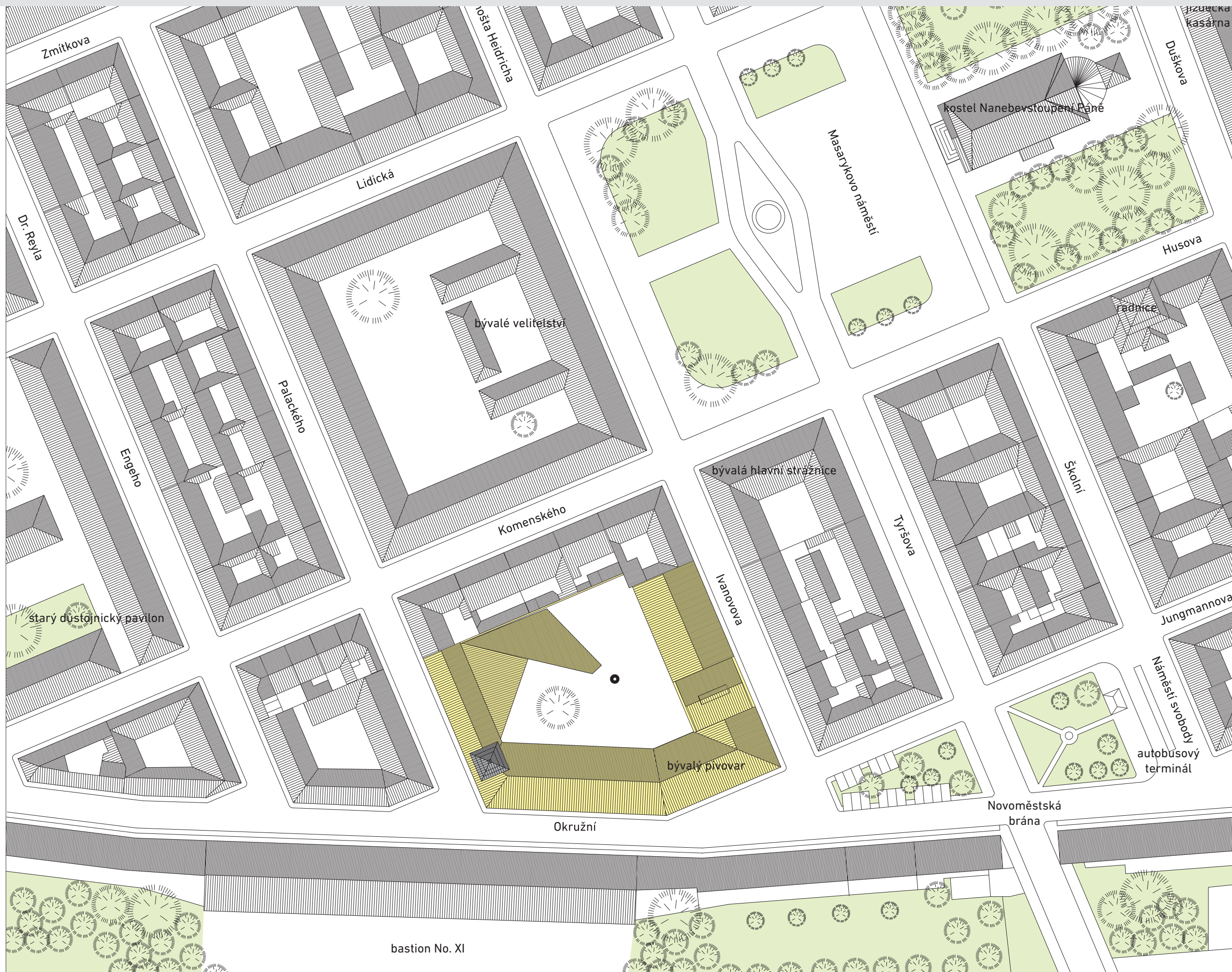

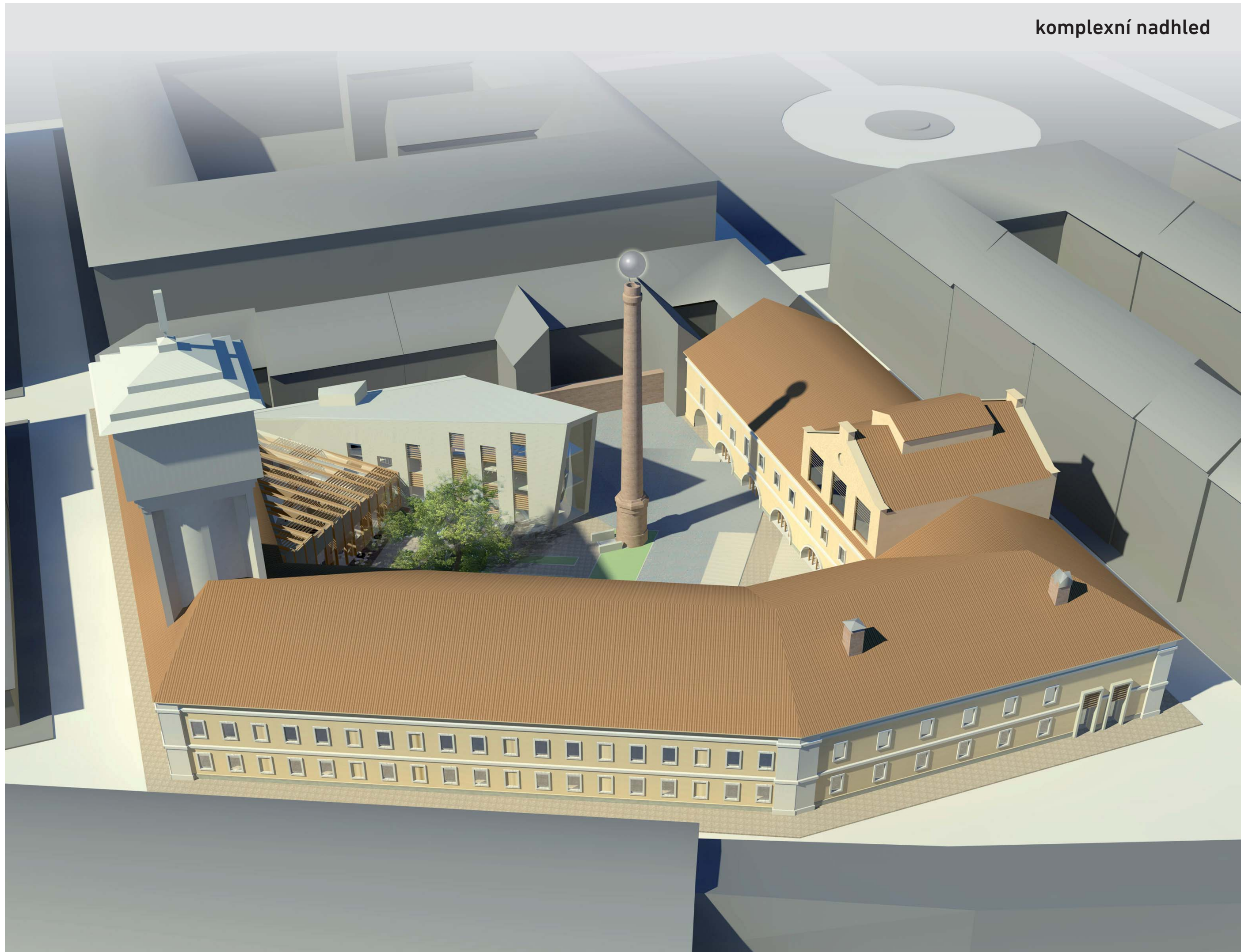
původní plán výstavby a provozu 1907

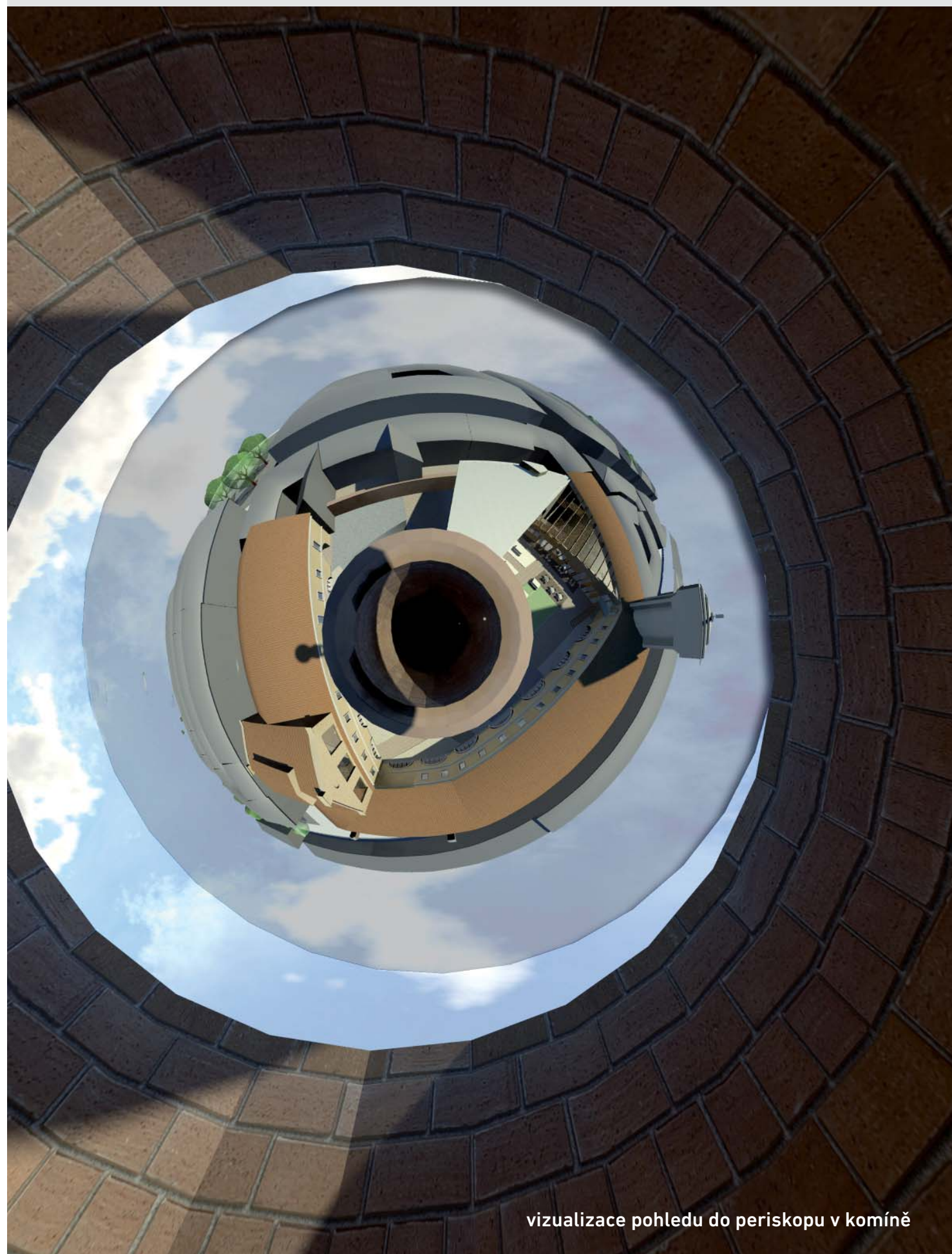

bourací výkres 1:500

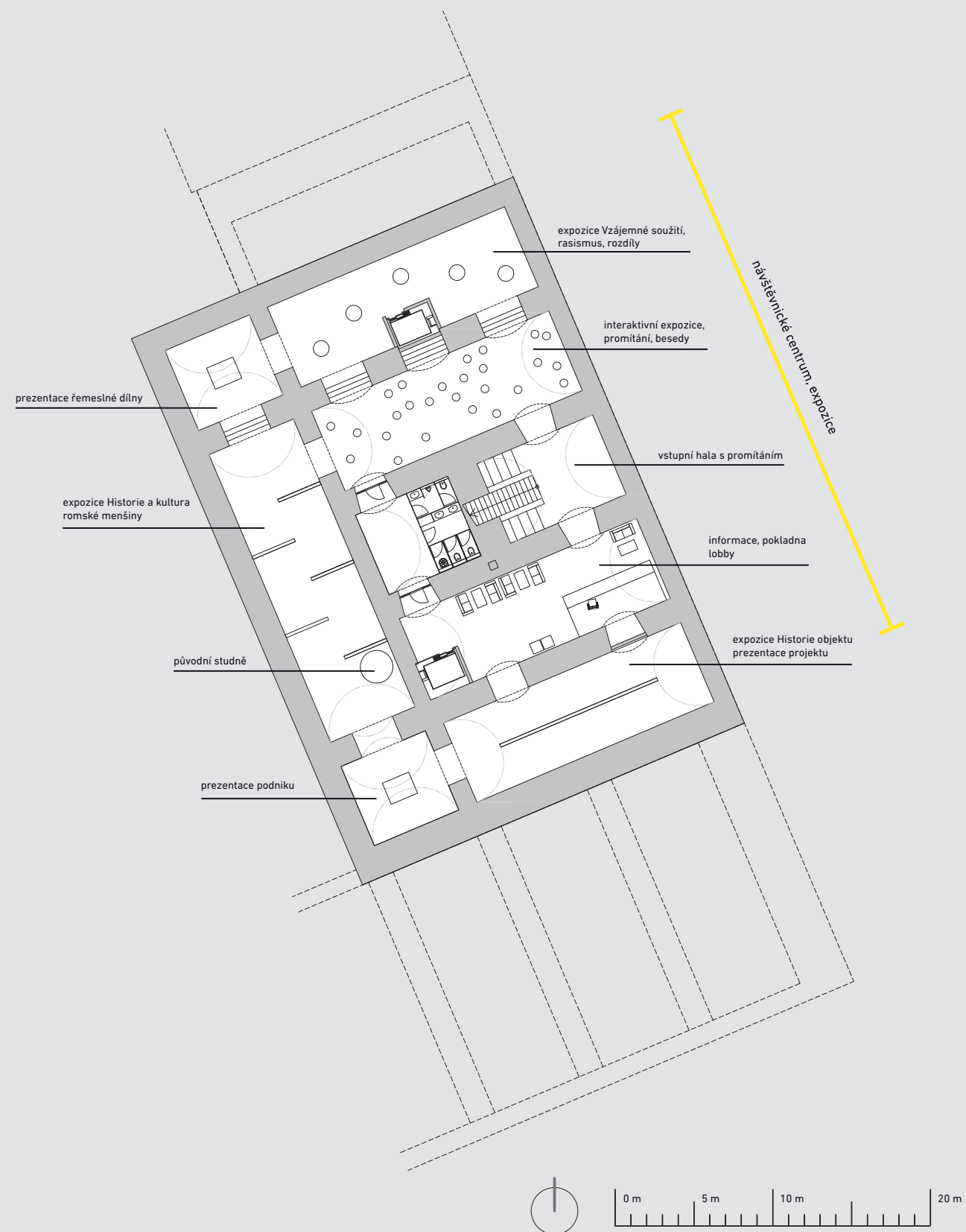

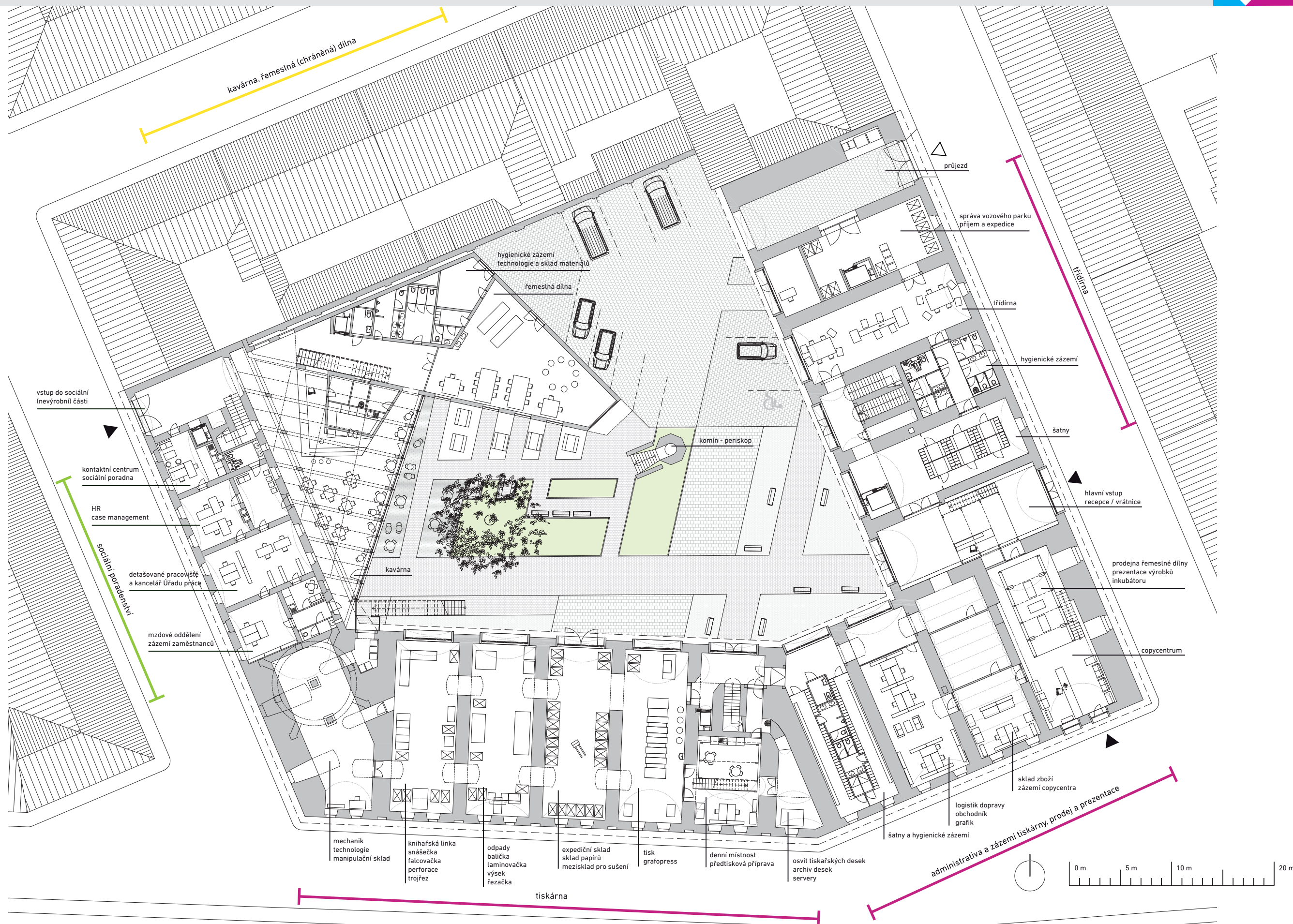

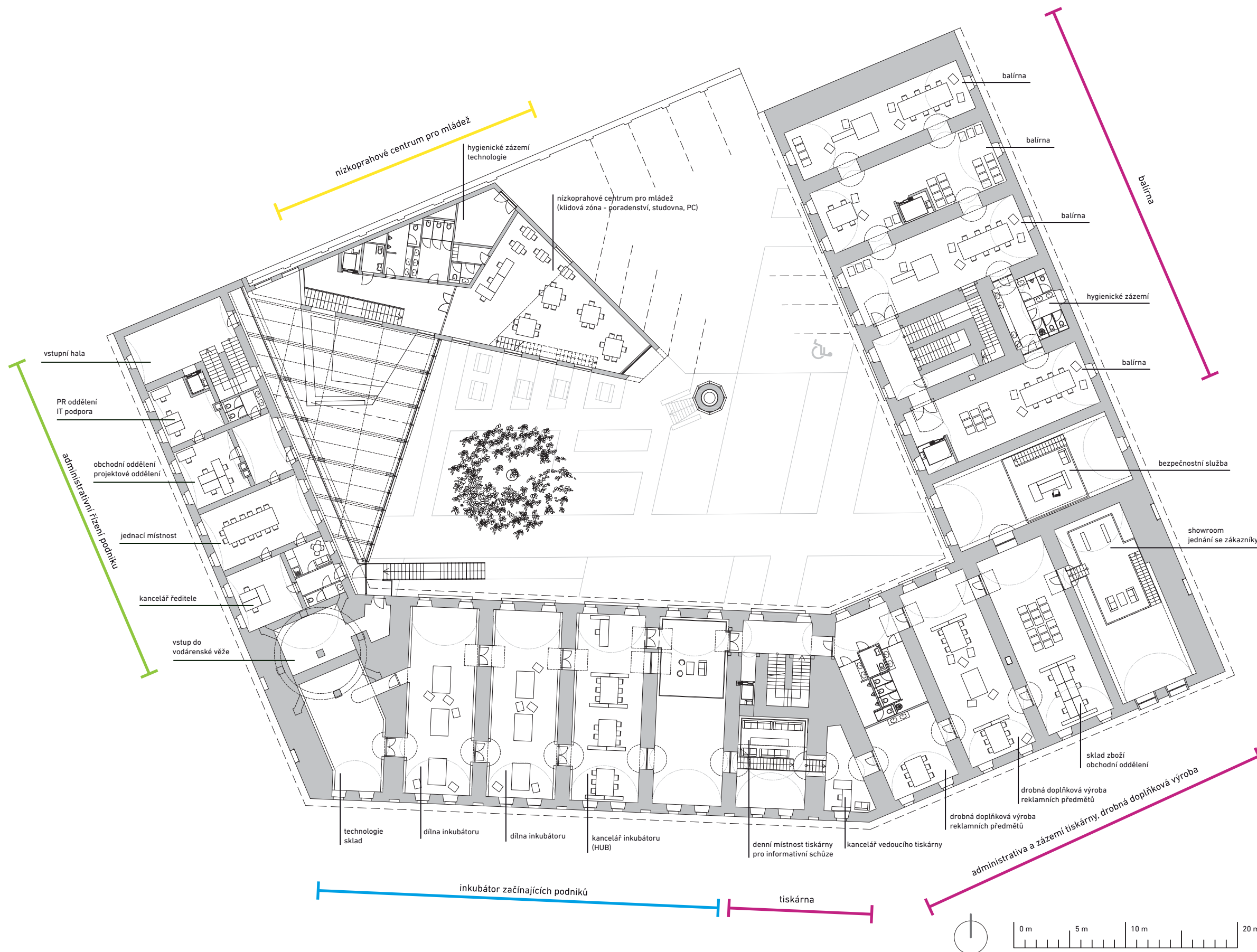

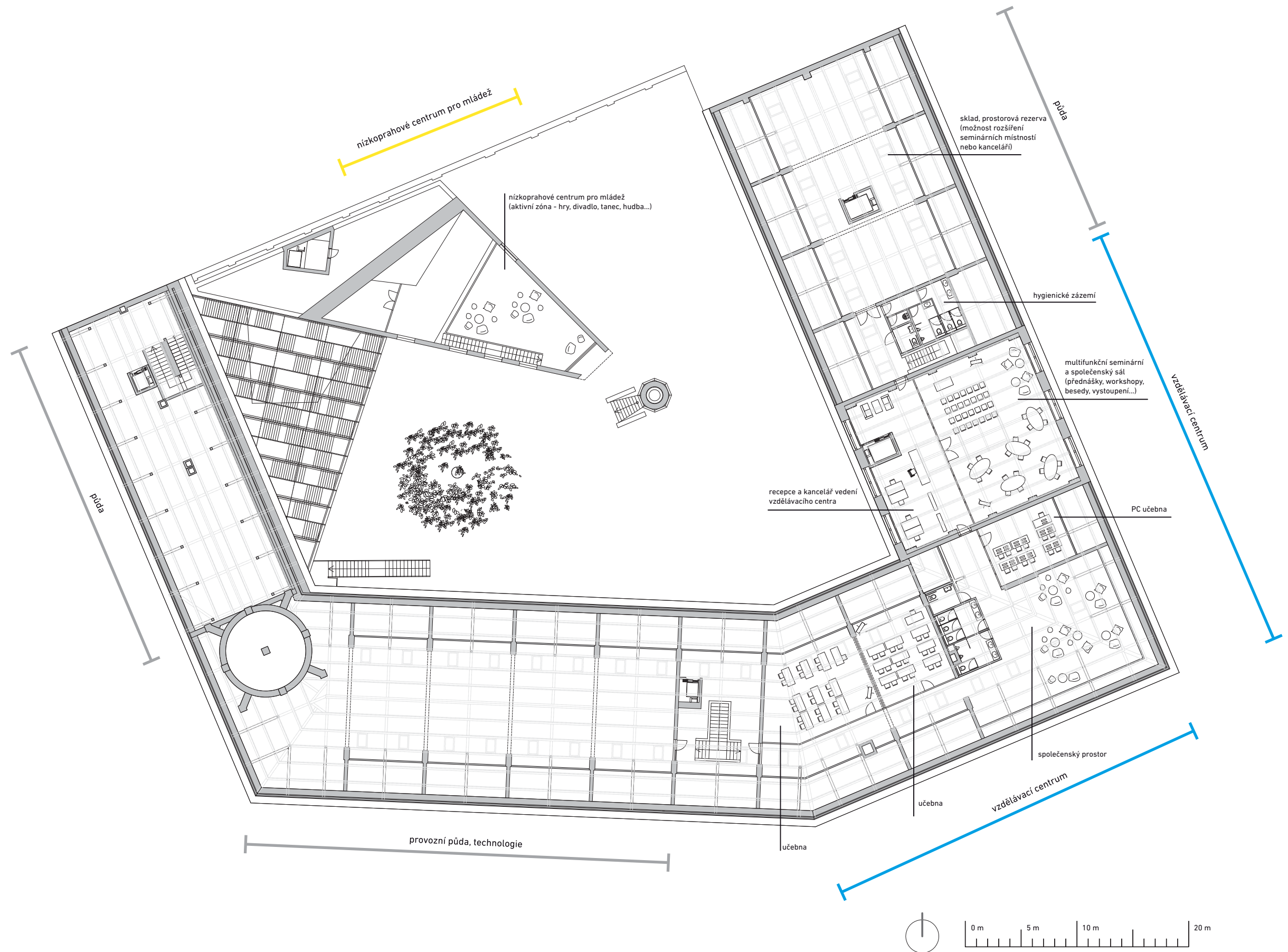

vizualizace pohledu do periskopu v komíně

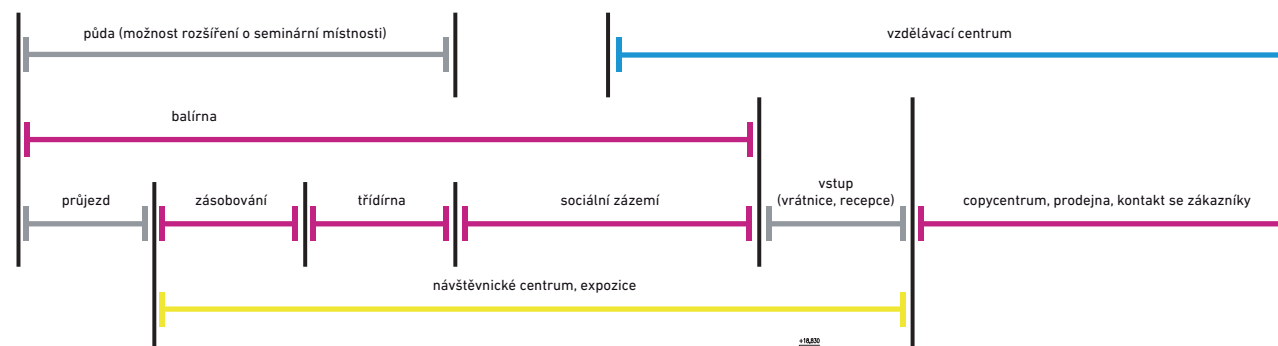
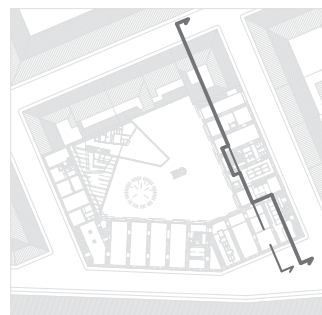

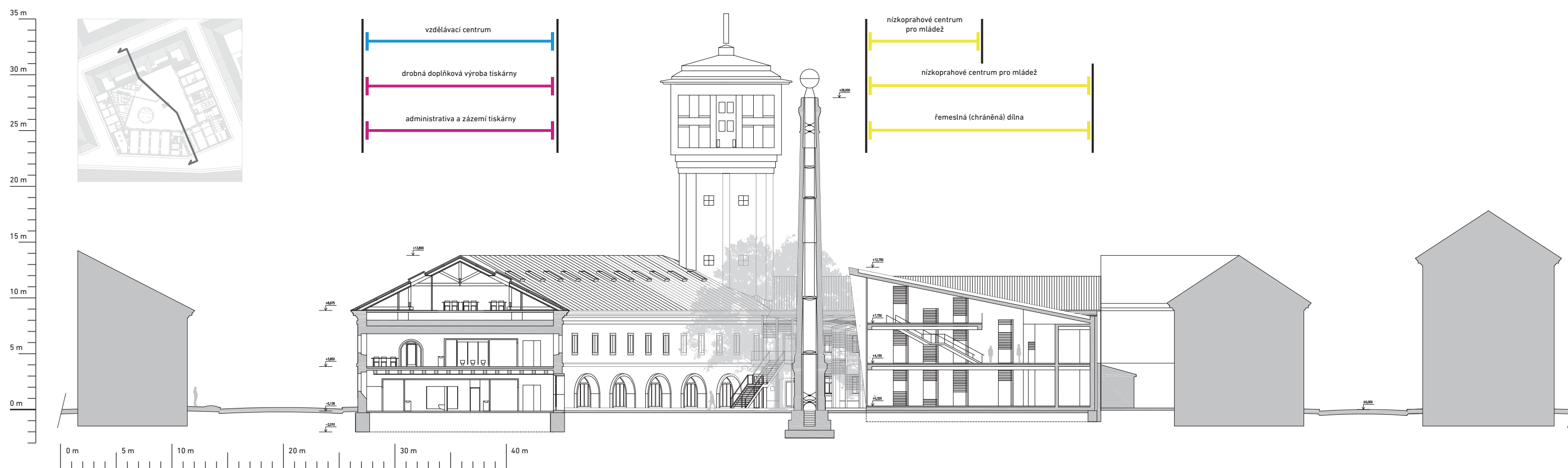
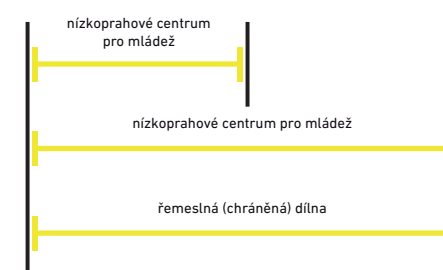
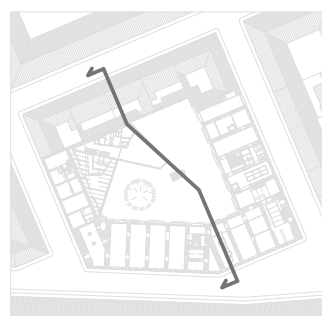

Řez stávajícím objektem v ulici Ivanovova 1:250

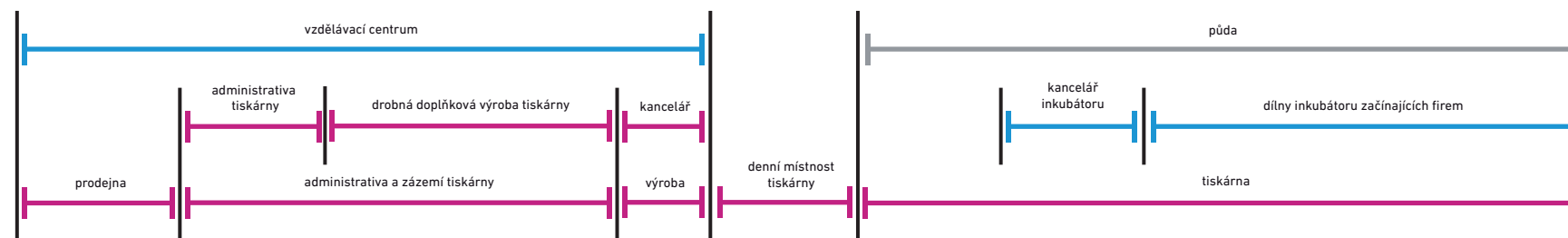
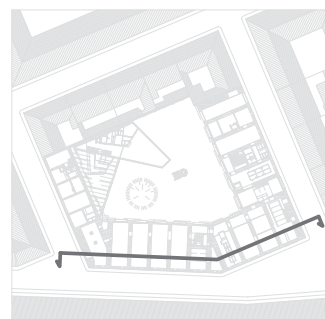

Řez dvorem Okružní-Komenského 1:250

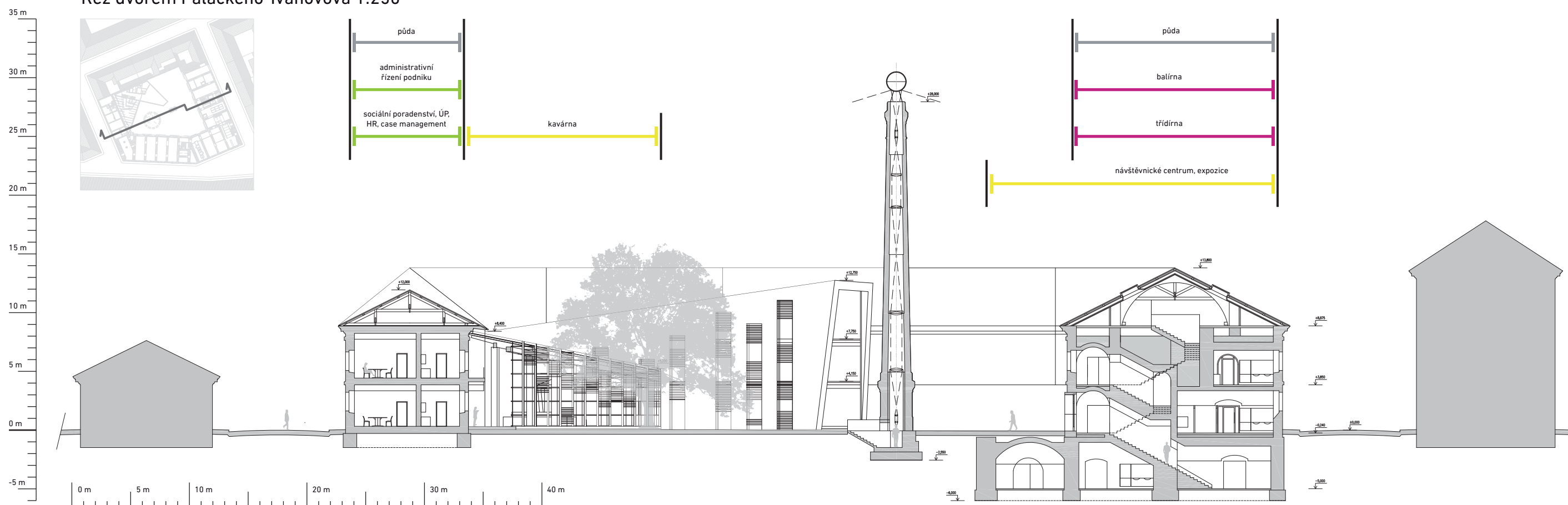
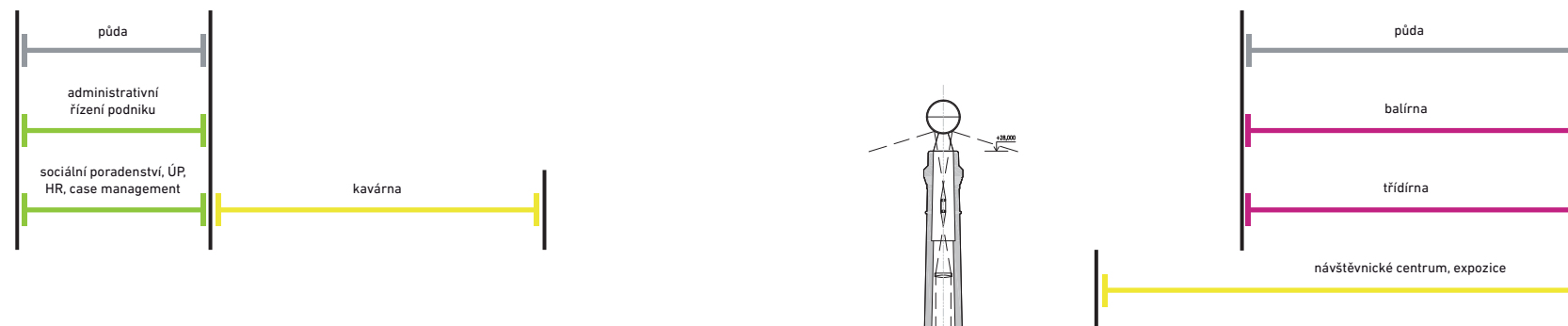
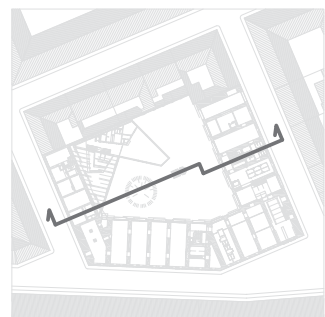

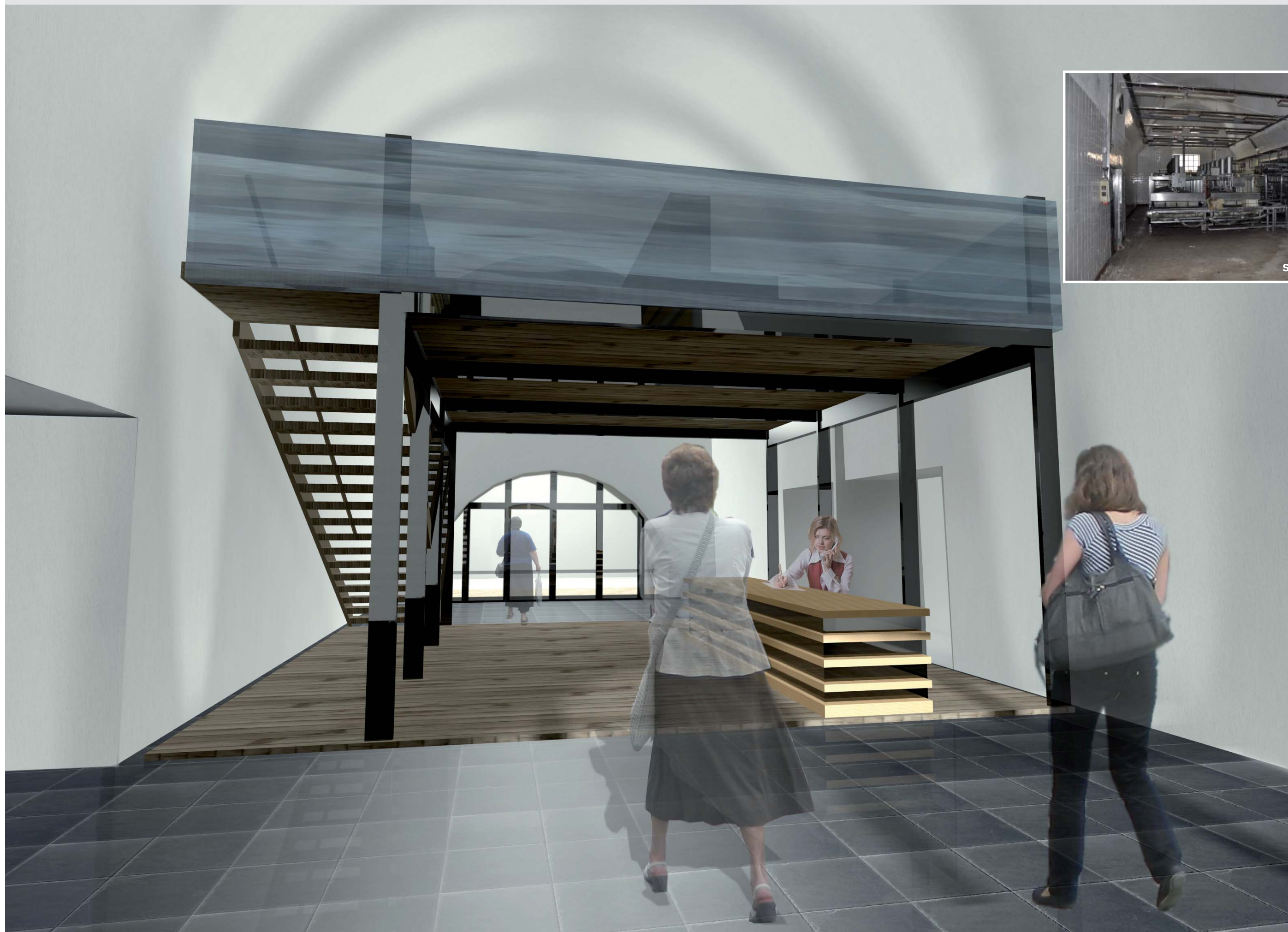

Řez stávajícím objektem v ulici Okružní 1:250

Řez dvorem Palackého-Ivanovova 1:250

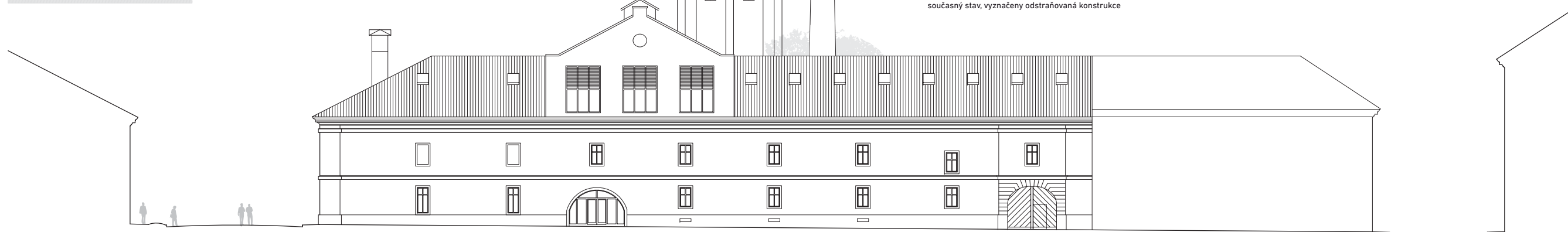
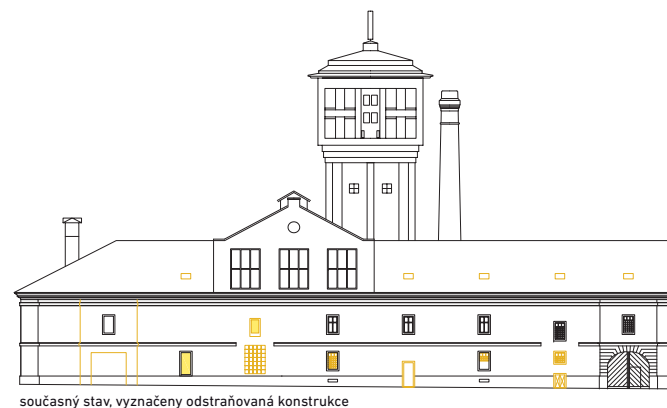
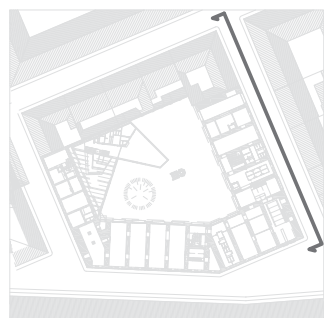

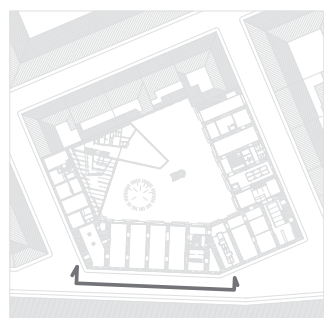
současný stav

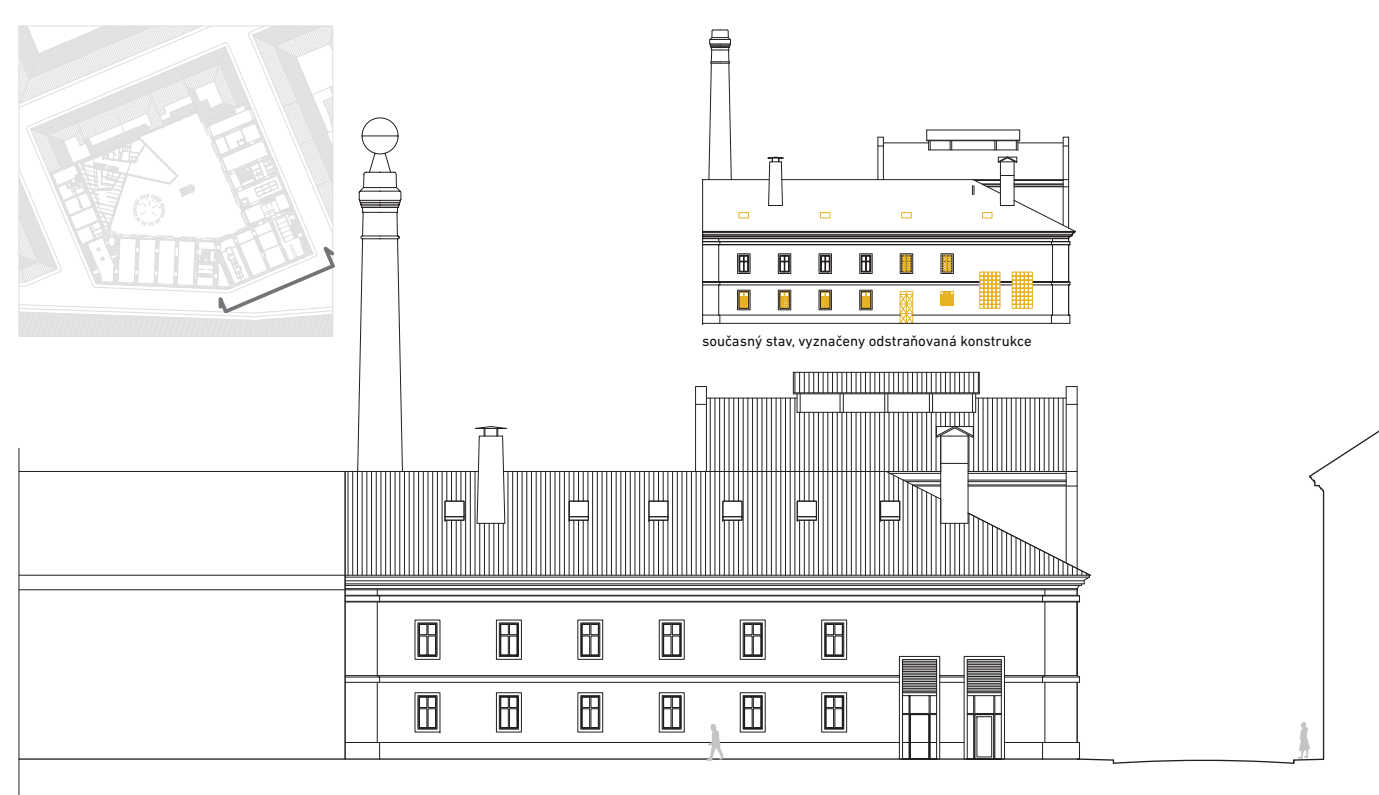
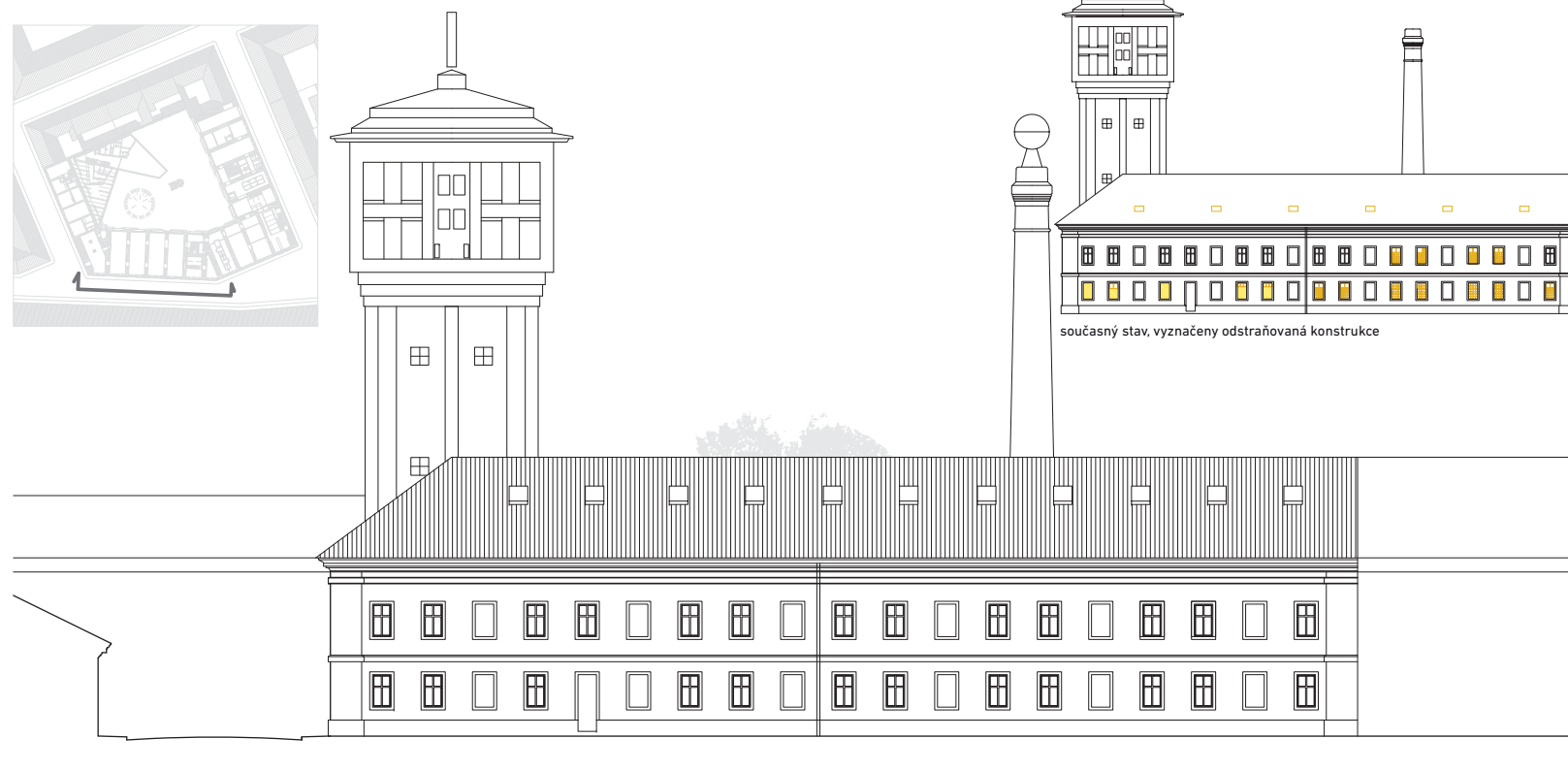
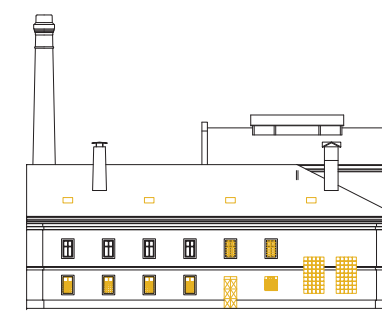
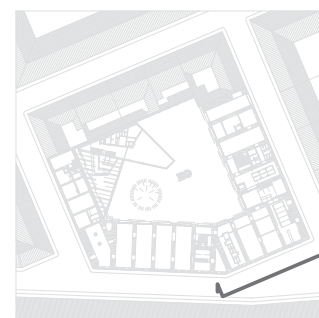
Pohled na fasádu do ulice Ivanovova 1:250

Pohled na fasádu do ulice Okružní 1:250

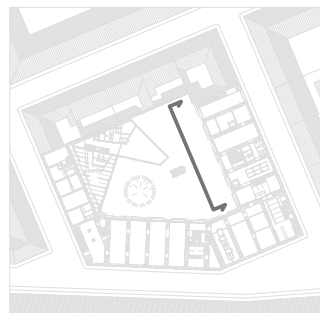

Pohled na fasádu do ulice Okružní 1:250

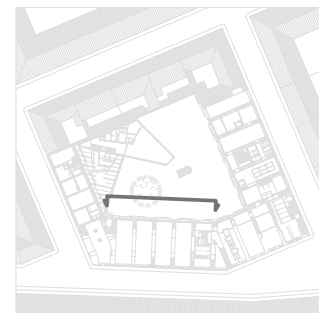
Pohled na fasádu do dvora 1:250

současný stav, vyznačeny odstraňovaná konstrukce

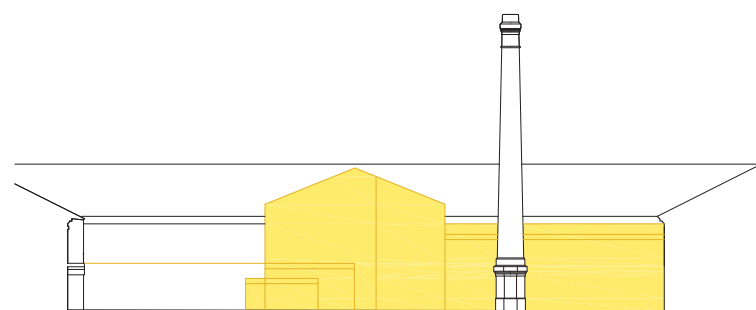
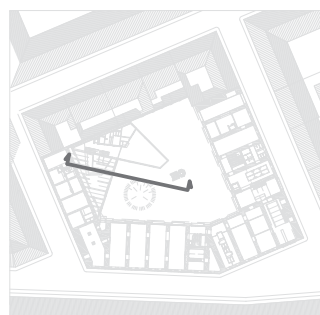
Pohled na fasádu do dvora 1:250

současný stav, vyznačeny odstraňovaná konstrukce

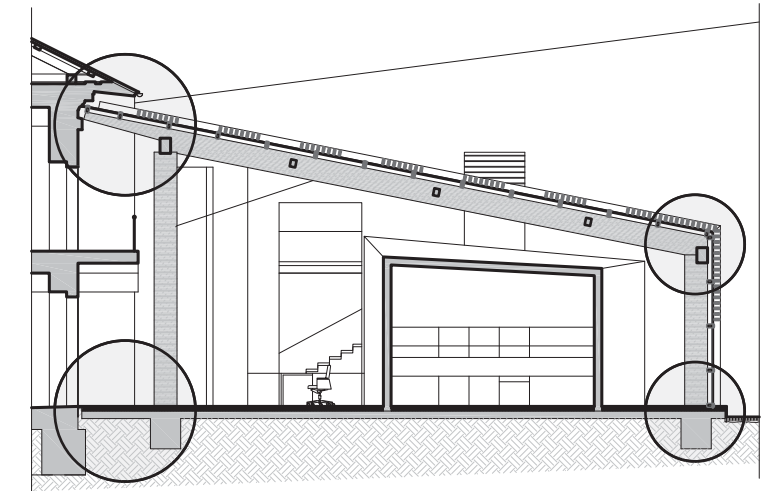
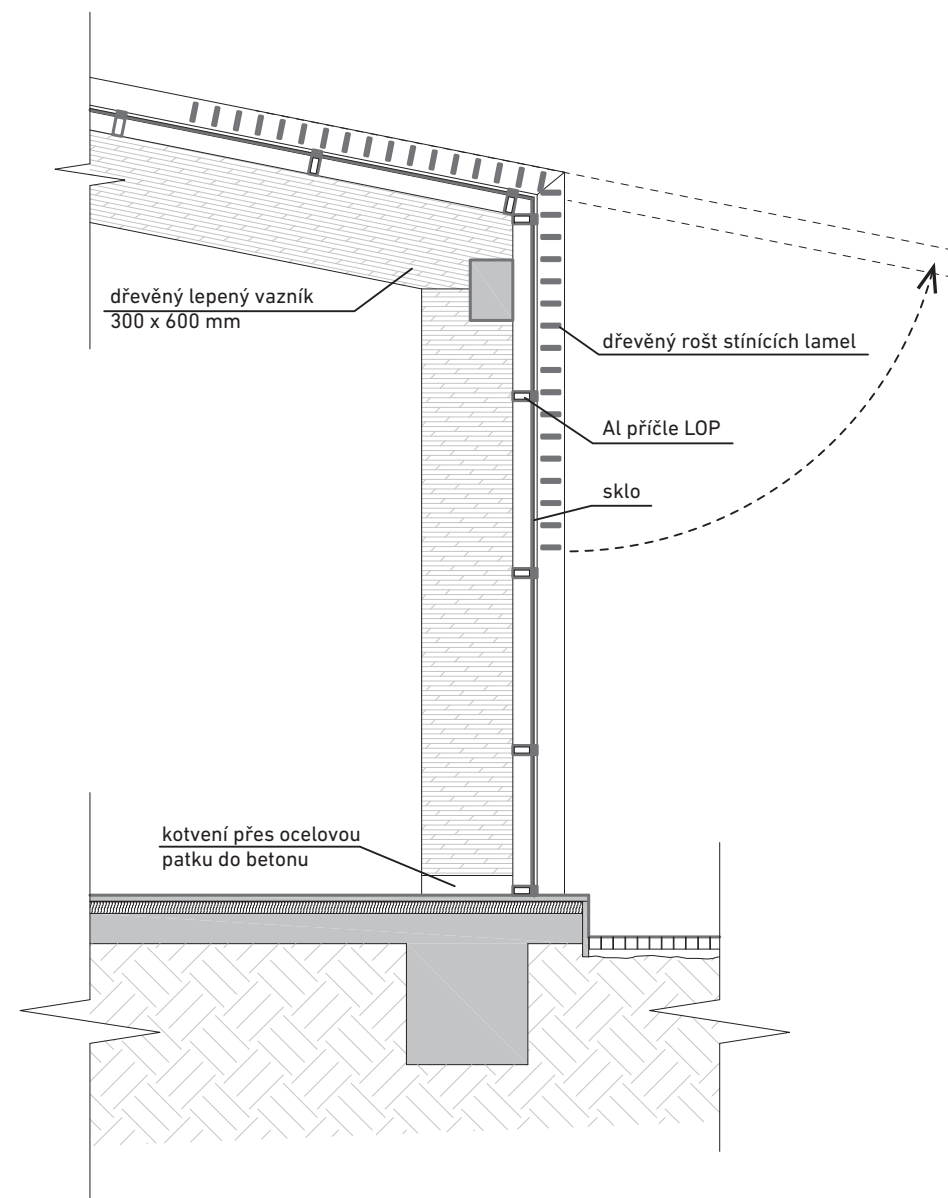
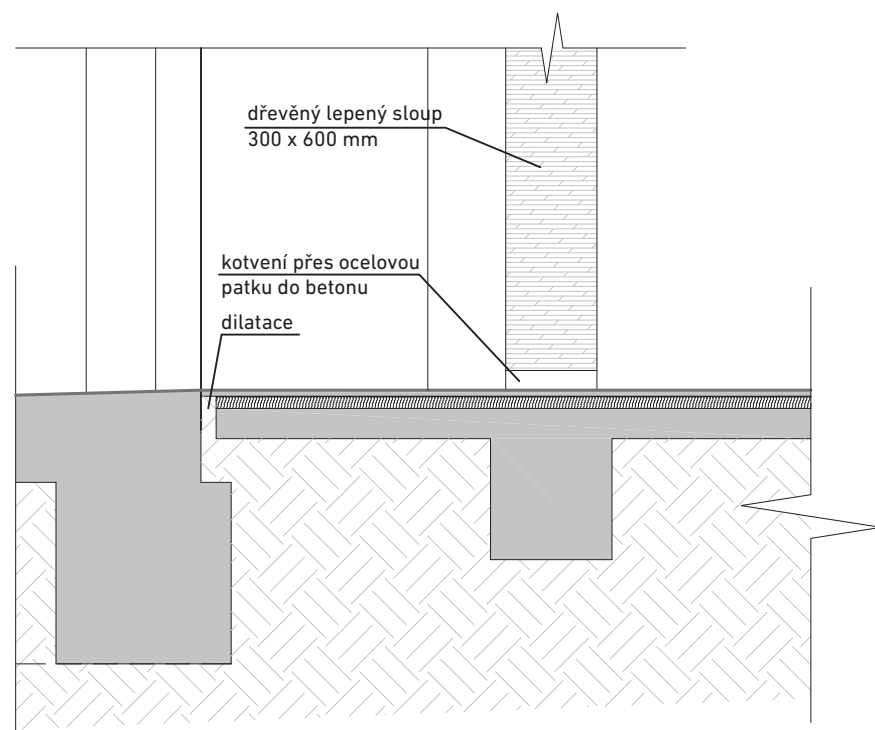
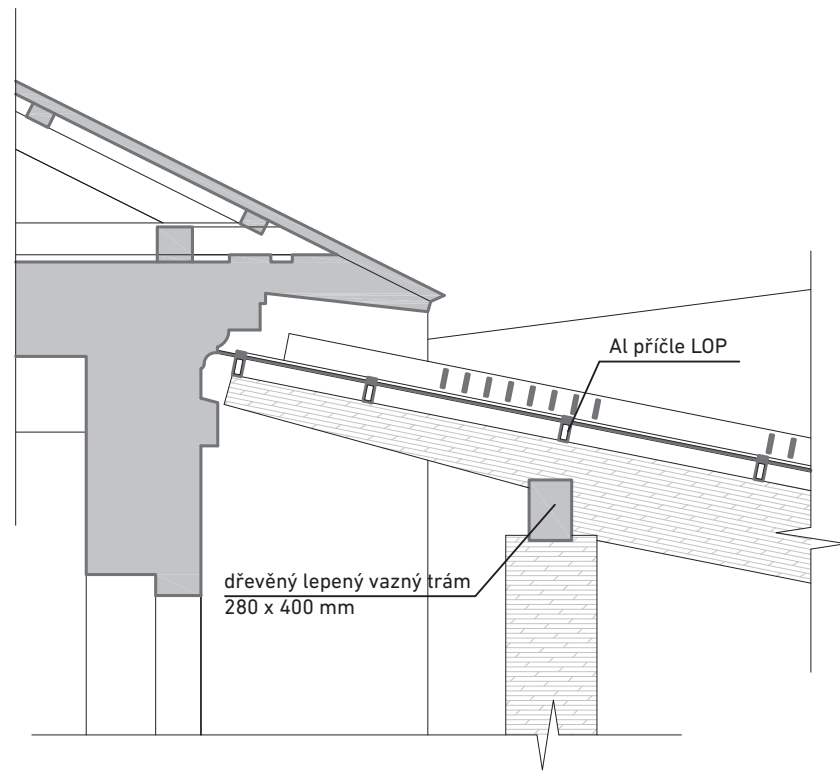

Pohled na fasádu novostavby ve dvoře 1:250

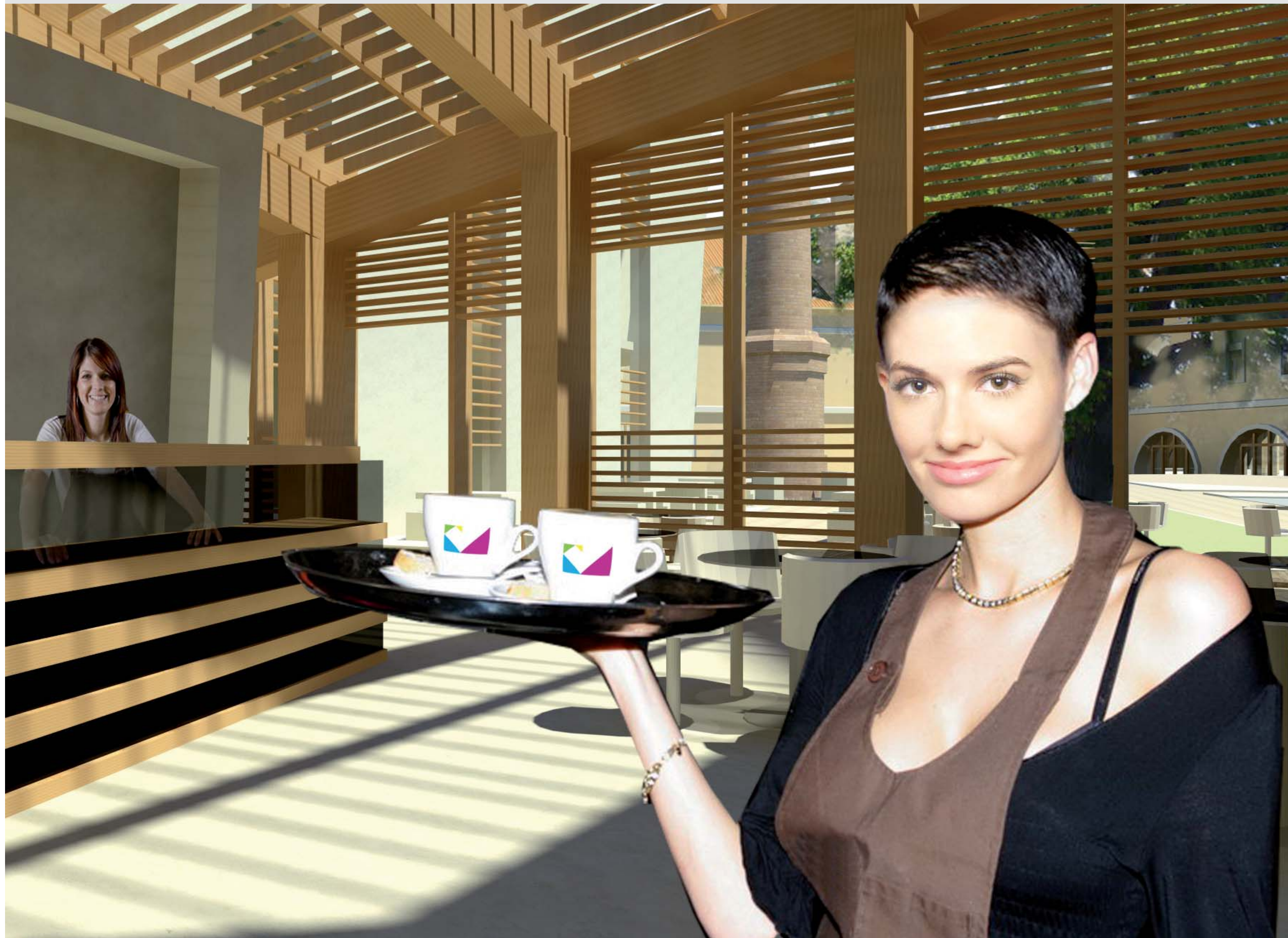

současný stav, vyznačeny odstraňovaná konstrukce

Dřevěná rámová konstrukce z lepených dřevěných trámů a sloupů se skládá z 12 sloupů, z nichž 6 má stejnou výšku 6,8m a šest různé výšky od 4m do 6,3m. Sloupy jsou kotveny do betonu přes ocelové patky. Na sloupech spočívá vazný trám, který podporuje šikmé vazníky délky 3 - 16m. Pod přesahem střechy nad pavlačí jsou vazníky vykonzolované, nejsou kotveny do fasády. Tuhost konstrukce zajišťuje sepjetí vyššího sloupu s vazníkem ocelovým lanem a příčle mezi vazníky. Na této nosné konstrukci spočívá systémový lehký obvodový plášť z hliníkových profilů. Sklo je opatřeno reflexní fólií. Na hliníkovém rámu jsou kotveny fošny vynášející stínící rošt z dřevěných lamel, který je možno odklápět při čištění fasády a střechy.

Konverze pivovaru v Josefově u Jaroměře

sociální podnik pro podporu zaměstnanosti sociálně slabého obyvatelstva s romskou majoritou

diplomní seminář (518DSN)

autor: Julie Dürrová

vedoucí: doc. Ing. arch. Irena Šestáková

15118 Ústav nauky o budovách

Fakulta architektury, ČVUT v Praze

zimní semestr akademického roku 2011 / 2012

Při hledání konkrétnějších obrysů jak svůj cíl realizovat jsem díky rozhovorům s lidmi, protože snad neznám nikoho, koho by se toto téma netýka-
lo, nacházela různé názory, nápady a doporučení. Výsledná rešerše je tak koláží mnoha střípků, které jsem utřídila do logických kategorií PROČ, KDE, PRO KOHO, JAK a CO. Rozhodla jsem se pro formu záložek, která zároveň plní funkci přehledného obsahu. Záložky Vás provedou mnoha texty až k obrazovému závěru; od vysvětlení, co mě k volbě tématu vedlo, přes mnoho dokumentů, které se ho dotýkají, sestavení přesnějších obrysů řešení, k získané dokumentaci.

Mé poděkování patří osobám, které mě v práci podporují, motivují a poskytují jedinečné zdroje informací. Jsou to především:

doc. Ing. arch. Irena Šestáková - vedoucí práce,
Ing. arch. Lukáš Hudák - autor diplomové práce Revitalizace města Josefova, odborný konzultant, místní rodák,

Mgr. Jan Snopek - sociální antropolog, nezaujatý zúčastněný pozorovatel, píšící disertační práci na téma sociálně vyloučeného obyvatelstva v Josefově,

Nada Králová - terénní sociální pracovnice z Josefova.

OBSAH:

PROČ

výběr tématu

úvahy

cíle

KDE

širší vztahy

politika kraje

Jaroměřsko v číslech

historie Josefova

vize

PRO KOHO

romská historie

romské hodnoty

život v Josefově

sociální struktura

JAK

sociální podnik

záměr

dotace

vzory

model

stavební program

CO

historie pivovaru

fotodokumentace

historické plány

překreslené podklady

ODŮVODNĚNÍ VÝBĚRU TÉMATU A LOKALITY

Žijeme v sociálním státě. Řešíme, jestli stát bude mít na vyplacení našich důchodů. Bouříme se proti sociálním reformám, avšak v porovnání s okolními státy se nemáme vůbec špatně. Populace stárne a rodí se málo dětí. Chceme si udržet vysokou životní úroveň. Mladé rodiny si nemůžou dovolit mít více dětí, platíme stále vyšší daně. Na druhou stranu jsou tací, kterým nevadí život na státní podpoře. Ceny nájmu stoupají, dlužníků, kteří nemají jak splácet, přibývá. Stát ždímá vysychající zdroje, místo aby podporoval vznik nových, nebo dokázal čerpat dotace. Tenčí-li se mladá generace, která by vydělávala na naše důchody, nemůžeme se stavět odmítavě k přistěhovalcům, je potřeba pracovat s menšinami a sociálně potřebnými skupinami, umožnit pracovat všem. Je potřeba pracovat s celou společností, takovou, jaká je.

Ve své diplomové práci chci řešit současný problém národního charakteru.

Společnost žije v architektuře, architektura slouží společnosti, společnost podněcuje architekturu, architektura formuje společnost, společnost má problém, architektura nabízí řešení. Ke své práci chci přistoupit především ze sociálního hlediska.

Proto jsem si vybrala jako vedoucí své diplomové práce Irenu Šestákovou, vedoucí ateliér specializovaný na sociálně slabé a kulturní menšiny.

Téma mé práce musí být aktuální, závažné, řešitelné, celospolečenského významu, specifické, přínosné a reálné.

Má práce se bude týkat integrace nejvýznamnější a nejproblematičtější kulturní skupiny na našem území, romské komunity.

Kontroverze, spory a rasismus provází vztahy romské menšiny s naší společností. Jsem přesvědčena,

že napjaté vztahy plynou ze vzájemného nepochopení obou světů a nepřizpůsobivost není jen problémem menšiny, ale obou stran. Absence dialogu, vzdělání a pochopení na obou stranách prohlubuje propast mezi nimi. Svědčí o tom nejen stále dozívající zářijové a říjnové nepokoje ve Vansdorfu. Na druhé straně stojí příklad ostravské osady Liščina, kde se obyvatelé dohodli s majiteli domů a společně pozvedli úroveň celé čtvrti. Základními pilíři, na kterých stojí tento úspěch, jsou důvěra, víra a vůle.

Výběr řešeného území plyne z mé osobní zkušenosti a mého vztahu k místu.

Ač pocházím z Prahy, má práce se nebude týkat mého mateřského města. Možná to byla přítomnost barokního opevnění v oblasti Strahova, kde jsem vyrůstala, co způsobilo, že mám kladný vztah k hradbám, tématu hradeb ve městě a speciálně pevnostem. Pevnostní města jsou ohromně charakteristické městské struktury s obrovským geniem loci, urbanisticky zajímavá, lidsky obsáhlá - přehlédnutelná a historicky - technicky významná. Životní cesta a kontakty mě zavedly do Josefova u Jaroměře, který jsem si oblíbila pro jeho jasnou urbanistickou koncepci, uchopitelnost, charakter a tajuplnost. Největším lákadlem pro návštěvu Josefova jsou podzemní chodby. Druhou věcí, která se leckomu vybaví ve spojení s Josefem, je ghetto. V Josefově je soustředěna velká komunita romské menšiny, která zde na pohled tvoří většinu.

Neznám osobně žádnou jinou vhodnější lokalitu pro řešení otázky problémů romské komunity, než je Josefov u Jaroměře v Královéhradeckém kraji.

Josefov se potýká s nálepkou sociálně segregované lokality. Velká část obyvatel je nezaměstnaná, označována za problémovou, domy jsou zchátralé, ač jde o významnou památku na našem území, do města neplyne příliš investic. Nutno podotknout,

že problémová a nepřizpůsobivá množina není totožná s množinou romské etnické příslušnosti. Josefov slouží jako poslední alternativa pro mnohé, kteří se ocitli v situaci s omezenými prostředky.

Cestou k úspěchu je obecně nalezení rovnováhy v chodu světa. Oblíbeným řešením je integrace, tedy pomoc začlenit se do většinové společnosti. Domnívám se, že rovnováha funguje jako misky vah. Aby mohla být pozvednuta miska, která je nízko, musí se druhá miska vzdát svého výsostného postavení a snížit se. To se pochopitelně nikomu nechce, toto vstřícné prostředí není. Aby proběhla integrace, nestačí vědět koho integrovat, ale je potřeba vytvořit prostředí kam ho integrovat, společnost musí rozumět slovu integrace a musí chtít integrační proces podstoupit.

Většina sociálně slabých obyvatel Josefova náleží k romskému etniku, ale není správnou cestou řešit problém lokality pouze soustředěním se na tuto skupinu. Je třeba neseparovat, ale nabídnout šanci všem.

Úkolem této rešerše je pochopit současnou situaci v lokalitě, pojmenovat problémy, navrhnout řešení a ověřit, zda toto řešení má šanci na úspěch.

Proto chci svou před-diplomní přípravu věnovat z velké části sociálnímu průzkumu a vystavení reálných základů pro architektonické řešení diplomové práce.

Na první pohled je Josefov zanedbaný, fasády se rozpadají a ulice působí, jakoby se tu čas po válce zastavil. Proto zde byl natáčen film „Musíme si pomáhat“ (2000). Josefov by potřeboval přitáhnout investory, kteří by opravili a osídlili prázdné objekty, dali lidem práci, pozvedli životní úroveň

a zatraktivili město pro turisty, další potenciální obyvatele či investory. Hlavním cílem je vytvoření pracovních pozic, vzdělání a zaměstnání pracovního potenciálu žijícího ze sociální podpory. Kvalita životního prostředí je důležitou hodnotou území, proto pomoc jedněm, znamená i zlepšení pro druhé.

V Josefově najdeme objekty vojenské, městské a soukromé; obytné, městského významu, kulturní stavby, výrobní a skladovací objekty. Pro mnohé z nich již existuje vize o jejich budoucí náplni a transformaci, jedním z objektů, jejichž osud je ve hvězdách, je bývalý městský pivovar, později využívaný jako mlékárna. Tento objekt má pro mě přitažlivý industriální charakter a je místem, kam by se měly vrátit pracovní příležitosti.

Mozaika sestavování tématu se uzavírá výběrem lokace, kterou je bývalý pivovar - sýrárna.

Shrnu-li všechny postupné závěry, které formovaly výběr tématu pro zadání mé diplomové práce, byly to: **společenský problém národního charakteru, problém integrace sociální menšiny romské komunity, Josefov u Jaroměře a revitalizace areálu bývalého městského pivovaru. Je zřejmé, že nejobtížnějším krokem je nalezení náplně projektu. Rozhodujícím požadavkem, který chci splnit, je vytvoření pracovních pozic a snížení nezaměstnanosti v oblasti.**

cíle

úvahy

výběr tématu

SOULAD S PRINCIPY UDRŽITELNÉHO ROZVOJE

Kde se téma prolíná s myšlenkami udržitelného rozvoje:

„Uspokojit potřeby současné generace, aniž by byly omezeny možnosti uspokojit potřeby generací budoucích“ => Potřeby toho, kdo přežívá ze dne na den, nejsou uspokojeny teď, a nemůže tedy myslet na zajištění budoucích generací. Dlouhodobá perspektiva nemá místo ve slabé skupině. Ani potřeby budoucí většinové generace nemohou být uspokojeny, pokud se menšinová budoucí generace nerozvine k sociální soběstačnosti - potřeba hmotného zajištění rodiny, možnost získat vzdělání, opuštění statusu sociálně slabého při zachování svých kulturních hodnot.

Udržitelný rozvoj je **rovnováha** (*prevence nestability*) => sociální segregace je projevem nerovnováhy, nestability.

Hodnotou je **soudržnost společenství** obyvatel území (koheze), měří se indexem lidského rozvoje (předpokládaná délka života, přístup ke vzdělání, hrubý produkt na obyvatele) => toto nenaplňuje společnost, která je rozdělena na MY a ONI.

Propojení základních oblastí života: ekonomické, sociální a ekologické prostředí.

Sociální spravedlnost – příležitosti a zodpovědnosti by měly být děleny mezi země, regiony i mezi rozdílné sociální skupiny, chudoba je ohrožující faktor udržitelného rozvoje, proto je až do jejího odstranění naše zodpovědnost společná, ale diferencovaná.

Udržitelný rozvoj je stále více chápán jako trvalé

zlepšování sociálních podmínek v rámci ekologické únosnosti země. Ekonomie v tomto výkladu hraje roli nástroje k dosažení zlepšení sociálních podmínek.

Zabezpečení národnostní, rasové i jiné **rovnosti**, respektování práv všech současných i budoucích generací na zdravé životní prostředí a sociální spravedlnost.

Demokratické procesy – **zapojením veřejnosti** již do počáteční fáze plánování vytváříme nejen objektivnější plány, ale také obecnou podporu pro jejich realizaci.

Regenerace zanedbaných čtvrtí, promísení aktivit a sociálních skupin ve městech, kde se vyvíjejí sociální gheta.

V ČEM SE NAŠE ODLIŠNOSTI DOPLŇUJÍ A PROČ TO DOHROMADY NEFUNGUJE?

Je tu něco, co Romové umí lépe než my? Co je podstatou jejich života? Jaké uznávají hodnoty? V jakém životě by byli spokojeni? To jsou otázky, které jsou důležité pro pochopení odlišností mezi námi a Romy, a předpoklady pro možnost získat na věc jiný pohled, pracovat s pozitivy, podporovat je, místo pouhého odstraňování negativů. Možná je tento přístup naivní, možná je to slepá ulička, která končí hořkou skepsí, ale je to cesta, která by neměla být zapomenuta při hledání řešení.

Připadá mi, že kdybychom slevili z našich nároků na život, mohli bychom být spokojenější a zdravější, všichni. Romové zakládají rodiny dříve a mívají větší počet dětí, než je obvyklé, což jako prostý fakt zní příznivé pro udržení budoucnosti státu (brzdí stárnutí populace). Bohužel však tento lidský zdroj nenachází dostatečné uplatnění v souvislosti s nízkou úrovní vzdělání a náchylností k nemocem. => vytvoření pracovních pozic vhodných pro Romy => zaměstnaní nepobírají sociální dávky a platbou DPH přispívají na důchody

Život ve veřejném prostoru. Můžeme se od sebe navzájem učit?

Téma současné debaty na poli urbanismu a architektury je život ve veřejném prostoru, který se vytratil. Svůj život trávíme v budovách a v dopravních prostředcích. Hledáme způsoby jak zatraktivnit a pojednat veřejný prostor, abychom dokázali lidi zastavit, posadit a změnit jejich myšlení tak, aby opět začali veřejný prostor využívat ke společenskému kontaktu. Ale děláme to? Jdeme příkladem? Mám pocit, že ne. My, architekti, máme vždycky moc práce. V poslední době pozoruji, že se veřejným prostorem a životem v něm začaly zabývat i jiné odvětví a projekty, například herci a organizátoři festivalů.

U dnešních lidí postrádám vlastní iniciativu. Zvykli jsme si, že nás někdo baví. Stačí stisknout tlačítko ovladače, pohodlně se uvelebit na pohovku a nechat se bavit. Lidé na obrazovce se snaží vymýšlet vtipy, zábavné show a my se na ně pořád tváříme kysele, protože chceme, aby přišli s něčím novým. Jsme pohodlní. Možná čekáme, až se u obrazovek unudíme, až budeme vědět všechno o přátelích z Facebooku, než nám dojde, že můžeme jít ven a vymyslíme novou náplň a koncept aktivit ve veřejném prostoru. Aktivit, do kterých se každý rád zapojí a nebude k tomu potřebovat přípravu, nebo grant. Chybí nám vztah k dobrovolnosti, dělat něco pro radost a neptat se pořád, co z toho budeme mít.

V současné době, když se podívám na složení lidí ve veřejném prostoru, kteří nikam nespěchají, vidím pracovníky údržby městských prostorů, pouliční prodavače a brigádníky dotazníkových agentur, bezdomovce, nezaměstnané, důchodce, matky s dětmi, záškoláky, studenty... Osoby, které umí používat veřejný prostor, často označíme za nebezpečná individua. Obzvláště, pokud se vyskytují v tlupách/skupinách/ganzích/partách atd. akteři si vytvářejí svá teritoria. Jednou ze skupin, která odjakživa ovládala dění na ulici, jsou Romové. Jejich způsob života je přivádí do ulic, jsou společenší, hluční, přináší k nám jižní kulturu.

Troufám si říci, že Romové, které tolik odsuzujeme, umí to, po čem i my teoreticky toužíme. Užívat veřejný prostor. Ovšem užívají ho způsobem, který se nám jeví nebezpečný, nespolečenský, nemístný.

cíle

úvahy

VIZE, MISE, CÍLE

Od samého začátku bylo jasným cílem najít cestu k ekonomické prosperitě Josefova, využití všech dostupných zdrojů a příležitostí pro zlepšení životní úrovně lidí a jejich mezilidských vztahů.

=> využít potenciálu prázdných prostorů s levným nájmem, volné pracovní síly, investovat do vytvoření pracovních pozic, produkovat zisk, pozvednou životní úroveň lidí, opravit nemovitosti v chátrající chráněné památce, zatraktivnit lokalitu, přitáhnout turistický ruch, pozměnit rasistické názory veřejnosti a osvěžit nevraživé mezilidské vztahy...

Původní myšlenku na zřízení chráněných dílen zastínilo řešení sociálním podnikáním. Sociální podnik primárně naplňuje sociální cíle, ale používá k tomu nástrojů běžného podnikání. Je formou neziskové organizace, protože zisk reinvestuje.

Nalezené řešení tkví ve spolupráci veřejného a soukromého sektoru za finanční podpory evropských fondů a v aktivním přístupu lidí.

Cílem je tedy navrhnout konverzi pivovaru - mlékárny v Josefově tak, aby zde mohlo fungovat zařízení na bázi sociálního podniku, které ve spolupráci s úřadem práce zajistí umístění nezaměstnaných osob ve spádové oblasti. Zvláštní pozornost bude věnována mladým lidem.

Zařízení by mělo nabízet nejrůznější formy činností, od zázemí pro volnočasové aktivity, volně přístupné dílny, zázemí pro začínající podnikatele, přes workshopy pro veřejnost, školení, rekvalifikační kurzy, veřejně prospěšné práce pro úřad práce, nárazové pracovní příležitosti, brigády, až po úvazky částečné a samozřejmě hlavně úvazky plné.

Předměty činnosti zařízení by měly být stejně pestré jako jeho formy. Vedle hlavní výroby - podnikatelského záměru by provozoval doplňkové aktivity dle aktuální poptávky.

Předpokladem úspěchu jakéhokoliv projektu je vůle krajského zastupitelstva projekt podpořit a vůle sociálně segregované skupiny se projektu zúčastnit, využít možnosti, kterou jim projekt nabízí, vůle změnit svůj každodenní život. Při práci se sociálně slabou skupinou, případně tzv. nepřizpůsobivými osobami, se realizace neobejde bez překážek. Důležitými podmínkami jsou: vůle k dialogu, zdravý rozum, nepodjatost, chtít, motivace něco dělat, důvěra, pochopení chodu světa, politiky, sociálního systému atd.

Sociálně slabími v Josefově jsou převážně Romové, ale nejen oni. Prolíná se zde několik různě definovaných skupin.

Cílem je pozvednout lokalitu jako celek. Důležitým kritériem je NESEPAROVAT na MY a ONI. I snahy a projekty, které nejsou směřovány na určitou skupinu, jsou hodnoceny negativně: „zase děláte něco pro Cikány, to jsou zase vyhozené peníze“.

Vizí projektu je využít volné příležitosti a potenciál, věnovat se oblasti, které se nikdo nevěnuje, pokusit se najít cestu, jak pracovat se sociálně slabou skupinou na pokraji vyloučení ve větším počtu. Vznikající sociální podniky většinou vytváří několik málo pozic pro potřebné, v tomto projektu je ambice zaměstnat desítky.

Přísným vyhraněním cílové skupiny na sociálně slabé se ovšem zvyšuje riziko úspěšnosti projektu. Pro realizaci záměru je třeba schopných lidí, vytvoření teamu různě způsobilých a zodpovědných osob, maximální kombinace.

Misí je zaměstnat nezaměstnatelné, stejně jako vytvoření pracovních pozic pro nezaměstnané.

Věkové rozvrstvení musí být rovněž pestré, preferencí je však pracovat s mladými lidmi, investovat do jejich budoucnosti a kvality života jejich potomků.

Převaha Romů je pro lokalitu natolik specifická, že je vhodné se se historií a charakterem tohoto etnika blíže seznámit a proniknout hlouběji do problematiky jejich uplatňování na trhu práce.

Myšlenkový postup je logický:

Začít spolupracovat a investovat – vytvořit pracovní pozice – ukázat naději na lepší život – budovat důvěru – zlepšit mezilidské vztahy – pozvednout úroveň lokality – zvýšit atraktivitu pro další investory – přivést do lokality nové obyvatele – nastartovat ekonomický vzestup města – oprava obytných domů – ochrana historické kulturní památky – turistický ruch – prosperující území bez sociální segregace – fungující tržní ekonomika a samo-udržitelný rozvoj – změnit názor veřejnosti a nalézt cestu ke společné řeči

GEOGRAFICKÁ POLOHA

Josefov u Jaroměře leží ve východních Čechách, v Královéhradeckém kraji. Nachází se mezi Hradcem Králové a Náchodem, do jehož okresu náleží. Jaroměř je obcí s rozšířenou působností. Josefov byl samostatným pevnostním městem až do roku 1948, kdy byla tato dvě města sloučena v jeden celek. Josefov se stal součástí Jaroměře, ke správě Josefova se vyjadřuje osadní výbor, orgán zřizovaný zastupitelstvem města.

Z dopravního hlediska je Jaroměř železniční křižovatkou regionálního významu. Spojují se zde železniční trati ze tří směrů - od Pardubic, Liberce a Trutnova. Jaroměř prochází silnice první třídy I/33 zařazená do sítě mezinárodních silnic pod označením E67 z Prahy do polské Vratislavi. V plánu je dobudování dálnice D11 z Prahy přes Hradec Králové do Jaroměře, odkud by měla dále pokračovat jako rychlostní silnice R11 do Trutnova, a směrem na Královec, kde bude navazovat na polskou rychlostní silnici S3.

Města leží v nadmořské výšce 254 m.n.m. a od sebe je dělí soutoky tří řek: Labe, Úpy a Metuje. Jaroměřsko je umístěno na konci Polabské nížiny, severně již začíná krkonošská oblast. Kvalitní úrodné půdy byly hojně zemědělsky využívány. V podloží se nachází i cihlářské hlíny a opuky.

Zdroj:
<http://cs.wikipedia.org/wiki/Jaroměř>

KDE

vize

historie Josefova

Jaroměřsko v číslech

politika kraje

širší vztahy

PRO KOHO

sociální struktura

život v Josefově

romské hodnoty

romská historie

JAK

stavební program

model

vzory

dotace

záměr

sociální podnik

CO

překreslené podklady

historické plány

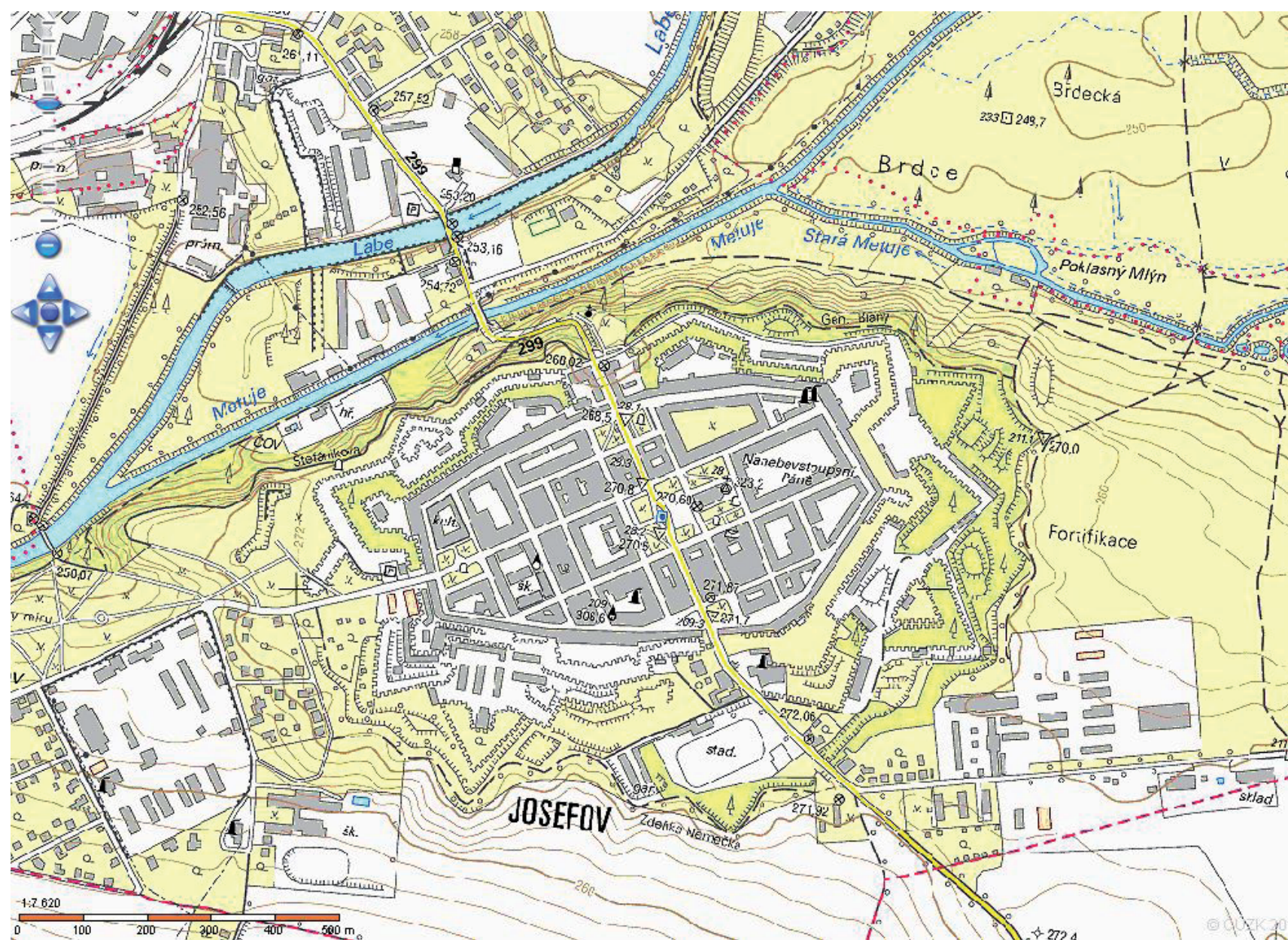
fotodokumentace

historie pivovaru

JOSEFOV U JAROMĚŘE

Zdroj:
GEODIS BRNO s.r.o.
seznam.cz

Zdroj:
Český úřad zeměměřický a katastrální
<http://nahlizenidokn.cuzk.cz/>

KDE

vize

historie Josefova

Jaroměřsko v číslech

politika kraje

širší vztahy

STRATEGIE ROZVOJE KRAJE

Globální cíl: Vytvářet podmínky a prostředí umožňující spokojený život obyvatel v kraji a zvýšit atraktivitu regionu pro podnikání, investice a život obyvatel.

Tematické strategické cíle kraje:

- Zajistit vysokou kvalitu života všem obyvatelům Královéhradeckého kraje.
- Posilování konkurenceschopnosti regionu a vytváření podmínek pro ekonomický rozvoj.
- Posílit sociální stabilitu a vzdělanostní strukturu regionu.
- Zvýšit atraktivitu prostředí – posílit dopravní dostupnost a zlepšit kvalitu životního prostředí.

PRIORITA PODNIKÁNÍ A ZAMĚSTNANOST

Prioritní cíl: Zvýšení celkového ekonomického potenciálu a konkurenceschopnosti kraje

Specifické cíle:

- a) Podpora stávajících firem jako stabilizujícího prvku regionální ekonomiky a zaměstnanosti
- b) Podpora vzniku a rozvoje nových firem a rozvoj kooperace se strategickými partnery
- c) Podpora zlepšení komunikace mezi veřejnou správou a podnikatelskou sférou
- d) Podpora vzájemné spolupráce firem, institucí terciárního vzdělávání a institucí výzkumných. Podpora výzkumu, vývoje a inovací
- e) Rozvoj celoživotního učení a zlepšení spolupráce vzdělávací sféry se zaměstnavateli při rozvoji systému celoživotního učení
- f) Zlepšení propojení vzdělávací sféry s potřebami trhu práce
- g) Zlepšení podmínek pro osoby znevýhodněné na trhu práce
- h) Zvýšení podílu cestovního ruchu na ekonomické prosperitě regionu
- i) Racionální využívání stávajících zdrojů energií, surovinových zdrojů a podpora využití energie z obnovitelných zdrojů

PRIORITA LIDSKÉ ZDROJE:

Prioritní cíl: Otevřená, flexibilní, sociálně soudržná, zdravá a vzdělaná společnost

Specifické cíle:

- a) Zvýšení vzdělanosti obyvatelstva s využitím nových moderních vzdělávacích metod a nových technologií v počátečním i dalším vzdělávání
- b) Dostupnost kvalitních sociálních a zdravotních služeb
- c) Rozvoj volnočasových aktivit včetně tělovýchovy a sportu, služeb sociální prevence a integrace ohrožených skupin obyvatelstva
- d) Rozvoj systému environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty
- e) Rozvoj komunitního a kulturního života

PRIORITA VENKOV A ZEMĚDĚLSTVÍ:

Prioritní cíl: Zvýšení přitažlivosti života na venkově v souladu s principy udržitelného rozvoje

Specifické cíle:

- a) Zlepšení využití místního ekonomického potenciálu na venkově
- b) Zvýšení konkurenceschopnosti zemědělství a péče o krajinu jako stabilizujícího prvku venkova
- c) Zvýšení přitažlivosti venkovských oblastí zlepšením kvality a dostupnosti služeb
- d) Zvýšení využití potenciálu venkovských oblastí pro cestovní ruch prostřednictvím propagace a marketingu regionálního rozvoje
- e) Podpora zavádění moderních metod plánování pro udržitelný rozvoj

Zdroj:

Strategie rozvoje Královéhradeckého kraje 2006-15 (leden 2007), Centrum evropského projektování <http://www.cep-rra.cz/strategie/>

ROZPOČET SOC. SLUŽEB KRAJE

Vývoj služeb do roku 2016 musí respektovat hlavní změny – stárnutí populace, absenci ambulantních služeb pro osoby s mentálním postižením, podpora rodin s dětmi a rozvoj terénních služeb pro duševně nemocné.

Královéhradecký kraj má zájem na zachování stávající sítě služeb. Finance z EU již bude čerpat pouze v omezené míře. Je na rozhodnutí obcí, jak se vypořádat s úbytkem financí na služby sociální prevence.

Kraj nevidí prioritu v řešení otázky etnických menšin. Z rozpočtu vyplývá, že náklady na poradenství budou srovnatelné s předešlými roky, existující služby se nebudou rušit.

Změny v oblasti sociálně právní ochrany dětí:
Nebudou podporovány aktivity, které jsou běžně poskytovány na komerční bázi.

Jaké služby má podporovat stát, kraj, obec?

Obec: volnočasové a zájmové aktivity, komunitní služby reagující na potřeby obce a lidí zde žijících

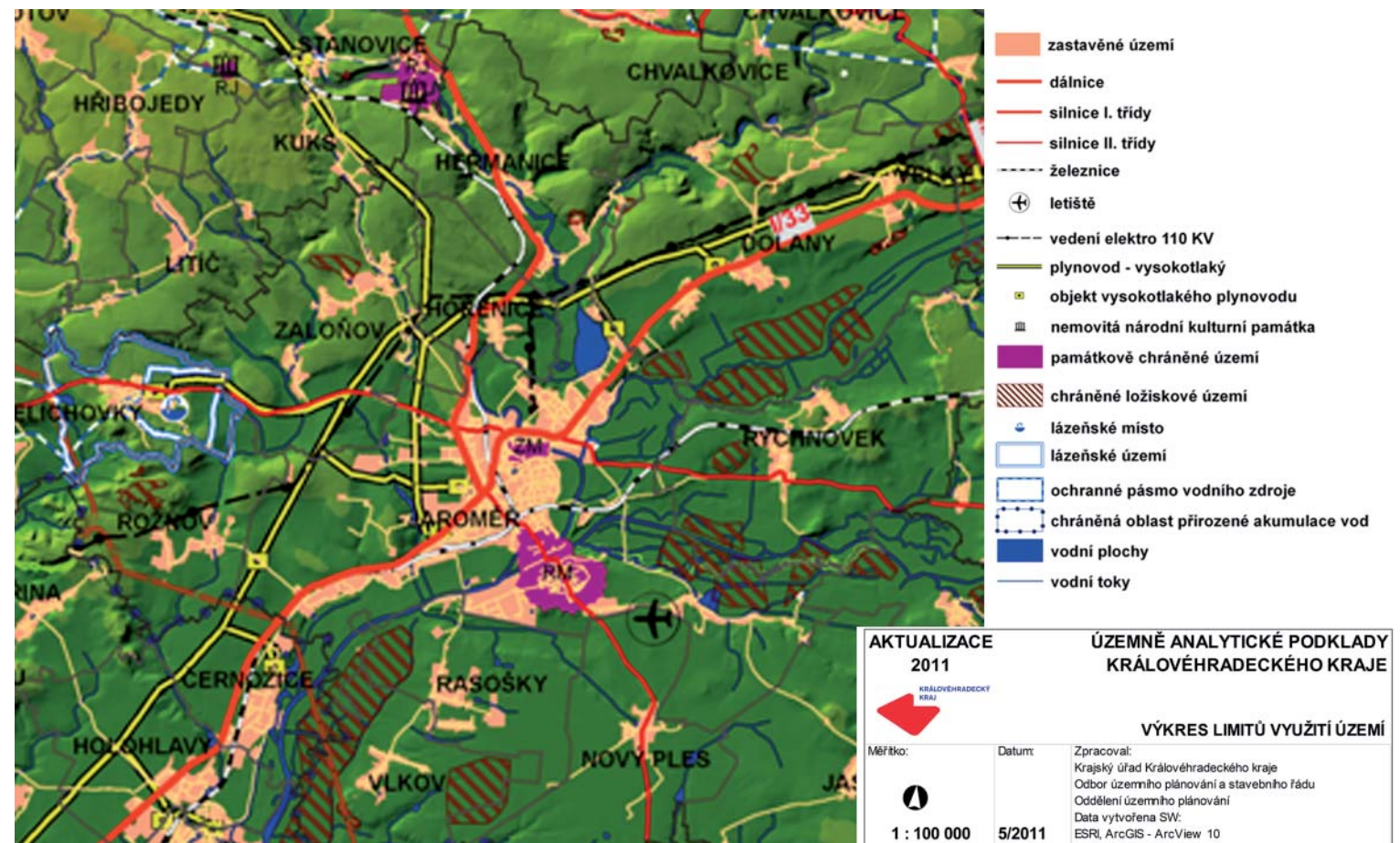
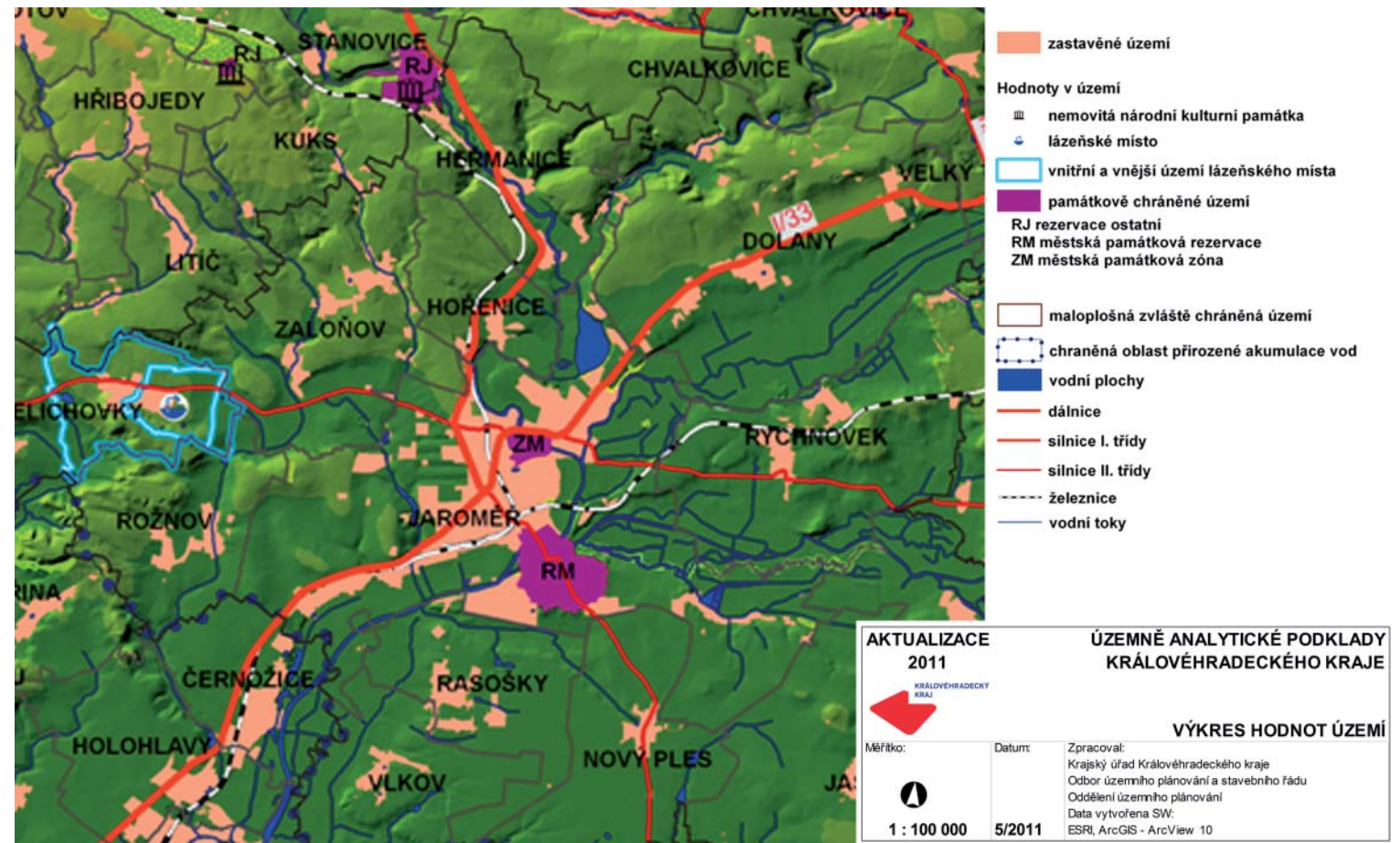
Kraj: poskytování komplexních, profesionálních služeb

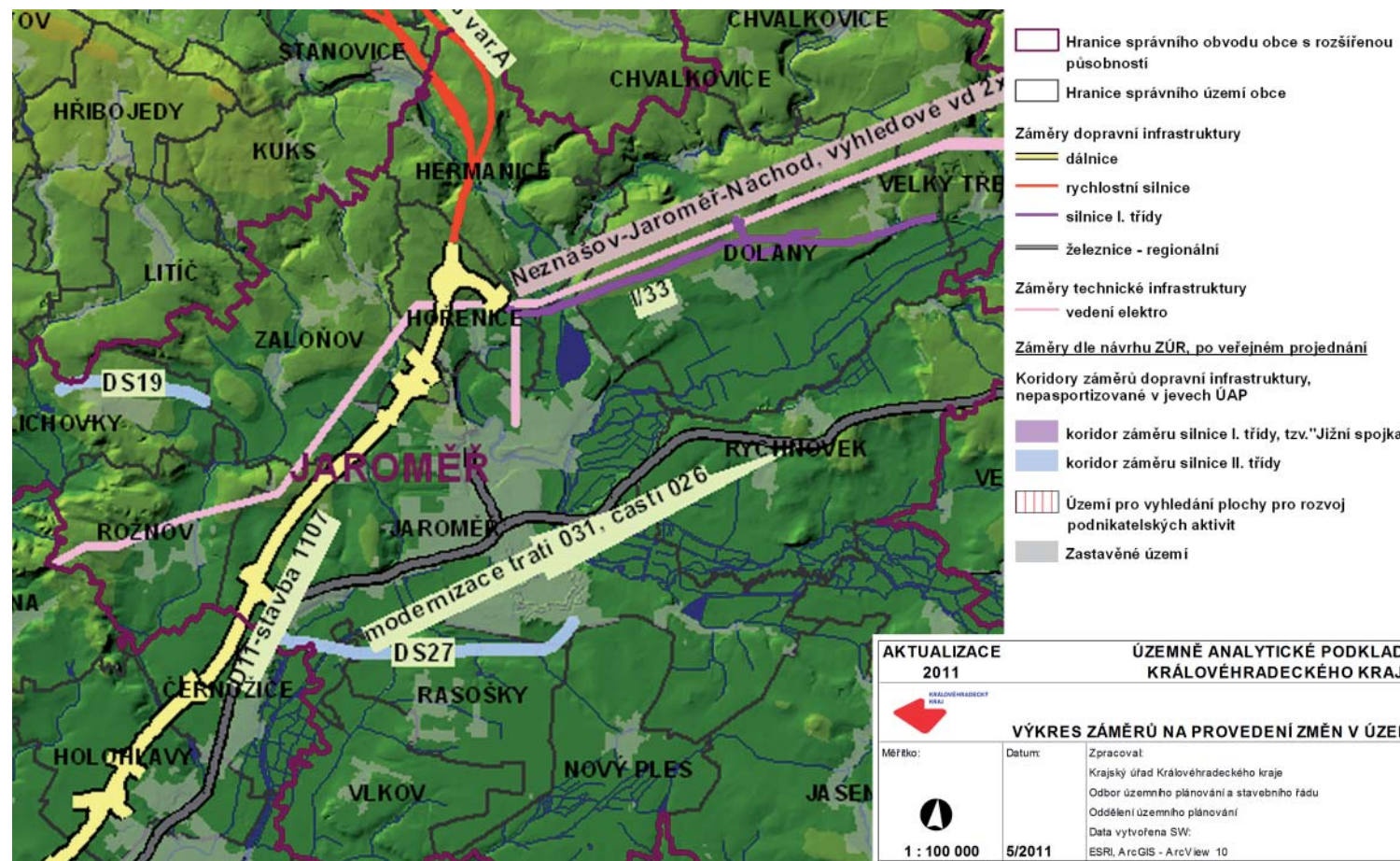
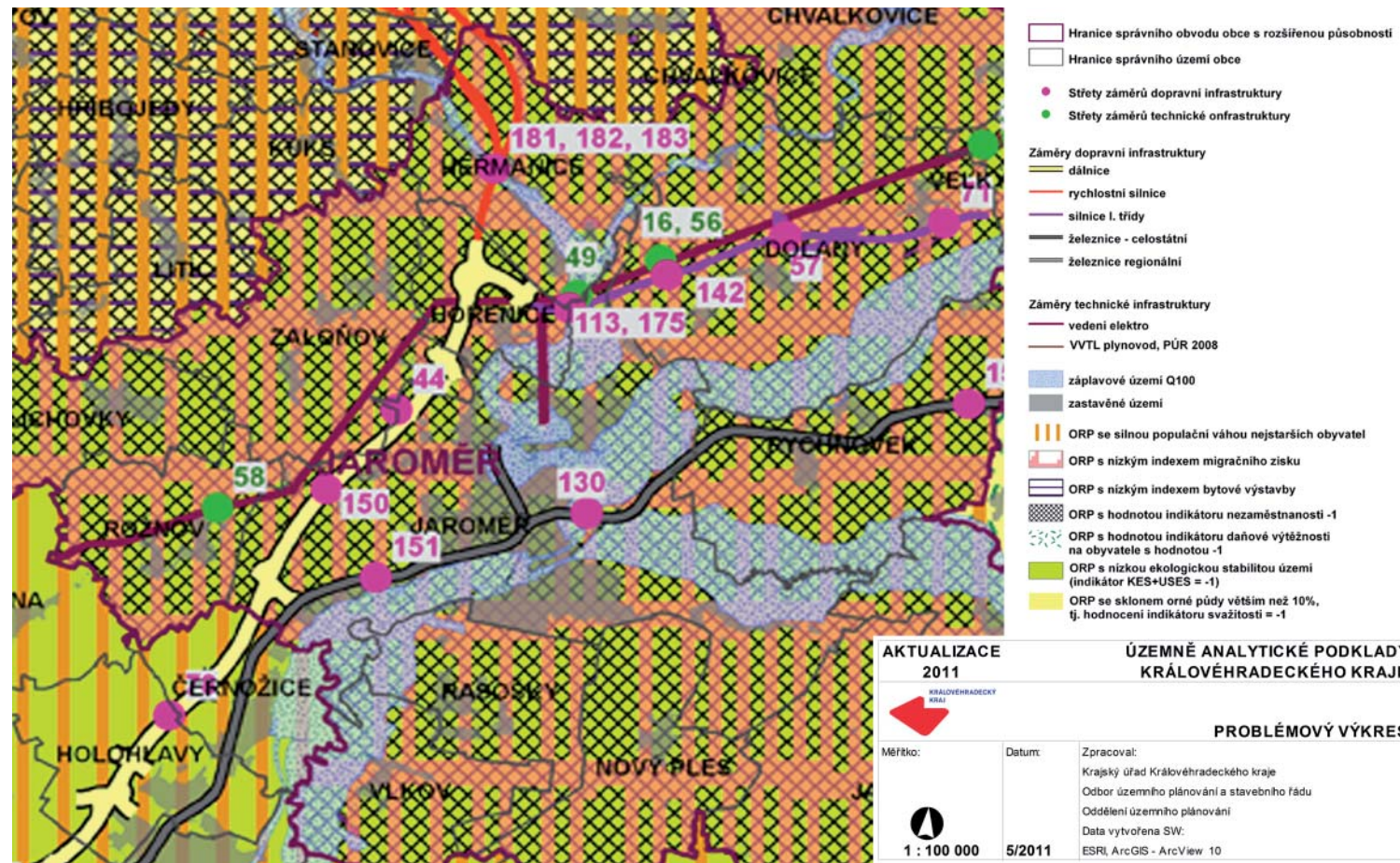
Stát: vysoce specializované služby, služby nadregionálního charakteru, nové typy služeb = služby zcela chybějící (pilotní odzkoušení), skupiny ohrožené vyloučením a diskriminací

Jaroměřsko nečerpá dotace na sociální služby.

Zdroj:

prezentace Sociální služby Královéhradeckého kraje, Setkání Královéhradeckého kraje s obcemi a poskytovateli sociálních služeb, srpen 2011
<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/kraj-sky-urad/socialni-oblast/rozvoj-soc-sluzeb/plan-rozvoje-soc-sluzeb>

Zdroj:

<http://www.kr-kralovehradecky.cz/cz/rozvoj-kraje/uzemni-planovani/uap-kralovehradeckeho-kraje--28795/>

OBYVATELSTVO JAROMĚŘSKA

Na území ORP Jaroměř žilo k 1. 1. 2009 19 370 obyvatel, z nichž 12 812 (66,1 %) přímo ve městě Jaroměř. Počet obyvatel Josefova je odhadován na 3000 osob.

Odhad počtu obyvatel města Jaroměře v návrhu územního plánu uvažuje s počtem obyvatel 13 500 - 14 000 v roce 2015.

Počet obyvatel v tomto regionu má dlouhodobě mírně klesající tendenci, v krátkodobém kontextu však roste. V kladných číslech se pohybuje přirozený přírůstek i migrační saldo.

Věková struktura obyvatelstva ORP k 1. 1. 2009:

Věk	Počet obyvatel	Podíl v %	Pořadí v kraji
0 -14	3 054	15,8	1.
15-64	13 536	69,9	8.
65 +	2 780	14,4	12.
Celkem	19 370	100,0	

Ekonomicky aktivní obyvatelstvo tvoří 49,49 % obyvatel.

K 1. 1. 2009 byla v regionu ORP Jaroměř míra nezaměstnanosti 5,64 %, což je nad průměrem kraje (5,28 %). Evidováno bylo 569 uchazečů o zaměstnání, z nichž 6,5% tvořili absolventi škol a 13,9% občané se zdravotním postižením. V Jaroměři se nachází pracoviště Úřadu práce Náchod.

Jiný zdroj uvádí míru nezaměstnanosti přímo v Jaroměři 10,04% v roce 2010, 9,44% v roce 2011 a 8% průměr Jaroměřska.

Vzdělanostní struktura obyvatelstva ORP 2011:

25,4 % bez vzdělání a se základním vzděláním, 41,1 % se vzděláním učňovským a středním odborným, 25,8 % obyvatel dosáhlo vzdělání středoškolského a učňovského s maturitou a 6,6 % obyvatel má vzdělání vysokoškolské.

ROMSKÁ MENŠINA V JOSEFOVĚ

Na Jaroměřsku žije asi 1200 Romů (5%). Přímo v Jaroměři žije přibližně 1000 Romů zhruba ve 170 rodinách, z nichž o 100 se dá říci, že jsou sociálně vyloučené. Počet Romů v Josefově je odhadován na 600 – 900 osob, tj. 20-30%.

Specifický odhad míry nezaměstnanosti Romů v sociálně vyloučených lokalitách kraje se pohybuje podle sdělení pracovníků obcí a terénních pracovníků mezi 60 – 95%. (Zpráva o situaci romských komunit v kraji 2009)

V roce 2011 bylo vypláceno 2454 příspěvků na život a 160 dávek.

Romská komunita se potýká s řadou sociálních problémů (záškoláctví, alkoholismus a toxikomanie, patologické hráčství, problematické vztahy v rodinách, kriminalita).

Terénní sociální pracovník v romské komunitě má za úkol pomáhat lidem ohroženým sociální exkluzí, motivovat je a hájit jejich oprávněná práva.

Romové tvoří většinu sociálně slabé skupiny, ale patří do ní i obyvatelstvo ne-romského původu. Naopak jsou i rodiny romského původu, které se k sociálně slabým neřadí.

Kancelář terénních sociálních pracovníků v Josefově v současnosti eviduje 380 aktivních klientů, převážně romského původu. Odhadem tvoří 80% sociálně vyloučených osob, zbylých 20% ne-romského původu služeb kanceláře nevyužívá.

Sociální podnikání v kraji ve vztahu k obtížně zaměstnatelným Romům: v lokalitě není znám žádný subjekt realizující sociální podnikání ve vztahu k této cílové skupině.

Zdroje:

Zpráva o situaci romských komunit v kraji 2009
Plán rozvoje sociálních služeb na Jaroměřsku pro období 2010 – 2012
MĚSTSKÝ ÚŘAD JAROMĚŘ odbor sociálních věcí a zdravotnictví
Město Jaroměř a obce správního obvodu Jaroměř - statistická data
<http://mapy.kr-kralovehradecky.cz/prumzony/cz/JA-obyvatelstvo.htm>
Naďa Králová

KDE

vize

historie Josefova

Jaroměřsko v číslech

HISTORIE PEVNOSTI PLES A MĚSTA JOSEFOVA

Za vlády Marie Terezie (1690) byla významná města opevňována barokními hradbami (např. Brno, Olomouc, Praha, Hradec Králové, atd.). O několik let později (1780) Josef II. založil dvě samostatné pevnosti - Terezín a Josefov. Základní kámen pevnosti Ples položil sám císař Josef II. 3. října 1780, její název byl převzat podle vesnice, která se v místě nad soutokem řek Labe a Metuje původně nacházela. Josefov byl vyprojektován ve Vídni francouzským inženýrem generálem Claude Benoid Duhamel de Querlonde v rakouských službách. V projektu dotáhl k dokonalosti myšlenky francouzské meziérské školy s použitím třetího Vaubanova systému.

Výstavba pevnosti nebyla nikdy úplně dokončena. Cihelny ročně produkovaly okolo 40 miliónů cihel, za dobu výstavby bylo použito okolo 360 mil. cihel (1780 - 1789). Pracovalo zde okolo 20 tisíc dělníků. Posádka pevnosti čítala až 12 tisíc mužů, pevnostní komplex se rozprostírá na území o ploše 266 ha, pevnost je tvořena osmi bastiony, kromě hradeb je dalším obranným prvkem systém podzemních chodeb (okolo 45 km se 762 minovými větvemi).

I vnitřní město podléhalo přísné vojenské regulaci, je uspořádáno do bloků se sítí kolmých ulic a centrálním náměstím s kostelem. Celé město bylo založeno a postaveno v klasicistním stylu.

Po bitvě u Hradce Králové v roce 1866 vlivem změny taktiky boje následovalo zrušení statutu pevnosti v roce 1888. Začíná osídlování Josefova civilním obyvatelstvem. Do Josefova se 1890 přemístil 9. armádní sbor, který zde působil do roku 1908. Pevnost přestala být udržována a začalo se s bouráním bran a některých fortifikačních prvků.

Za první světové války zde byl zajatecký tábor, kterým prošlo na sto tisíc zajatců z východní fronty (Poláci, Srbové, Rusové ...). Do roku 1938 byl v Josefově 48. pěší pluk čs. armády. Druhá světová válka znamenala pro Josefov obydlení města německými jednotkami SS. Nemocnice ve městě sloužila jako lazaret jednotek Wehrmacht.

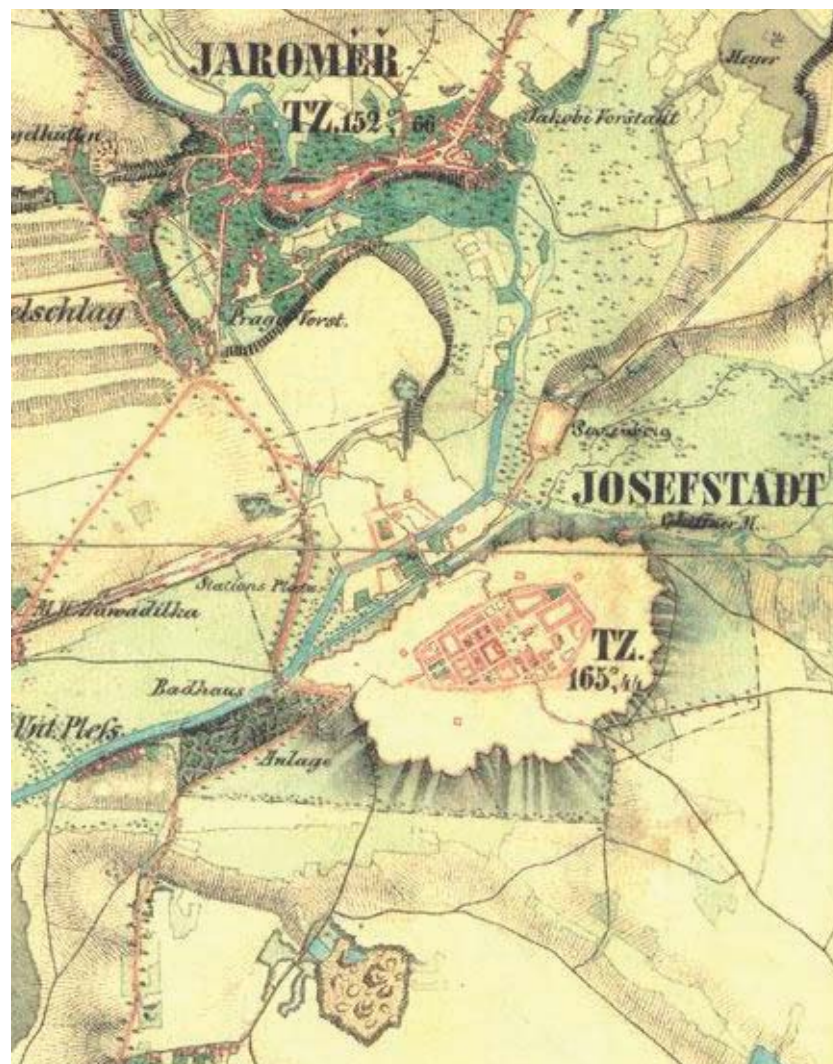
Do roku 1970, kdy byl Josefov vyhlášen městskou památkovou rezervací, došlo ke značné devastaci pevnosti. Řada prvků a celé části pevnosti byly rozebrány na stavební materiál. Na ničení se podepsal i pobyt sovětské vojenské posádky a řada neodborných stavebních zásahů. Dodnes je město velmi neutěšeným prostorem, které čeká na svou příležitost.

Zdroj:

Lukáš Hudák, Revitalizace města Josefova
<http://www.josefov-jaromer.cz/dejiny-pevnosti.php>
http://www.josefov.com/josefov_historie.htm

Zdroj:
<http://www.josefov-jaromer.cz/mestske-muzeum-josefov.php>

Zdroj:
www.mapy.cz

VIZE PRO JOSEFOV

Budoucnost města je v rozvoji turistického ruchu, atraktivnější lokality a zhodnocení mnoha potenciálů, které pevnost nabízí. Hlavní funkcí města zůstane bydlení a drobném podnikání. Vhodný je rozvoj sportovně-rekreačního využití lokality a sociálně-kulturní orientace aktivit a služeb nejen pro místní obyvatelstvo.

Turistické atrakce a potenciál:

- pevnost - historická technická památka
- podzemní chodby
- Městské muzeum v Josefově, Vojenskohistorické muzeum
- parkurové závodiště stáje Paradiso
- sportovní letiště - vyhlídkové lety
- festivaly (Brutaul Assault, RomFest) a přehlídky
- hotelové zázemí

Rekreační a sportovní záměry:

- procházková promenáda na hradbách, parky
- hřiště při ZŠ, tělocvična ve vozatajské kasárně
- sportovní areál a wellnes v jezdecké škole
- lezecké - boulder centrum
- cross golfové hřiště

Sociální služby a kulturní život:

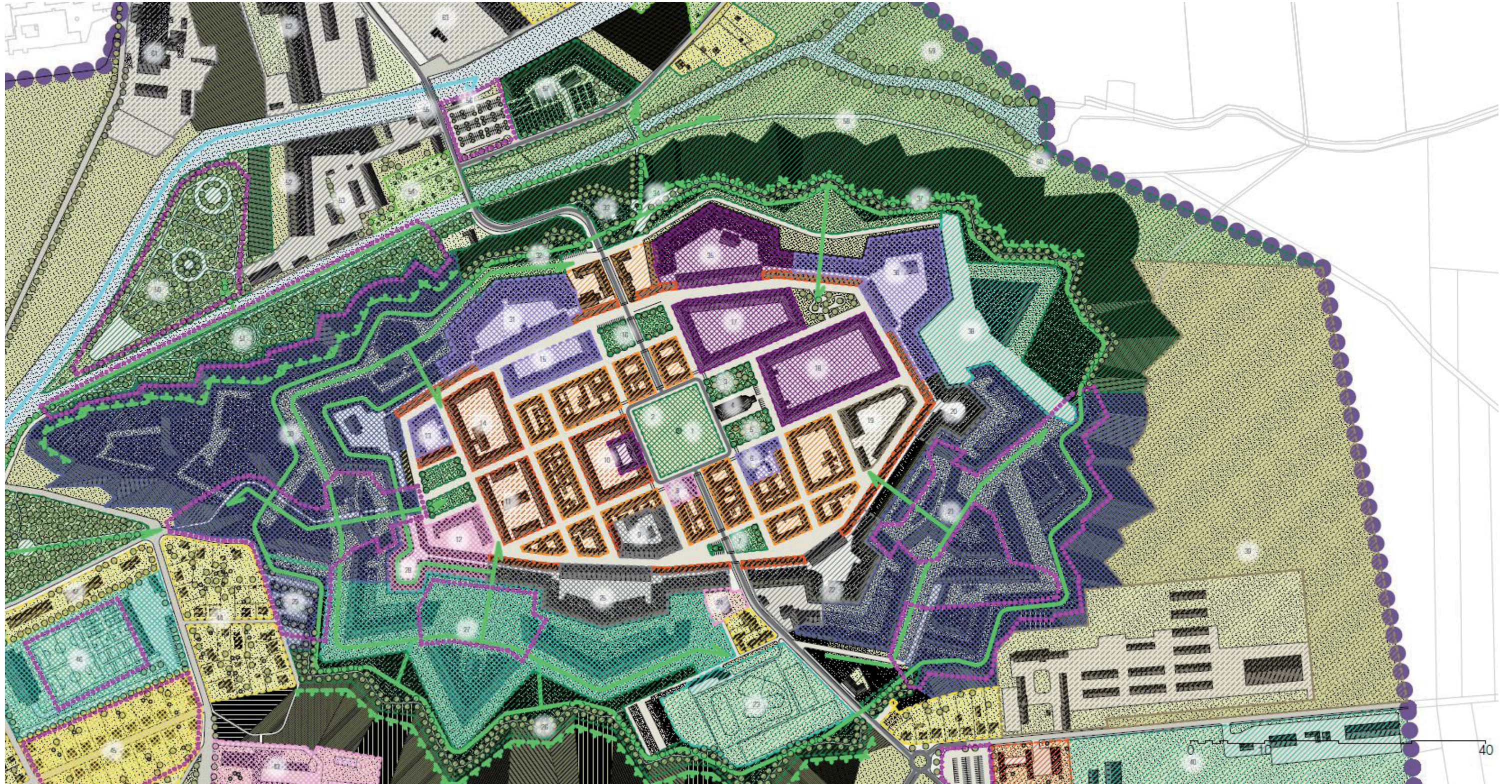
- navrhovaný SeniorPark, domov pro seniory
- lékařské centrum
- sociální podnik, nebo chráněné dílny
- společenský „důstojnický“ sál
- venkovní divadlo/kino
- umělecké expozice pod širým nebem
- festivaly
- lékařské centrum
- sociální podnik, nebo chráněné dílny

Zdroj:

Lukáš Hudák, Revitalizace města Josefova, diplomová práce FA ČVUT 2011

SWOT ANALÝZA

STRENGTH – SILNÉ STRÁNKY	WEAKNESSES – SLABÉ STRÁNKY
<ul style="list-style-type: none">• Historicky významná lokalita• Turisticky atraktivní - hradby, podzemní chodby• Specifická městská struktura – pevnostní město• Zachovalý systém opevnění• Letiště – klub• Jezdecký klub• Soukromé maloobchody• Dobré dopravní napojení	<ul style="list-style-type: none">• Vysoká nezaměstnanost, málo pracovních příležitostí• Nekvalifikovanost pracovní síly• Nízká vzdělanost obyvatelstva• Málo motivační prostředí• Velká sociálně slabá skupina• Romská komunita• Objekty ve špatném stavu, prázdné byty• Neatraktivní prostředí pro investory• Absence prostoru pro volný čas (fotbalové hřiště)
OPPORTUNITIES - PŘÍLEŽITOSTI	THREATS - HROZBY
<ul style="list-style-type: none">• Pracovní potenciál, levné lidské zdroje• Nezaměstnaní chtějí pracovat• Prázdné objekty• Zhodnocení historické hodnoty a atraktivní turistické destinace	<ul style="list-style-type: none">• Sociální segregace vyloučené skupiny• Zvyšování koncentrace Romů a odchod obyvatel neromského původu• Zchátrání a ztráta historicky cenných objektů

KDE

vize

Stavba bez úprav	Stavba s úpravami	Nová stavba	
			Parly
			Zahradnictví, Zahradkářské kolonie
			Městské nájemní domy
			Městské soukromé domy s funkčním parterem
			Rodinné domy a vily
			Vojenský prostor
			Výrobní a skladovací plochy (továrna, autobusové stání, skladě hmot ...)
			Administrativa
			Objekty služeb (hotě, sanitoria, školy ...)
			Expozice (muzeum, vojenská, technická a galerie ...)
			Expozice fortifikace (hotě, sanitoria ...)
			Volnočasové aktivity, sport, kultura (Královské náměstí, Sázava, Krasice, Krasice, Sázava ...)
			Hlavní pěší trasy / průchody do města / příležitostné směry
			Panoramatické dálkové a rysové pohledy
			Hlavní dopravní trasy / směry
			Obchvat s návazností na dálnici
			Hlavní dopravní trasy / směry
			Plně nově budované prvky (fortifikační objekty, sportovní areály, parkové ...)
			Řešené území Kazatelna a areál u Jaroměře

	Travnaté plochy - úroveň 1
	Travnaté plochy - úroveň 2
	Travnaté plochy - úroveň 3
	Travnaté plochy - úroveň 4
	Travnaté plochy - úroveň 4 - soukromé
	Travnaté plochy - svahovitost
	Travnaté plochy - svahovitost
	Stěny fortifikace
	Stěny fortifikace
	Střešní krajina - šikmá
	Střešní krajina - šikmá
	Střešní krajina - plochá
	Komunikace - motorizovaná doprava
	Komunikace - omezená motorizovaná doprava, řízená pěší
	Stazky, chodníky, trasy pouze pro pěší
	Plochy sportovního využití
	Vodní plochy a toky

CÍLOVÁ SKUPINA

Cílem je pozvednout lokalitu jako celek. Důležitým kritériem je NESEPAROVAT na MY a ONI. I snahy a projekty, které nejsou směřovány na určitou skupinu, jsou hodnoceny negativně: „zase děláte něco pro Cikány, to jsou zase vyhozené peníze“.

Sociálně slabími v Josefově jsou převážně Romové, ale nejen oni. Prolíná se zde několik různě definovaných skupin.

Převaha Romů je pro lokalitu natolik specifická, že je vhodné se se historií a charakterem tohoto etnika blíže seznámit a proniknout hlouběji do problematiky jejich uplňování na trhu práce.

PRO KOHO

sociální struktura

život v Josefově

romské hodnoty

romská historie

JAK

stavební program

model

vzory

dotace

záměr

sociální podnik

CO

překreslené podklady

historické plány

fotodokumentace

historie pivovaru

HISTORIE ROMŮ VE VZTAHU K ČECHÁM

Romové pocházejí z Indie, výraz „gypsies“ je odvozen od Malého Egypta v Byzanci, „Cigáni“ z řeckého atsingani je původně název frýgijské manichejské sekty athinganoi, které se Romové podobali některými magickými praktikami.

8. století | Romové začali opouštět Indii (území střední Indii, Rádžasthán), odcházeli na Blízký východ, do Turecka, kde se velká část zastavila, později pokračovali přes Balkán, údolím Dunaje do střední Evropy. Druhá větev přešla Arménii, Kavkaz, později Rusko a dosáhla až Skandinávie.

15. a 16. století | Romové rozptýlení po celé Evropě, včetně Anglie a Skotska byli postupně vyzváni k usazení nebo nekompromisně vykázaní z většiny důležitých evropských měst či států, **pronásledování Cikánů** ve střední Evropě navázalo na pronásledování čarodějnic. Pověst kočovného národa byla od pradávna špatná, proto se distancovali od usedlých obyvatel.

1688 | císař Leopold I. vydal nepřilichitý dekret o vypovězení Cikánů z české země, reskriptem 1697 prohlásil Cikány za psance, každý dopadený muž mohl být beztrestně zabit. Následovala rozsáhlá krvavá štvánice proti romskému obyvatelstvu, přesto z Uher a Moravy pronikaly do Čech další skupiny.

1721 | Karel VI. vydal dekret, v němž prohlásil cikány za psance včetně žen.

1749 | Marie Terezie represe zmírnila na vypovídání Cikánů ze země, při návratu mrskání a ocejchování, za 3. návrat trest smrti. Cikáni byli stále více zaháněni do ilegality a upadali nadále do bludného kruhu chudoby, izolace a kriminalizace. Byli nuceni se po Evropě promyšleně pohybovat na hranicích teritoriálních území, při zadržení jim hrozila poprava nebo káznice a nucené práce.

1726 | Wittgensteinský hrabě učinil pokus o integraci kočujícího obyvatelstva a jejich usazení na jeho panství pod mnoha podmínkami. Podobné nabídky se jim dostalo i v hessenských hrabstvích, ve Šlesvicku-Holštýnsku a u Lübecku. Kočovníci, kteří se integrovali a usadili, se často živili podomním obchodem, obchodováním s koňmi, košíkářstvím, kovářstvím nebo provozováním hudby.

1751 | Marie Terezie vydala nový dekret, který umožňoval vyhošťovat pouze cizí Cikány, zatímco domácí měli být odesíláni do svých rodišť, která měla povinnost se o ně postarat. V 60. let 18. století zahájila císařovna systematický projekt usazování a asimilace Cikánů k rolnickému životu, zejména v Sedmihradsku a v Uhrách.

1784 | Josef II. v programu asimilace pokračoval, na Moravě k usazování Cikánů využil pozemků zabavených rušeným církevním řádům a klášterům. Českou zemi asimilační program vůbec nezasáhl.

19. století | Romantismus přinesl zcela opačný pohled na Cikány, jejich nespoutaná existence je básníky považována za opak stísněných poměrů panujících v usedlé společnosti. **Cikáni se v pojetí umělců stávají symbolem svobody** a jsou líčeni jako krásní lidé. V podvědomí většiny obyvatel ale nadále přetrvává strach. Pronásledování Cikánů se postupně zmírňuje, ale stále se jedná o osoby žijící na okraji společnosti. Oplacování a zcelování pozemků je připravilo o tradiční tábořiště a nemožnost zapojit se do průmyslového pracovního procesu prohloubila ještě více jejich sociální úpadek. Proces násilného „civilizování“ Cikánů probíhal ještě celé 19. st. a znamenal postupnou likvidaci jejich tradičního životního stylu.

20. století | rasistické zákony, holocaust, komunistické snahy o asimilaci, sterilizace žen bez jejich vědomí, potlačování romského jazyka a kultury.

1927 | československá vláda vydala Zákon o potulných cikánech (117/1927 Sb. n. a z.), který umožňoval pořizovat zvláštní policejní soupisy kočovného a do jisté míry i usedlého cikánského obyvatelstva a upravoval **vydávání cikánských legitimací a kočovnických licencí** (kočovnických živnostenských listů), zákon platil i pro sezónní tuláky ne-cikánského etnika.

1937-42 | Romský holocaust: říšský vůdce SS a šéf německé policie Heinrich Himmler vydal výnos o preventivním potírání zločinnosti, který mezi asociály jmenoval cikány, cikánské míšence a cikánským způsobem kočující osoby, které řádně nepracovaly a prováděly trestnou činnost. Cikáni v Říši byli hromadně vězněni a deportováni do koncentračních táborů. Dosavadní kárné pracovní tábory byly změněny na cikánské sběrné tábory.

1945 | Po druhé světové válce zbylo v české části Československa jen 600 Romů, neboť byli téměř vyhlazeni při holocaustu v pracovních táborech v Hodoníně u Kunštátu, v Letech u Písku a v Osvětimi. V rámci poválečné obnovy průmyslu **do Čech přišli Romové z východního Slovenska.** „Slovenští Romové“ dodnes tvoří nejpočetnější skupinou žijící na našem území, další významnou větví jsou Olašští Romové.

70. léta | Sílí snahy o společenskou a politickou emancipaci, vznikají romské kulturní a vzdělávací spolky, politické strany, organizují se celosvětové sjezdy jako 1. světový romský sjezd v Londýně. Současně dochází k emigraci Romů z východní Evropy zejména do Británie, Kanady a USA.

80. léta | V socialistickém Československu úřady usilovaly o asimilaci, na Cikány kladly stejné požadavky jako na ostatní obyvatelstvo. Stíhán byl trestný čin příživnictví, pro potulný život nedával systém nikomu mnoho prostoru. Problémy v

soužití byly potlačeny a nebyly společnostmi vnímány jako akutně aktuální. Symbolem neúspěšnosti snah o asimilaci se stalo mostecké sídliště **Chanov**, do nějž byli sestěhováni Romové ze starého Mostu. Životní styl obyvatel vedl k úplné devastaci (vybydlení) panelových domů.

90. léta | Po pádu komunistických režimů se vyhroutil kontrast mezi částmi společnosti vyžadující tvrdší represi a kritizující neúčinnost sociálního systému a jeho zneužívání ze strany Romů a částmi společnosti usilujícími o integraci Romů a kompenzaci jejich sociálního znevýhodnění. Jako cesta k řešení začala být vedle asimilace a dorovnávání šancí považováno také kultivování specifické romské identity a kultury; tyto snahy však mají omezený dopad a nestačí čelit prohlubujícímu se společenskému rozvratu.

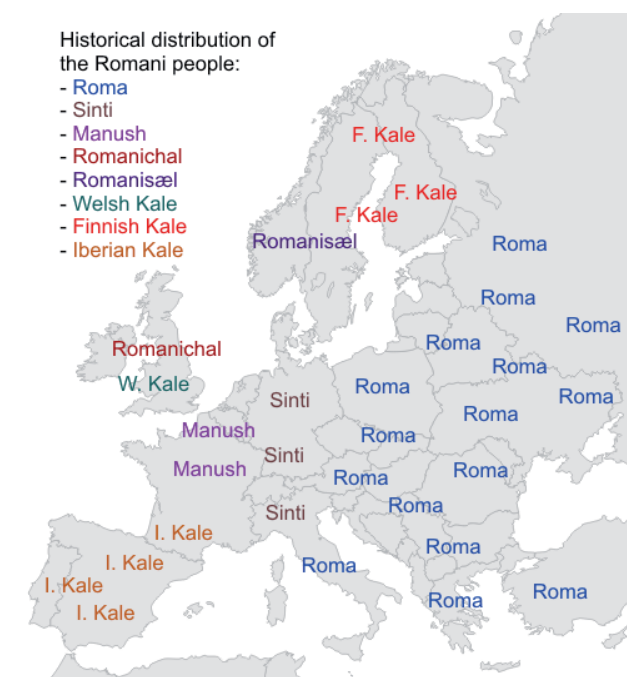
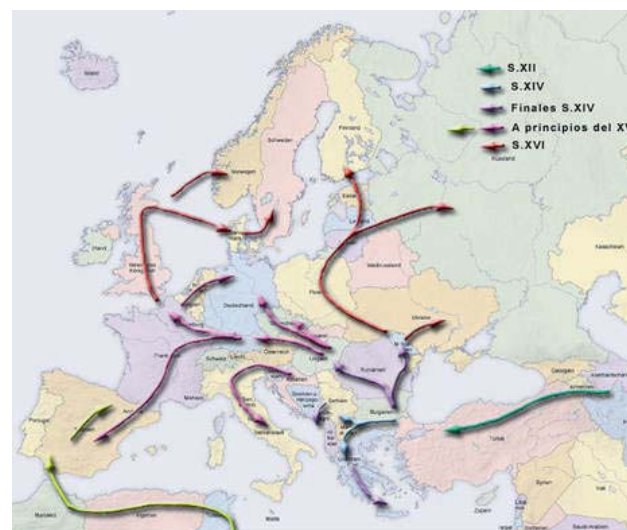
1998 | Medializován byl spor o zděný plot, který měl oddělovat holobyty u **Matiční ulice** od běžné obytné zástavby na druhé straně ulice.

2008 | Jako typičtí představitelé protiromských extremistických uskupení, jako jsou zakázaná Dělnická strana, jejíž demonstrace v **Litvínově** a následný pokus proniknout na sídliště Janov ukončil policejní zásah.

2009 | Skupina neonacistů zaútočila na dům ve Vítkově obydlený romskou rodinou. Následkem útoku byli zraněni tři lidé, nejvážněji byla zraněna **dvouměsíční holčička**.

2010 | Po dlouhých sporech o podobě **památníku v Letech u Písku**, kde byl za války sběrný tábor pro Romy a později vepřín, převzal péči o pietní místo Památník Lidice.

2011 | Od září sledujeme nepokoje a demonstrace ve **Vansdorfu**.

Zdroj:

<http://cs.wikipedia.org/wiki/Romové>
http://cs.wikipedia.org/wiki/Romská_menšina_v_Česku

HISTORIE ROMŮ V JOSEFOVĚ

40. léta | do Josefova přišla málopočetná skupina „maďarských“ Romů (mluvících maďarsky) ze Slovenska.

50. léta | příchod velké rodiny ze Slovenska za prací, byli nekvalifikovaní, ale našli práci u stavební firmy, se kterou jezdili tam, kde byla zakázka, nakonec se usadili v Jaroměři, kde pracovali v textilní továrně. Za touto rodinou přijeli další příbuzní a město je ubytovalo.

60. léta | zařazení pevnostního města mezi kulturní památky, neinvestuje se do oprav a bytový fond chátrá, je levným bydlením pro ty, kteří nemají na lepší.

70. léta | bourání domů v Jaroměři, ve kterých žila velká rodina Romů ze Slovenska. Obyvatelům byly nabídnuty volné byty v Josefově, kam byli přestěhováni, a kde se dnes považují za „starousedlíky“.

90. léta | Výsledkem tzv. cikánské politiky po revoluci bylo, že některé rodiny se, díky smíšenému manželství a přijetí jiného způsobu života včetně hodnot, asimilovaly s většinovým obyvatelstvem a „přestali být Romy“.

2000 | Město privatizovalo byty v Jaroměři, Romové byli nuceni se vystěhovat do volných bytů v Josefově. V současné době město prázdné byty v Josefově již nenabízí, nechce do Josefova stěhovat další Romy, aby zabránilo vzniku ghetta, ale nikdo jiný, právě kvůli vysoké koncentraci Romů, do Josefova jít bydlet nechce. Nejsou ani vyhlídky na přítok investic na opravu bytového fondu. Obytné domy s Josefově patří městu, nebo dvěma soukromým osobám, které je pronajímají.

Zdroj:

Mgr. Jan Snopek

ROMOVÉ V ČR

Na území ČR žije kolem 300 000 Romů, což jsou zhruba 3% z celkového počtu obyvatel v naší zemi. Téměř polovina Romů je mladší než 19 let. Mezi školními dětmi jsou tedy Romů asi 4 procenta. Podle kvalifikovaných odhadů odborníků a romských aktivistů bylo na území České republiky v roce 1989 zaregistrovaných skoro 146 tisíc cikánských občanů. To byli ovšem pouze ti, kteří se příslušným pracovníkům jeví jako problémoví a potřebovali zvláštní pozornost. Skutečně zde žilo snad okolo 250 tisíc Romů. Od té doby jejich počet jistě ještě vzrostl hlavně díky stěhování ze Slovenska. Romů ovšem rychle přibývá také proto, že romské ženy začínají brzy rodit a mívají hodně dětí.

Až 57 % Romů žijících v Česku v produktivním věku v roce 2009 bylo nezaměstnaných. To bylo způsobeno zejména jejich nízkou kvalifikací a s ní spojenou neochotou zaměstnavatelů je přijímat do pracovního poměru. Dalším důvodem bylo také nevhodné nastavení sociálního systému (pro mnoho lidí je výhodnější pobírat sociální dávky než pracovat). Nezaměstnanost a chudoba části romské populace vede k vytváření romských ghett a zvýšené kriminalitě. Mnoho Romů se stávalo obětí lichvy.

Problémy mezi Romy a většinovou populací zjištěné dotazníkovým průzkumem mezi romskými poradci a asistenty provedeným Institutem pro kriminologii a sociální prevenci Ministerstva spravedlnosti jsou rozděleny do následujících skupin:

1. **Sociální problémy**, kam spadá nezaměstnanost Romů nebo špatná bytová situace. Romům je vytýkán příjem sociálních podpor jako jediného zdroje obživy a nechť se zapojí do pracovního procesu.
2. **Problémy v občanském soužití**, například v sousedských vztazích, hluchost a nepořádek

v okolí bydliště. S tímto problémem se potýká 33 českých měst s více než 7000 obyvateli.

3. **Trestná činnost Romů**, kterou jako problém vnímá 19 měst, poměrně rovnoměrně rozmístěných po celém Česku. Často jde i o trestnou činnost dětí a někdy i trestnou činnost s rasovým podtextem.
4. **Problémy Romů s drogami, alkoholem a prostitucí**. Stěžuje si na ní 11 zkoumaných měst ze 170, nejvíce v severních, západních a východních Čechách.
5. **Problémy v komunikaci mezi Romy a většinovou společností a při jednání s úřady**. Vyplývají z nepochopení zvláštností romského etnika a rozšířeného požadavku na asimilaci Romů. Problém byl zaznamenán v 10 městech, zejména v jižních a severních Čechách.
6. **Rasismus, netolerance a předsudky vůči romskému obyvatelstvu se projevují ve 23 městech**, nejvíce v jižních (29 % měst) a severních Čechách (21 % měst).
7. **Diskriminace Romů ve službách**, především časté nepouštění Romů do restaurací a kulturních zařízení. Problém uvádějí jen tři města.

Důsledkem problémů soužití s Romy je mj. i silné protiromské naladění většiny českého obyvatelstva. Romy za sousedy nechce většina obyvatel České republiky, cca 75-80% lidí. Za zcela nepřijatelné by to pokládalo 40 procent dotázaných, dalších 26 procent by to neslo těžce a 24 procentům by to nebylo příjemné.

Josef Wolf ve své knize z roku 2000 uvádí, že až 30% Romů v České republice je negramotných. Jen 4% mají dokončené středoškolské vzdělání. Romské děti jsou častěji než děti většinové populace umísťovány do praktických základních škol (jde o bývalé zvláštní školy).

Vysvětlení vysokého počtu Romů na zvláštních školách jsou různá. Některá hovoří o jazykové

bariéře, hodnotovém systému a sociálně-kulturním handicapu. Jiné vysvětlení nabízí například psycholog Petr Bakalář, který jako příčinu tohoto stavu uvádí nižší geneticky vrozenou inteligenci Romů oproti většinové populaci. Ze strany některých autorů a sdružení je teze o tom, že mají základní školy praktické segreganční charakter, odmítána. Poukazují zejména na skutečnost, že do nich nemůže být žák zařazen bez souhlasu svého zákonného zástupce.

V současnosti policie nevede evidenci trestných činů a přestupků, v které by sledovala etnický původ pachatelů. Podle Československých údajů z roku 1992 byl podíl Romů na trestné činnosti v ČR 16%, tj. třikrát až pětkrát vyšší než jejich podíl v populaci, pokud se přihlídneme k věku pachatelů (nejčastěji do 30 let), v absolutním srovnání byl podíl Romů zhruba osmkrát vyšší. Říčan (1998) uvádí, že 20-30% ekonomicky aktivní romské populace získává prostředky k obživě nelegálně (prostitucí, překupnictvím a jinou majetkovou trestnou činností). Vězení pro dospělé jsou více než ze 60% romská. Podíl recidivistů je u Romů vyšší. Podle Říčana se Romové dopouštějí velkého množství trestných činů a přestupků, jež se nestíhají pro liknavost policie a mezery v zákonech.

Zdroj:

http://cs.wikipedia.org/wiki/Romsk%C3%A1_men%C5%A1ina_v_%C4%8Cesku

ROMOVÉ, JEJICH HODNOTY A SPECIFIKA

Povědomí o národnostní soudržnosti Romové nemají a nikdy neměli. Obecně lepší vztah mají Romové ke gádžům než k Romům jiné skupiny. Finanční pomoc se poskytuje jen uvnitř skupiny, často je jednostranná a nenávratná. Členství ve skupině nelze získat. V čele skupin stojí vajdové. V současnost slovenští Romové neuznávají žádnou autoritu, ať skupinovou, státní či politickou.

Na Romy působí obrovský sociální a psychický tlak. Ten je do určité míry jednotící, ale jak překročí jistou úroveň, stává se každý každému vlkem, padají tradiční hodnoty. Proto se snaží zalíbit skupině, která jim může poskytnout výhody, napodobují, co jim imponuje. Mnozí pociťují nejednotu svého národa jako největší chybu Romů. Romové u nás nikdy neměli krále (na rozdíl např. od Polska) a ani ho mít nechtějí.

Tradiční romská rodina (rod) je odlišného demografického typu. Obvykle má jednoho mužského předka a jedno příjmení. Je tří a vícegenerační, značně sociálně závislá na příbuzenstvu. Neexistuje jiný národ s tak silnými rodovými vazbami. Obvyklý je nízký věk při svatbě, prvním porodu i při úmrtí. Děti jsou největším bohatstvím rodiny.

Nejvyšší uznávané hodnoty:

- hierarchie, fyzická síla,
- láska v rodině, soudržnost a velikost,
- láska k dětem (čistě pudová, malá sebekázeň a obětavost, děti nemají žádné povinnosti),
- zdraví,
- peníze,
- hmotná úroveň (kombinace bídy a přepychu),
- úcta,
- držet slovo (uvnitř skupiny),
- bezhlavá touha vyniknout,
- pohostinnost (rozdělit se o to, co mám, se považuje za samozřejmé),

- hudba, tanec,
- sexuální život (začíná s nástupem puberty, tradiční přísná cudnost romských rodin vylučovala jakékoli projevy sexuality rodičů před dětmi, některé skupiny se dodnes stydí objevit se před lidmi v plavkách),
- romský jazyk,

Zvláštnosti psychiky:

- slabá vůle,
- malá vytrvalost a trpělivost,
- nespolehlivost,
- strach,
- nesamostatnost,
- slabá schopnost zobecňovat a abstraktně myslet,
- obrovský komplex méněcennosti,
- spontánnost, emoce, výbušnost, živý temperament, někdy až na hranici psychické lability,
- urážlivost, ale ani v tom nemají vytrvalost,
- život „dnes a teď“, žádné „zítra“ (zítra vzbuzuje úzkost, proto se na ně nemyslí)
- citlivost vůči nespravedlnosti, i zdánlivé,
- přeceňování svých výkonů, nepřiznání chyby,
- dobrosrdečnost a soucit,
- lhaní, chlubení k získání výhody
- nezvyklí děkovat a prosit,
- nižší inteligence (někteří si dosud nevědí rady s pro nás běžnými výdobytky civilizace - příval nových úkonů, z nichž každý sám o sobě nevyžaduje obzvláštní dovednost či inteligenci, avšak všechny dohromady znamenají problém a jejich význam uživateli uniká)

Okrást gádža je hrdinství, okrást Roma je zločin. Blízkým a známým se podrazy nedělají. Mají „jánoškovský pocit“, že berou bohatým a dávají chudým. „Cigánom sám Pán Boh dovolil kradnúť.“ Gádžové Romům zničili a zpochybnili jejich systém hodnot a oni teď z našeho přijímají to nejhorší.

Romskou trestnou činnost můžeme rozdělit do dvou hlavních oblastí. V závorkách je počet Romů z celkového počtu pachatelů v ČR:

- činy, které Romové nepovažují za přestupky: pohlavní zneužití (22%), znásilnění (18%), výtržnictví (16%)
- činy, které jsou dovoleny jen vůči gádžům: loupeže (47%), krádeže (20%).

Existuje i opačný rasismus

„(...) Pokud se díváte na Cikány s opovržením, přes prsty atd., nebo máte dokonce pocit, že by Vám mohli závidět Vaši životní úroveň, nebo vzdělání, že jste prostě lepší, nebo dokonce, že by se Vám chtěli vyrovnat, být jako Vy tak jste úplně mimo. (Tyto pocity se objevují u malých dětí, u dospělých jsou ojedinělé a vzácné.) Cikáni Vás nenávidí, pohrdají Vámi a máte pro ně cenu jen do té míry, pokud z Vás mohou mít nějaký užitek. Buď Vás podvést, obalamutit, prostě oškubat, nebo u těch hloupějších Vás prostě okrást, oloupit atd. Čím výše postavený je okradený, nebo podvedený, tím větší úspěch. Největší rasisty, které jsem v životě poznal, jsem potkal mezi Cikány. Tak jak jsou temperamentní a vznětliví, tak Vás nenávidí.“

Rasové předsudky nelze porazit logikou. K pochopení romského světa je třeba vcítění, spoluúčasti. A právě nedostatek lásky považují Romové za svou největší bolest. Cítí se a jsou nemilovaní.

Zdroje:

<http://www.zvedavec.org/komentare/2011/09/4579-romove-i-cast.htm>
<http://www.zvedavec.org/komentare/2011/09/4581-romove-ii-cast.htm>
 článek Moje manželka je Cikánka (26.9.2011), Zvědavec, Politicky nekorektní webzine, www.zvedavec.org, Vladimír Stwora

ROZHOVOR S TERÉNNÍMI PRACOVNICEMI

Kancelář sociálních terénních pracovníků v Josefově se nachází v jednom z typických pavlačových domů, kam se obyčejný návštěvník bojí vejít. V prostoru kanceláře dříve bydlela jedna klientka, poté, co se musela odstěhovat, byl zrekonstruován. Kancelář je otevřen dva dny v týdnu po celý den, ostatní dny jsou pracovníci v terénu. V kanceláři je rušno, vládne tu přátelská atmosféra. Klienti přichází s prosbou o radu, vnímají to jako své zázemí, místo podpory, informací a děti si sem chodí napsat úkoly, když je zavřené nízkoprahové centrum Smajlík.

Paní Králová, kolik má vaše kancelář klientů?

Máte s klienty dobré vztahy?

Máme, jsme tady pro ně, spoléhají na nás, pomáháme jim. Okolo 380 to bude.

Jak vypadá typická josefovská domácnost?

Je těžké definovat, co je rodina /domácnost. Žijí pohromadě, model jsou 2 dospělí a 4 děti. Sestěhovávají se dohromady s rodiči a sourozenci, aby ušetřili. Byty bývají v hrozném stavu.

Jaký je dopad čerstvých změn v sociálním systému?

Vyplácení dávek dělá úřadu práce velké problémy, Je to kalamita, spíše „deforma“ než reforma, vzdálení od lidí, nejsou flexibilní. Nemají kasu, jsou schopni vyplatit pouze několik set korun např. v případě ztráty občanského průkazu na cestu domů, ale nic osobě v problémové situaci, vše jde přes poštu. Nestíhají, mají zpoždění s vyplácením z posledních dvou měsíců, což pro mnohé může brzy znamenat katastrofu. Bojují o přežití ze dne na den, nemají našetřeno dopředu.

Chodí děti pravidelně do školy?

To je kámen úrazu. Rodiče mají starosti s mladšími sourozenci, nemají sílu hlídat, jestli děti do školy došly. Vlastně jsou rádi, že je doma trochu klid. A děti se poflávají po městě.

Jak mohou mladí trávit volný čas?

Většinou se poflávají po ulicích. Měli jsme fotbalové hřiště, ale v restituci ho dostal současný provozovatel stáje, a tak se na něm pasou koně. Hledáme místo, kde by bylo možné vybudovat nové hřiště. Jedná se o dvě lokacích, ale přednost mají nezbytné investice před preventivními.

Jak na snahy sociálně slabým pomoci hledí většinové obyvatelstvo?

Nedávno se rekonstruovalo veřejné dětské hřiště. Reakce byla: „zase se dělá něco pro cikány, vyhozené peníze, darmožrouti...“

Jaké mají možnosti zaměstnání?

Málokdo má stálé zaměstnání. Pan Polák několik lidí zaměstnává, ale není to dost. Téměř všichni ale pracují na černo. Mladí často scháň brigády nejprve legální cestou, ale časem sklouznou do beznaděje, a nejdou končí až u prostituce. V Hranicích mají dobře vyřešený systém pro mladé. Kdo nejde dál studovat, automaticky nastupuje na technické služby pro město. Dosáhli jsme toho, že vědí, že vzdělání by mělo být důležitou hodnotou, ale ještě to v nich není zakořeněné a do důsledků pochopené. Rodinné prostředí k tomu nevede.

Slyšela jsem na ulici úryvek rozhovoru dvou mužů: „...bodejť by byla práce pro českého Cikána, když tu zaměstnávají Rumunské!“

Ano, jedna firma v Jaroměři zaměstnala na černo skupinu Rumunských Romů ve výrobní hale. Nic o té skupině nevím. Ale pracovních pozic pro tuto nekvalifikovanou masu tady moc nemáme.

Paní Králová ale i přesto věří, že komunitě se nakonec podaří přežít i díky vzájemné výpomoci v bídě, která je spojuje.

Naďa Králová, Bc. Klára Sladká, Natálie Gažiová, 30. 1. 2012, Josefov

ROZHOVOR SE SOCIÁLNÍM ANTROPOLOGEM

S Janem Snopkem jsem se šel na podzim, ale v mnohém se s paní Královou shoduje. Z rozhovoru s ním doplním:

V současnosti prodávané nemovitosti v Josefově skupují dva subjekty. Pan Polák (Rom), úspěšný podnikatel, který ubytovává za slušný nájem převážně své zaměstnance a příbuzné; a pan Pekárek, který neměl v úmyslu ubytovávat převážně Romy, ale z nedostatku poptávky nakonec za vyšší nájemné ubytovával i je.

Zprávy o vlnách přistěhovalců (Romů) nejsou pravdivé. Většina nových obyvatel přichází jako partneři, nebo se jedná o osoby z regionu - z Jaroměře. Přesto se „starousedlíci“ rádi do „přivandrovalců“ střetují a viní je ze stížnosti, které se objevují.

V krátkosti: zadlužení – není motivace pracovat legálně – strach z exekucí – chybí motivace ke vzdělání – nekvalifikovaná pracovní síla – je vůle pracovat – pro nekvalifikovanou pracovní sílu úřad práce nemá pozice – neumí šetřit a myslet na budoucnost – nerozumí proč pracovat víc, než je potřeba – zvyklí pracovat ve stavebnictví – do kraje neplynou stavební investice – chybí motivace k pozvednutí kvalifikace – vyučení neznamená výhodu a snazší hledání pracovní pozice – neobdivují sociální vzestup – nechtějí ze sebe dělat „gadže“ – neznají slovo integrace

24.10. 2011, NTK Praha

Mgr. Jan Snopek: studoval sociální a kulturní antropologii na Filozofické fakultě ZČU v Plzni a pokračuje ve studiu doktorandského programu antropologie na Fakultě humanitních studií UK, zabývá se urbánní marginalitou, strávil v Josefově 18 měsíců, kdy prováděl zúčastněné pozorování, na jehož základě zpracovává doktorskou práci o životě v Josefově.

VÝPOVĚĎ MÍSTNÍ OBYVATELKY

Výsledek hypotetického dotazníkového šetření na základě odborného pohovoru s terénní sociální pracovnící v Josefově, Nadou Královou, a jednou z jejích klientek:

1. Jste s Vaší životní / sociální úrovní spokojen(a)? Proč?

Většina klientů centra, což je v současnosti okolo 380 klientů, není se svou životní úrovní spokojena. Rádi by změnili svou finanční situaci, měli příjem ze zaměstnání, lepší bydlení a životní prostředí.

2. Jak hodnotíte svoji finanční situaci?

Finanční situace všech je špatná, se svými příjmy nevychází a musí si půjčovat, mají dluhy, které mohou těžko splácet (podle paní Králové jsou doslova „pře-zadlužení“).

3. Měl(a) jste stále zaměstnání?

Většina, zejména starší generace, měla v minulosti stále zaměstnání, které ale ztratila, když zaměstnavatel ukončil chod firmy.

4. Máte nárazové pracovní příležitosti, nebo si jinak (při)vyděláváte?

Kdo může, má nárazové pracovní příležitosti, nebo si jinak (při)vydělává, většinou výpomocí na stavbě, nebo ve výrobě, jen zřídka se však jedná o legální práci.

5. Jste / byl(a) jste v evidenci úřadu práce?

Ne všichni jsou v evidenci úřadu práce, ale většina být musí.

6. Jaké je Vaše nejvyšší dosažené vzdělání?

Nejvyšší dosažené vzdělání bývá základní, ne-zřídka jde o praktickou ZŠ, která je v Josefově, navštěvuje ji 80 žáků a má rozsáhlou spádovou oblast. Do výučního oboru pokračuje neuspokojivě malé procento žáků. Oproti

základní škole, kde byli mezi svými, na oboru se ocitají sami bez opory, přátel a pod tlakem většiny. Nejčastěji jde o obory: kuchař - číšník, zámečnick, automechanik, kadeřnice. Většina však končí během 1. nebo 2. ročníku. Maturitu mají odhadem 3-4 osoby ze sta. Oblíbené jsou rekvalifikace úřadu práce, které ale nejsou namířeny správným směrem. Kurz práce s počítači „je k ničemu, protože mi nikdo takovou práci nedá“. Ve vzdělávacím systému postrádají možnost vyučit se ve zrychleném kurzu pro osoby nad 26 let, ne pouze rekvalifikaci.

7. V čem vynikáte, co rád(a) děláte?

Respondentka odpověděla, že ráda vaří, uklízí a stará se o děti.

8. Uvítal(a) byste vznik nových pracovních příležitostí v Josefově?

Vznik nových pracovních příležitostí v Josefově by většina uvítala, rádi by se nechali zaměstnat. Pravděpodobně by se několik schopných i aktivně zapojilo do podnikatelského záměru, který by vyšel z potřeb a přání místních obyvatel.

9. Jak by mělo vypadat zaměstnání, které byste rád(a) vykonával(a)?

Ideální zaměstnání, které si dovedou představit, by bylo např. kadeřnice, kuchařka, číšnice, dětská vychovatelka, automechanik, dělník, pomocnice v obchodě, uklízečka, zametač, třídič recyklovatelného odpadu atd.

Pozn.: Dotazníkové šetření jsem nerealizovala z důvodu podcenění sestavování otázek, ukázalo se, že by respondenti neporozuměli otázkám tak, jak byly položeny, druhým důvodem byla nejistota objektivitě sebraných výpovědí, raději jsem se spolehla na již realizované výzkumy odborníky a přehled sociální pracovníce.

Paní L. (35let?): „Mám 6 dětí (nejmladšímu je 7 měsíců), 3 se současným přítelem (ne-romského původu), se kterým jsem 11 let, neměl práci, já ano – třídila jsem sklo (12h směna), venku. Teď našel dobrou práci, stěhujeme se do Trutnova, doufám, že mě někdo zaměstná, tady žijeme v příšerném bytě, všechno je prolezlé plísní, toho smradu se nezbavíte a navíc mi pronajímatel odmítá vrátit kauci, nejmladší syn má z toho dýchací potíže a vážně poškozené zdraví, se starším synem mám problémy, musí teď celý rok sekat dobrotu, nebo ho seberou, naposledy se popral a slovně napadl policistu. V Josefově žiji 4 roky, předtím jsem žila třeba v Turnově nebo Náchodě. Nikde jinde jsem se nesetkala s tak hrozným přístupem. Jsem Romka, ale žiji s ne-romem, a proto na mě stále sprostě pokřikují a myslí si, že jim tím chci něco dokázat. Nejednou mi zničili kočárek, který bych jim bez problému půjčila, kdyby jednali jako lidi. Moc se s nimi nebavím, ale jsem na ně slušná. Jinde jsem takové potíže neměla. Stěhuji se tedy do lepšího a většího bytu s levnějším nájmem, ale bojím se nového prostředí, budu shánět práci, doufám, že tam bude takový sociální pracovník, jako zde. Uznávám, že jsem velice výbušná povaha a občas si potřebuji zakřičet. Pak je mi jedno, jestli to slyší celá ulice.“

SOCIÁLNÍ INSTITUCE

Kraj si je vědom zvýšené koncentrace romského obyvatelstva v Jaroměři, proto zde sídlí některé tématicky zaměřené orgány. Z výčtu organizací by se mohlo zdát, že o volný čas dětí je dobře postaráno, ale není tomu tak. Služby jsou stále nedostatečné.

Výbor pro národnostní menšiny - zřízen krajem, Komise pro národnostní menšiny na úrovni obce pracuje v Jaroměři.

Kancelář sociálních pracovníků v Josefově

Občanské sdružení SOUŽITÍ poskytuje nízkoprahové zařízení pro děti a mládež - Klub Smajlík a sociálně aktivizační služby pro rodiny s dětmi.

Klub Smajlík funguje od roku 2007, děti a mládež ze sociálně znevýhodněného prostředí zde mohou smysluplně trávit svůj volný čas.

DDM KLÍČ, Josefov se zabývá výchovně vzdělávací a rekreační činností pro děti, mládež, jejich rodiče a další dospělé zájemce v jejich volném čase.

Pionýrská skupina Za Vodou, Josefov je skupinou dětí, mládeže a dospělých a funguje od roku 1998.

Středisko Milíčův dům poskytuje své služby od roku 1992, působí jako nízkoprahové zařízení pro děti a mládež v Jaroměři. Zřizovatelem je Diakonie Českobratrské církve evangelické.

Zdroje:

<http://souziti.sweb.cz/>

<http://ddmklic.cz/>

<http://www.zavodou.pionyr.cz/>

<http://www.milicak.cz/>

<http://www.milicuvdum.cz/>

NÁZORY MÍSTNÍCH:

Václav Muzikář (09.09.2011): „Jestli chcete Josefov pomoci, vytvořte zde pracovní místa. Místo k podnikání je tu dostupné za minimální ceny.“ <http://www.jaromer-josefov.cz/diskuse>

Mirek Vašata (30.01.2012): „Tady je celé armáda, která by mohla pracovat, sice třeba jenom zametat listí, ale pracovat. Akorát je potřeba na každých 20 jeden, který je bude koordinovat, zadávat, vymýšlet práci a hlídat.“

Rudolf Polák (05.10.2011) „...jsem vždy pomáhal a pomáhat budu sociálně ohroženým, a to bez rozdílu původu či barvy pleti, než těm nepřizpůsobivým, u kterých jednoznačně zastávám názor nulové tolerance.“ předseda Občanského sdružení Soužití – Jaromeř, člen zastupitelstev města Jaroměře a Královéhradeckého kraje, a také Rom *Romská otázka v dnešní době* (05.10.2011), <http://souziti.sweb.cz/>

nejmenovaná (10. 01.2011): „Do Josefova jsem se přistěhovala nedávno a je tu opravdu napětí. Romové několikrát napadli bílé, když už to tak musím rozlišit, slovně i fyzicky,“ žena si postěžovala, že kvůli tomu za ní její známí nechtějí jezdit. „Město musí udělat pořádek, pak se zvýší i návštěvnost Josefova.“ http://zpravy.idnes.cz/romske-hlidky-budou-chranit-turisty-pred-romy-v-pevnosti-josefov-1ca-/domaci.aspx?c=A110110_1511866_hrdec-zpravy_klu

ZHODNOCENÍ:

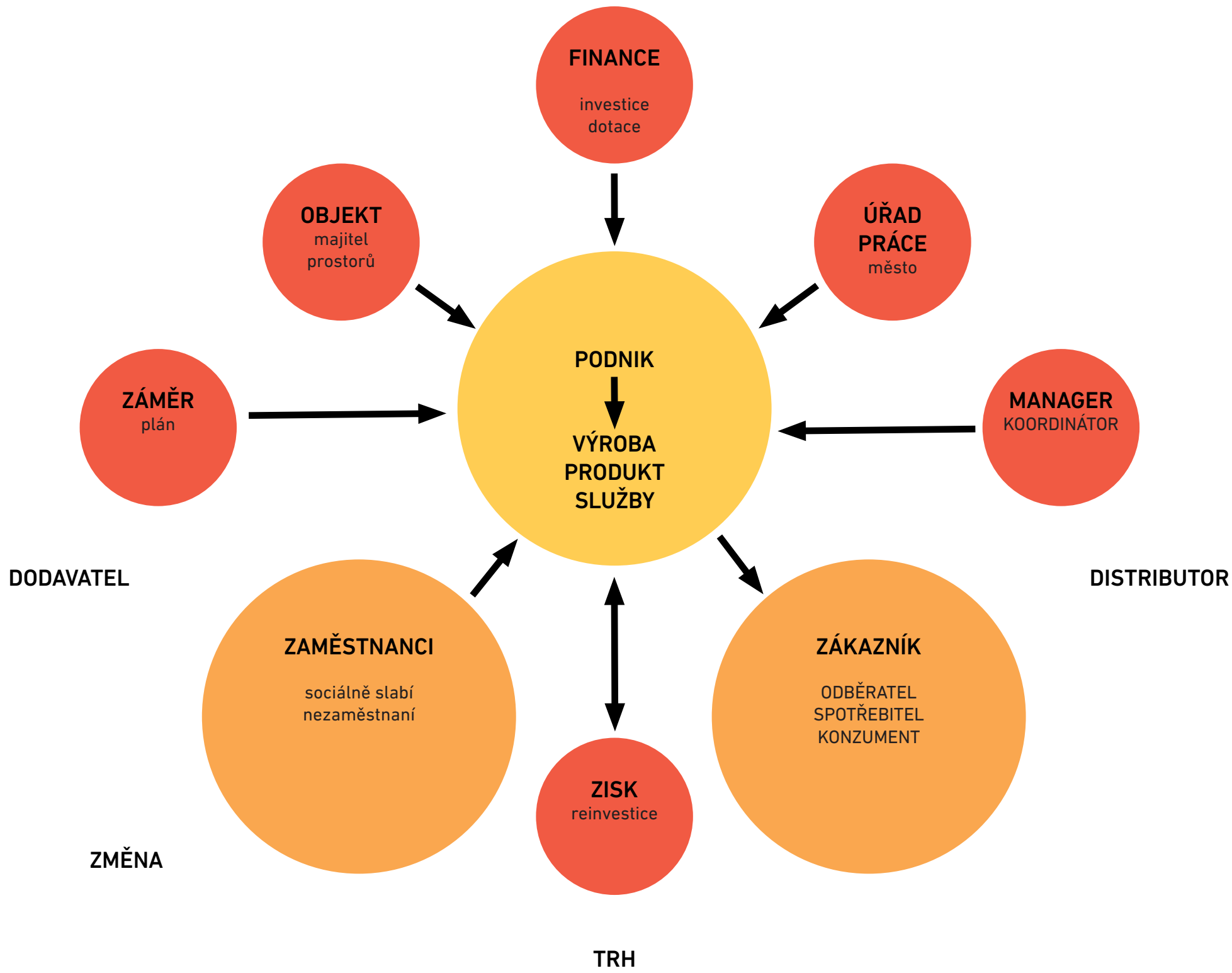
Připomněla bych, že v Josefově žijí běžní lidé, kteří chodí do práce a vedou spořádaný život na úrovni. Existující situaci tolerují, i když by rádi viděli zlepšení atmosféry a životního prostředí. Obzvláště spolky pečující o pevnostní objekty se snaží o zhodnocení tohoto potenciálu a rozvoj města.

Na každého návštěvníka města dopadá zvláštní atmosféra genia loci. Fasády s odpadávající omítkou, výjevy v oknech a průjezdech do dvorů umocňují dojem, že nepřizpůsobivých je zde mnohem více.

Na rozdíl od dění v jiných lokalitách, je ale situace v Josefově klidná. Ze získaných údajů vyplývá, že existuje zájem o zlepšení životních podmínek i ze strany Romů, že velké procento z nich má zájem o práci, nejde jen o flákače, a již vědí, že z dávek se vyžít nedá. Práce na černo je prvním krokem k ekonomické aktivitě, který již skupina podstoupila. Zbývá tedy postavení modelu legálního zaměstnávání, které by bylo pro obě strany systému přijatelné, a pokračování ve snahách o vzdělání mladé generace a vštípení společenských návyků.

Překvapila mě primitivnost některých lidí, dodržování některých tradic (po úmrtí v rodině, 10 dní smutku, kdy klidně bez omluvy nedorazí do práce), ale na druhé straně i příklad pana Poláka, který se vypracoval v úspěšného podnikatele a získal si autoritu.

JAK

CO

stavební program

model

vzory

dotace

záměr

sociální podnik

překreslené podklady

historické plány

fotodokumentace

historie pivovaru

SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ A EKONOMIE

Sociální firma jakožto jeden z modelů sociálního podniku je subjektem sektoru sociální ekonomie.

Podniky sociální ekonomiky se vyznačují důrazem na dosahování sociálních cílů a zároveň podnikatelskou aktivitou, která je prostředkem k dosahování těchto cílů.

Sociální ekonomika „nemůže být poměřována výlučně v podmínkách ekonomických výkonů, což je beztak potřebné pro dosažení jejich cílů, ale musí především být poměřována přínosem v oblasti solidarity, sociální soudržnosti a teritoriálními svazky.“

Sociální ekonomie:

- je založena na principu solidarity
- vytváří vysoce kvalitní pracovní místa a kvalitnější život a nabízí rámec vhodný pro nové formy podniku a práce
- hraje důležitou úlohu v místním rozvoji a v sociální soudržnosti
- je sociálně odpovědná
- je faktorem demokracie
- přispívá ke stabilitě a pluralitě ekonomických trhů
- odpovídá prioritám a strategickým cílům EU: sociální soudržnost, plná zaměstnanost, boj proti chudobě a vyloučení ze společnosti, participativní demokracie, lepší řízení a trvale udržitelný rozvoj.

Sociální podnikání nebo sociální podnik („social enterprise“) je vymezován jako „podnik s primárně sociálními cíli, jehož nadhodnota je reinvestována za tímto účelem zpět do podniku nebo do komunity, než aby byl tento podnik řízen potřebou maximalizovat zisk svým podílníkům a vlastníkům“

Sociální podniky nejsou vymezeny právní formou, ale především svou povahou, svými vlastnostmi: tzn. sociálními cíli a výsledky, tím jak je jejich sociální poslání zabudováno do struktury a systému řízení a způsobem, jak využívají své zisky z podnikatelské činnosti

Sociální podniky mají tři společné charakteristiky

1. **Orientace na podnikání:** jsou přímo zaměřeny na tržní produkci zboží a služeb. Snaží se být životaschopnými a udržitelnými podnikatelskými subjekty, jejichž podnikání přináší zisk.
2. **Sociální cíle:** mají jasné a zřetelně vymezené sociální cíle jako je např. vytváření pracovních míst, školení, výcvik a poskytování místních služeb a služeb pro komunitu. Jsou odpovědné svým členům i širší komunitě za své sociální, environmentální a ekonomické dopady
3. **Sociální vlastnictví:** jedná se o autonomní organizace s řídicí a vlastnickou strukturou založenou na participaci skupin „stakeholderů“ (uživatelů nebo klientů, skupin místní komunity atd.) nebo členů správních rad.

Zdroje:

<http://www.socialnifirmy.cz/index.php?action=main&subject=13&lang=cz>
1.evropská konference k SE v Praze, 2002
'Social Enterprise – a strategy for success,' DTI, 2002

POJMY SOCIÁLNÍHO PODNIKÁNÍ

Charakteristiky sociálních podniků, které jsou sociální povahy, zahrnují:

1. Základním smyslem sociálního podniku je provozovat aktivity prospívající společnosti či specifické skupině lidí. Na stejné úrovni je hlavní charakteristikou ekonomiky sociálního podnikání zájem podporovat smysl pro sociální zodpovědnost na místní úrovni.
2. Sociální podniky vznikají z iniciativ skupin občanů, kteří sdílí jasně určenou potřebu nebo záměr.
3. Rozhodování není založeno na vlastnictví kapitálu (spíše je demokratické).
4. V sociálním podniku dochází k zapojení všech zúčastněných aktérů vykonávané aktivity. Důležitou charakteristikou je spolupráce s klienty či zákazníky, zapojení zainteresovaných partnerů do rozhodovacího procesu a participativní management. V celé řadě případů je jedním z cílů sociálních podniků rozšiřování demokratických principů na místní úrovni prostřednictvím ekonomických aktivit.

Sociální ekonomika:

souhrn autonomních soukromých aktivit, uskutečňovaných různými typy organizací, jejichž cílem je služba členům nebo místní komunitě především prostřednictvím podnikání. Sociální ekonomika je orientovaná na řešení otázek zaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje. Vzniká a rozvíjí se na konceptu trojího prospěchu - ekonomického, sociálního a environmentálního. Sociální ekonomika umožňuje občanům aktivně se zapojit do rozvoje regionu. Vytváření zisku/přebytku sociálního podniku je žádoucí, není však primárním cílem. Případný zisk je přednostně užíván k rozvoji aktivit organizace a pro potřeby místní komunity. Vnitřní vztahy v sociálních podnicích směřují k maximálnímu zapojení členů/pracovníků do rozhodování a k samosprávě, vnější vztahy s okolím posilují sociální kapitál.

Zdroj:

Definice vytvořená v rámci pracovní skupiny vzniklé při Tématické síti C – Posilování sociální ekonomiky, www.socialni-ekonomika.cz

Solidární ekonomika:

solidární ekonomika zahrnuje aktivity, do kterých se zapojují klienti a které kombinují tržní i netržní (státní subvence a dary) a nepeněžní (dobrovolnictví) zdroje. Solidární ekonomika má dvojí funkci: nabízet produkty a služby a vytvářet sociální vazby a solidaritu mezi členy sociálních skupin i solidari- tu mezi skupinami a společnostmi.

Sociální firma:

ekonomicky udržitelným podnikatelským subjektem působícím na běžném trhu. Zaměstnává určité procento znevýhodněných osob (zdravotně či sociálně) společně s lidmi bez znevýhodnění, čímž dochází k vzájemné integraci. Sociální firma je firmou, která splňuje dva hlavní cíle: podnikat a zaměstnávat osoby znevýhodněné na běžném trhu práce. Sociální firma poskytuje svým zaměstnancům určitou míru podpory (zejména při zaučení, příp. i během zaměstnání); zároveň usiluje o maximální využití schopností a potenciálu všech svých zaměstnanců; klade důraz na profesní rozvoj svých spolupracovníků a umožňuje jejich další vzdělávání. Sociální firma se řídí standardy sociálních firem.

Sociální kapitál:

souhrn vazeb a vztahů, které osoby, organizace nebo komunita (místní společenství) využívají pro naplňování svých záměrů (ekonomických, sociálních, kulturních a jiných). Tyto vztahy zároveň přinášejí do života osob, organizací a komunit významné prvky jako jsou pocity a projevy sounáležitosti, solidarity, zájmu o ostatní lidi i věci veřejné, začleňování lidí „na okraji“.

Sociální podnik:

subjekt sociální ekonomiky.

Sociální podnikání:

sociální podnikání řeší prostřednictvím samostatné podnikatelské aktivity a účasti na trhu otázky zaměstnanosti, sociální soudržnosti a místního rozvoje a svou činností podporuje solidární chování, sociální začleňování a růst sociálního kapitálu zejména na místní úrovni s maximálním respektováním trvale udržitelného rozvoje.

Sociální podnikatel:

sociální podnikatelé jsou osoby, které mají inovační řešení nejnaléhavějších sociálních problémů ve společnosti. Jsou trpěliví a vytrvalí, pouštějí se do hlavních sociálních záležitostí a nabízejí nové myšlenky, které vyvolávají rozsáhlé změny. Sociální podnikatelé zjistí, co nefunguje a nečekají řešení od vlády nebo komerčního sektoru.

Zdroj:

www.ashoka.org/social_entrepreneur
<http://www.socialni-ekonomika.cz/cs/slovník-pojm.html>
<http://www.socialni-zaclenovani.cz/podpora-podnikatelskych-aktivit-v-socialne-vyloucenych-lokalitach>
www.socialnifirmy.cz

Laville, J.-L. a B. Levesque a M. Mendell (2007). The Social Economy: Diverse Approaches and Practices in Europe and Canada. OECD publications: France.

Srovnávací analýza modelů sociální ekonomiky v EU a možnosti jejich aplikace v ČR v rámci programového období Evropského sociálního fondu 2007 – 2013. Praha: GLE. 2008

SOCIÁLNÍ PODNIKÁNÍ V ČR

Koncept sociální ekonomiky a sociálního podnikání stejně jako povědomí o něm nejsou v ČR dosud příliš rozšířené.

Aktivity, které se v současné době odehrávají, nicméně napomáhají prosazení tohoto konceptu do povědomí odborné i laické veřejnosti. Úsilí o prosazení konceptu SE vzešlo jako první ze strany družstevního hnutí (CECOP-EST, SČMVD), v roce 2002 proběhla v Praze 1. mezinárodní konference o sociální ekonomii v zemích střední a východní Evropy.

Zejména díky podpoře Programu Iniciativy Společenství Equal, jsou realizovány projekty, které mají za cíl přispět k rozvoji sociální ekonomie a sociálního podnikání v ČR a do kterých jsou vedle družstevních asociací, zaměstnavatelů a institucí veřejné správy zapojeny i neziskové organizace.

Investiční výzva IOP na zakládání sociálních podniků opět otevřena

MPSV vyhlásilo 29.7.2011 upravenou výzvu na investiční podporu sociální ekonomiky. Výzva je otevřena do 29.6.2012. V srpnu je možné předkládat žádosti pouze na investiční podporu nebo pouze na neinvestiční podporu. Výzva č. 30 OP LZZ na neinvestiční podporu bude v průběhu srpna upravena do kompatibilní podoby s výzvou č. 8 IOP. Žádosti do obou programů najednou bude možno předkládat od září 2011.

Zdroje:

<http://www.socialni-ekonomika.cz/>
<http://www.socialni-ekonomika.cz/en/zdroje-financova-v-r/244-investini-vyzva-iop-na-zakladani-socialnich-podnik-opt-otevena.html>

REŠERŠE MOŽNOSTÍ ZAMĚŘENÍ PODNIKU

DLE PŘEDPOKLADŮ BUDOUCÍCH ZAMĚSTNANCŮ:

Historicky se často uplatňovali jako:
řemeslníci

- kov: kotláři, dráteníci, zvonáři, kováři
- dřevo: pálení uhlí, proutěné výrobky, korytáři
- textil: provazníci, výroba lan, háčkování

komedianti

- hudebníci
- muzikanti
- zpěváci
- tanečníci
- věštcí
- kartáři
- léčitelé

sběrači, handlíři, překupníci, zloději...

Dnes vykonávají:

- stavební práce, kopáči, zedníci, obecná výpomoc na stavbách
 - manuální práce ve výrobě
 - manipulace ve skladu
 - pomocné práce v obchodě
 - třídění odpadů
 - údržba komunikací a ulic, zametači
 - úklid objektů
 - sbírání kovů a výkupovaných materiálů
- atd.

DLE EXISTUJÍCÍHO TRHU V LOKALITĚ:

výroba dílů pro automobilový průmysl - strojírenství a plasty

- Karsit (lisování, svařování, lakování)
- Tanex PLASTY a.s. součástí skupiny GUMOTEX a.s. (díly do interiéru automobilů)
- PolyPLASTY s.r.o. - Divize Jaroměř (zpracovatel technických plastů pro strojírenství, stavebnictví atd.)
- PLAST 95 s.r.o. (výrobky z pěných síťovaných hmot)
- REKON, spol. s r. o. (výroba strojů a zařízení ekologického charakteru)
- Stružka s.r.o. (CNC obrábění)

stavební průmysl

- VK-INVESTING, s.r.o. (výstavba montovaných hal, fotovoltaických elektráren, energetických staveb)
- JUTA Dvůr Králové (výroba stavebních, izolačních fólií či textilií, přízí, agrotexilií a obalů)
- VAM - Výroba a montáže (reklamní poutače)
- Lsk - orientační systémy s.r.o.

textilní průmysl

- CLASIC COTTON spol. s r. o. (výroba směsových přízí)
- Tiba a.s. - v konkursu (potištěné tkaniny)
- LEDER-PELLICCE spol. s r.o. (oděvy)

výroba hygienických potřeb

- Kimberly-Clark, s.r.o. (vločky, pleny...)

zemědělství

- Černý Semena (osiva, semena, sazenice)
- AGRO Jaroměř spol. s r.o. (chov a pěstování)

DLE CHARAKTERU PODOBNÝCH PODNIKŮ:

A&D Klásek, spol. s r.o. - dřevovýroba Tomíkovice, sociální podnik v romské lokalitě Kobylá n. Vidnavkou, Velká Kraš, výroba zaměřena na výrobu dřevěných palet, výrobu stavebního řeziva a doplňkově výroba palivového dříví.

AC AERO s.r.o. - kultivace krajiny Oderska, sociální podnik zaměřený na podporu zaměstnávání romského etnika, zahradnické práce, realizace, údržby, realizace drobných staveb, opravy.

DEK Group s.r.o. - sociálně podnikatelské činnosti v oblasti kurýrních, skladovacích, balících služeb a v oblasti údržby, správy a oprav nemovitostí v regionu Těšínského Slezska a Třinecka, pro osoby zdravotně či sociálně znevýhodněné.

Helpion, o. p. s. - vytváří ve spolupráci s Úřadem práce Rychnov nad Kněžnou veřejně prospěšná pracovní místa pro uchazeče o zaměstnání, kteří jsou znevýhodněni na trhu práce.

Inlobo s.r.o. Lobodice - skladování a logistické služby, pěstitelské pálení ovocných kvasů, výroba PET lahví, pro zdravotně znevýhodněné obyvatele.

CLEAR SERVIS, o.p.s. - sociální podnik, který realizuje svou činnost v oblasti prádelenských a šicích služeb v Českém Těšíně pro cílovou skupinu osob se zdravotním postižením.

Catering NANY - gastronomie, cateringové služby, krajové a romské speciality, sociální společnost (osvč) Milovice - Mladá

Zdroj:

<http://www.socialni-ekonomika.cz/cs/seznam-socialnich-podnik.html>

HLEDÁNÍ ZAMĚŘENÍ PODNIKU

Kritéria výběru:

- vhodná práce pro nekvalifikovanou pracovní sílu
- návaznost na existující průmysl
- vhodný provoz do zvoleného objektu (viz. poslední oddíl CO)
- ekologie

Požadavky:

- základem jednoduchá manuální práce, bez potřeby atestací pro práci u strojů
- odhadnout co na trhu chybí a mohlo by se uplatnit,
- kombinace práce lidí a strojů
- lokální trh
- prodej části produktů na místě
- propojení s turismem
- pestré portfolio výrobků/produktů
- kulturně-socializační vedlejší cíle
- provázanost vztahů v systému, lidských i legislativních, sledování cíle udržitelného rozvoje

Limity:

- dopravní: rozměry a objem dováženého materiálu a vyváženého produktu, dopravních prostředků
- náročnost provozu na kvalifikovanost pracovníků a zatížení životního prostředí
- omezené možnosti adaptace objektu

Potenciál:

- partnerství soukromého a veřejného sektoru, finanční podpora z grantů EU
- specifická zemědělská/potravinářská výroba (prostor byl ideální pro skladování, klíčení sladu, zrání sýra)
- rozsáhlé prostory různých charakterů

Možnosti:

potravinářství

- pěstování žampionů, hlív
- zrání sýrů, piva, archivace vín
- palírna alkoholu

nakládání s odpady

- zpracování bioodpadu z odstraňované zeleně
- třídírna odpadových materiálů (rezebírání PC)
- recyklace, zpracování, výroba
- výroba nábytku z recyklátů
- oprava, ošetření starého nábytku

tiskárna

- výroba obalů

externí služby

- pracovní výpomoc na stavbě
- údržba veřejného prostoru i soukromého pozemku
- úklid objektů
- přeprava, kurýrní služby

řemeslná dílna - doplňkový provoz

- šicí ateliér, tkalcovna
- keramika
- svíčkárna
- proutkářství, košíkářství
- umělecká kovárna

PODNIKATELSKÝ ZÁMĚR

Dva pilíře udržitelného rozvoje se v projektu promítají od počátku - sociální a ekonomický, proto se uchyluji k naplnění i třetího - ekologického pilíře v podnikatelském záměru.

Zpracování a recyklace tříděného odpadu

Tiskárna

+ Externí pomocné práce

+ Řemeslné dílny

EVROPSKÉ STRUKTURÁLNÍ FONDY

EVROPSKÝ SOCIÁLNÍ FOND

Cíle Evropského sociálního fondu:

- Pomoc nezaměstnaným lidem při vstupu na trh práce
- Rovné příležitosti pro všechny při přístupu na trh práce
- Sociální začleňování, pomoc lidem ze znevýhodněných sociálních skupin při vstupu na trh práce
- Celoživotní vzdělávání
- Rozvoj kvalifikované a přizpůsobivé pracovní síly
- Zavádění moderních způsobů organizace práce a podnikání
- Zlepšení přístupu a účasti žen na trhu práce
- Boj se všemi formami diskriminace a nerovnostmi souvisejícími s trhem práce

Z Evropského sociálního fondu jsou podporovány projekty neinvestičního charakteru, např.:

- rekvalifikace nezaměstnaných,
- speciální programy pro osoby se zdravotním postižením, děti, mládež etnické menšiny a další znevýhodněné skupiny obyvatel,
- tvorba inovativních vzdělávacích programů pro zaměstnance,
- podpora začínajícím OSVČ,
- rozvoj institucí služeb zaměstnanosti

Zdroje:

<http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf>
<http://www.esfcr.cz/evropsky-socialni-fond-v-cr>

OPERAČNÍ PROGRAM LIDSKÉ ZDROJE A ZAMĚSTNANOST

OP LZZ je zaměřený na snižování nezaměstnanosti prostřednictvím aktivní politiky trhu práce, profesního vzdělávání, dále na začleňování sociálně vyloučených obyvatel zpět do společnosti, zvyšování kvality veřejné správy a mezinárodní spolupráci v uvedených oblastech:

- Oblast podpory 2.1 - Posílení aktivních politik zaměstnanosti
- Oblast podpory 3.1 - Podpora sociální integrace a sociálních služeb
- Oblast podpory 3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit
- Oblast podpory 3.3 - Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

2.1 - Posílení aktivních politik zaměstnanosti

> cílem je zajistit dlouhodobě nezaměstnaným uchazečům o zaměstnání zařazení do programů aktivní politiky zaměstnanosti, a to zejména formou účasti v poradenských aktivitách, ve školeních a v rekvalifikacích, v odborné praxi, zařazením na krátkodobé pracovní příležitosti.

> Cílové skupiny: Uchazeči a zájemci o zaměstnání, nejen osoby vedené v evidenci ÚP, s důrazem na skupiny znevýhodněné na trhu práce, které jsou ohroženy dlouhodobou nezaměstnaností nebo jsou již dlouhodobě nezaměstnané.

3.1 - Podpora sociální integrace a soc. služeb

> Podpora se zaměřuje především na poskytování sociálních služeb a sociálně preventivních programů pro cílové skupiny osob, dále na podporu zvyšování odborné a profesní kvalifikace v sociální oblasti a na podporu procesů řízení a managementu organizací a subjektů poskytujících služby, především při vstupu do podnikatelského prostředí s cílem posílení možností integrace cílových skupin.

3.2 - Podpora sociální integrace příslušníků romských lokalit

> Podpora bude směřována na přímou podporu jednotlivců v procesu sociálního začleňování, na vzdělávání subjektů působících v dané oblasti, ale i na samotné vzdělávání cílové skupiny. Nezanedbatelná oblast podpory bude také směřována na změnu negativního přístupu a postoje veřejnosti a na změnu veřejného mínění majoritní společnosti proti sociálně vyloučeným romským komunitám.

Mezinárodní síť EURoma

> Primárním cílem je sdílení strategií a iniciativ na základě předávání zkušeností a osvědčených postupů.

3.3 - Integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce

> Hlavním cílem této oblasti podpory je integrace sociálně vyloučených skupin na trhu práce.
> Cílovou skupinou této oblasti podpory jsou osoby dlouhodobě vyčleněné z trhu práce. Pro tzv. přímou intervenci ke zvýšení zaměstnatelnosti resp. nalezení vhodného zaměstnání půjde zejména o osoby do 25 let věku bez kvalifikace nebo s nízkou úrovní kvalifikace, osoby věkově starší (nad 50 let), příslušníky menšin, osoby se zdravotním postižením, migranty a azylanty.

Zdroje:

<http://portal.mpsv.cz/sz/politikazamest/esf>
<http://www.esfcr.cz/07-13/oplzz>

EVROPSKÝ FOND PRO REGIONÁLNÍ ROZVOJ

„Evropský regionální rozvojový fond je určen k tomu, aby svou částí na rozvoji a strukturálních změnách zaostávajících regionů a přeměně upadajících průmyslových oblastí pomáhal odstraňovat zásadní regionální rozdíly ve Společenství.“

Smlouva z Nice, Článek 160

„... podporovat hospodářskou a sociální soudržnost nápravou hlavních regionálních rozdílů a účastí na rozvoji a přeměně regionů. ... rovněž přispívá na podporu trvale udržitelného rozvoje a vytváření trvale udržitelných pracovních příležitostí.“

Nařízení ES 1784/1999 o Evropském regionálním rozvojovém fondu, čl. 1 - Úkoly

Zdroj:

<http://www.euractiv.cz/index.php?id=evropsky-fond-regionalniho-rozvo>

ROP NUTS II Severovýchod

(region soudržnosti Libereckého, Královéhradeckého a Pardubického kraje)

> zlepšení dopravní dostupnosti a propojení regionu vč. modernizace prostředků veřejné dopravy, podporu rozvoje infrastruktury i služeb cestovního ruchu, přípravu menších podnikatelských ploch a objektů a zlepšování podmínek k životu v obcích a na venkově především prostřednictvím zkvalitnění vzdělávací, sociální a zdravotnické infrastruktury.

Zdroj:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/rop-sv>

INTEGROVANÝ OPERAČNÍ PROGRAM

IOP je zaměřený na řešení společných regionálních problémů v oblastech infrastruktury pro veřejnou správu, veřejné služby a územní rozvoj: rozvoj informačních technologií ve veřejné správě, zlepšování infrastruktury pro oblast sociálních služeb, veřejného zdraví, služeb zaměstnanosti a služeb v oblasti bezpečnosti, prevence a řešení rizik, podporu cestovního ruchu, kulturního dědictví, zlepšování prostředí na sídlištích a rozvoj systémů tvorby územních politik.

V rámci IOP se integruje několik tematických oblastí podpory, které musí být z hlediska vymezených kompetencí, subsidiarity (tj. respektování pravomocí organizačně nižších úrovní) a dělby práce zajišťovány z centrální úrovně orgány státní správy nebo orgány územní veřejné správy:

- modernizace veřejné správy,
- zvýšení kvality a dostupnosti veřejných služeb,
- podpora územního rozvoje.

Společným cílem těchto tematických oblastí je posílení veřejné správy, veřejných a navazujících služeb (dále jen veřejné služby) na území ČR s cílem zvýšit kvalitu života obyvatel a atraktivitu ČR pro investory. Vymezení konkrétních aktivit IOP je podloženo koncepčními strategickými materiály v daných oblastech (národní koncepce).

Zdroj:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/iop>

OPERAČNÍ PROGRAM PODNIKÁNÍ A INOVACE

OPPI je zaměřený na podporu rozvoje podnikatelského prostředí a podporu přenosu výsledků výzkumu a vývoje do podnikatelské praxe. Podporuje vznik nových a rozvoj stávajících firem, jejich inovační potenciál a využívání moderních technologií a obnovitelných zdrojů energie. Umožňuje zkvalitňování infrastruktury a služeb pro podnikání a navazování spolupráce mezi podniky a vědecko-výzkumnými institucemi.

OP Podnikání a inovace obsahuje 7 prioritních os rozdělujících operační program na logické celky, a ty jsou dále konkretizovány prostřednictvím tzv. oblastí podpor, které vymezují, jaké typy projektů mohou být v rámci příslušné prioritní osy podpořeny.

- Vznik firem
- Rozvoj firem
- Efektivní energie
- Inovace
- Prostředí pro podnikání a inovace
- Služby pro rozvoj podnikání
- Technická pomoc

Zdroj:

<http://www.strukturalni-fondy.cz/oppi>

LIŠČINA

Symbolem naděje se stala romská osada Liščina ve Slezské Ostravě. Naděje, že z typického ghetta s chátrajícími domy a rezignujícími obyvateli může povstat „dobrá adresa“.

Liščina bylo sociálně vyloučené sídliště, ve kterém bydlí téměř tisíc lidí. Sociální pracovník Kumar Vishwanathan začal mezi ostravskými Romy pracovat po povodních v roce 1997 a získal si obrovskou autoritu, lidé na něj začali spoléhat, spojovali s ním možnost změny. Na Liščinu se tehdy přistěhoval a nedaleko od ní pomohl vystavět Vesničku soužití - osadu, do které se nastěhovaly romské i majoritní rodiny, které přišly o byty či domy během povodní. (...) Kumar se svým sdružením Vzájemné soužití, stál i u založení nízkoprahového centra. (...)

Agentura pro sociální začleňování, Kumarovo sdružení Vzájemné soužití, radnice Slezské Ostravy, nový majitel domů - firma RPG a obyvatelé Liščiny se postupně dohodli na tom, že Liščinu změní. Majitelé investují do oprav domů, ale budou očekávat, že se nájemníci budou k domům i k jejich okolí chovat slušně. Bludný kruh se měl začít měnit na spirálu: hezčí prostředí, větší sebevědomí, naděje, více slušnosti, ohleduplnosti a odpovědnosti, více vzájemné důvěry a možnosti spolupráce.

Prvním aktem byl velký úklid - obyvatelé vytahali odpadky ze sklepů a uklidili okolí domů s příslibem, že to nebude jednorázová akce, ale začátek většího zájmu o čistotu domů. Majitel dodal kontejnery na odvoz odpadů a slíbil, že do uklizených domů bude investovat, a nakonec se zapojila i městská část - na úklid vypsala několik desítek hodin veřejně prospěšných prací, takže si někteří nájemníci úklidem mohli i něco málo vydělat.

„Věříme, že když si sami začnou uklízet, budou si více vážit své práce, získají k prostředí, ve kterém žijí, lepší vztah, a budou mít snahu si pořádek také

udržet.“ Zároveň měli lidé pocit, že se něco začíná dít a že něco mohou sami ovlivnit. Majitel domů slib dodržel a po úklidu začal s opravami domů.

Odpovědný přístup má jasnou logiku - je to situace výhra-výhra kdy získávají všichni zúčastnění. Nájemníci bydlí v lepším prostředí, majitel získává jistotu, že investice nepřijde nazmar.“ „Dát šanci“ znamená podle Kumara otevřít cestu z ghetta k „dobré adrese“. Vyloučená lokalita se bude vracet do společnosti, ale i společnost se vrátí k ní.

„Ověřili jsme si, že pozitivních změn v sociálně vyloučených lokalitách nelze dosáhnout bez aktivního zapojení samotných obyvatel. Lidé na Liščině dokázali, že umí přiložit ruku k dílu. Nyní před nimi leží nemenší úkol: dosažená zlepšení udržet a pohlídat před těmi, kteří by společnou práci chtěli znehodnotit.“

Domy byly opraveny v rámci projektu Lokální partnerství. Podílely se na něm: realitní skupina RPG Real Estate, o. s. Vzájemné soužití, Nadace OKD, Úřad městského obvodu Slezská Ostrava a Agentura pro sociální začleňování v romských lokalitách. Realitní skupina RPG Real Estate do oprav na Liščině investovala 6, 65 milionů korun.

Svépomocné opravy v Liščině jsou součástí strategického plánu sociálního začleňování, který připravili členové Lokálního partnerství Slezská Ostrava vedeného vládní Agenturou pro sociální začleňování v romských lokalitách. To ve Slezské Ostravě funguje od roku 2008.

Zdroje:

<http://www.socialni-zaclenovani.cz/liscina-aneb-jak-se-rozpada-ghetto>
autor článku: Michal Komárek
<http://www.socialni-zaclenovani.cz/v-liscine-dovedou-prilozit-ruku-k-dilu>

JOSEFOV

Romové v Jaroměři už nejsou nezaměstnaní - uklízejí město

< Nezaměstnanost Romů a nepořádek ve městě se pokusila vyřešit radnice v Jaroměři - Josefově tím, že úklid a péči o zeleň zadala přímo Romům. Na úklid v Josefově dohlíží podnikatel Rudolf Polák, který s nápadem zaměstnat Romy přišel: „Nastupují ráno v šest hodin a musí projít celé město a posbírat do pytlů hrubý nepořádek. Pak se nastupuje na čištění chodníků.“

Zatím vše nasvědčuje tomu, že tento nápad vede k oboustranné spokojenosti. Starosta Jiří Klepsa si spolupráci s Rudolfem Polákem pochvaluje: „S rodinou jsem včera byl na procházce celým Josefovem a myslím, že tam nemůže být jediná připomínka.“ >

autor: ČT24, (24. 04. 2007, 18:27)

<http://www.ceskatelevize.cz/ct24/regiony/23345-romove-v-jaromeri-uz-nejsou-nezamestnani-uklizaji-mesto/>

Romské hlídky budou chránit turisty před Romy v pevnosti Josefov

< Vedení Jaroměře chce v letošní turistické sezoně rozšířit experiment s romskými hlídkami. Loni se osvědčilo, když příslušníci menšiny dohlíželi na to, aby jejich daleko méně ukáznění soukmenovci neobtěžovali turisty v pevnosti Josefov, která je součástí města. „Chceme, aby se turisté v Josefově cítili bezpečně, aby na ně třeba nikdo sprostě nepokřikoval,“ řekl jaroměřský starosta Jiří Klepsa. >

článek: zpravy.idnes.cz, (10. 01. 2011, 20:02)

http://zpravy.idnes.cz/romske-hlidky-budou-chranit-turisty-pred-romy-v-pevnosti-josefov-1ca-/domaci.aspx?c=A110110_1511866_hradec-zpravy_klu

WORK FIRST MODEL

Strategie Work First je model přístupu k nezaměstnanosti a podpoře sociálně slabých. Práce má na žebříčku hodnot vysoké postavení, vychází z filozofie, že práce /aktivita je první - nejdůležitější.

- Pomoc při hledání cesty k samo-udržitelosti, nezávislosti na dotacích.
- Re-integrace nezaměstnaných /integrace specifické skupiny.
- Povzbuzovat k sociální účasti a aktivitě obyvatel.
- Práce pro ty, kdo mohou pracovat a dobrá sociální, aktivační záchranná síť pro ty, kteří ještě nemohou pracovat.
- Udržování rytmu pracovního života.
- Být součástí sociálních aktivit - dobrovolnictví je nejlepší cestou k najetí a udržení kontaktu se společnostmi a trhem práce.
- Work over income – pracovat víc, než je placeno - investice do budoucna.
- Ti, kteří nespolupracují a nejsou aktivní, nedostávají podporu.
- Vždycky je práce. Hledání práce je tvá práce.

Wisconsin (USA): „Only work pays“

Co děláš, určuje, co dostaneš, pay for performance, only work should pay. Každý může něco dělat, aby obohacoval společnost.

Omezení příjmu podpory – zvyšování schopnosti žít nezávisle. Žebříček: čím víc je aktivní, tím větší podporu získává. Zkušební práce > veřejně prospěšná práce > přechodná práce > běžné zaměstnání

Od roku 1987 poklesl počet příjemců státní podpory o 88%.

Supervize je v rukou profesionálních a entusiastických zaměstnanců, kteří pracují s lidmi na osobní a intenzivní úrovni – case management.

Farum (Dánsko): „Production House“

Nevyplácení žádné podpory v nezaměstnanosti, pokud je práce. V Production House, který vznikl v bývalé průmyslové zóně, spolupracují s úřadem práce, obsazují volné pozice, a pokud není jiná nabídka, v domě je vždy práce. Práce v Production House má charakter dočasné práce na přechodu k trvalému zaměstnání, ale není omezena časově, navíc poskytují pomocné doprovodné aktivity, training a vzdělání.

Smyslem Production House je „zvykání si na práci“. Zaměstnanci dostávají normální plat (nejnižší životní minimum), vzdělání a konzultace. Poskytovány jsou i jazykové kurzy pro přistěhovalce.

Povinná pracovní aktivace teenagerů od 18-19 let a skupiny 24+. Povinnost města zaměstnat. Farum se dostalo na seznam 10 nejlépe řízených měst, ačkoliv finanční úřad byl v 80. letech na pokraji vyhlášení bankrotu.

Město se postavilo do pozice podniku a občané do pozice stakeholderů. Jako v každém businessu, stakeholderi (podílňci, investoři) musí být spokojeni s nejvyšším možným dosaženým ziskem. Proto cílem města je být atraktivním místem pro život s nejlepším servisem a nejnižšími možnými cenami. Production House je veřejný a je provozován zaměstnanci veřejných služeb.

Zdroj:

Work First! (1) On the road to a working model
Published by: Stichting Taskforce Kwaliteit Bijstand (Taskforce for the Quality of Social Security Benefits), The Hague, © November 2000. Text: Dick Vink, consultant/interim manager at IME consultancy, Nijmegen

Work First! (2) From model to practice
Published by: Stichting StimulanSZ, The Hague, © April 2003, Text: Dick Vink (DVA)

HODNOCENÍ WORK FIRST MODELU

Ani jeden z modelů neposkytuje řešení všech problémů, a někteří občané byly systémem vrženi ještě do spodnějších vrstev a nuznější situace. Zvykání si na práci a nabízení práce místo podpory u nás nebude fungovat, protože lidé jsou na podpoře pohodlní, považují ji za samozřejmost a své právo, jsou zvyklí mít peníze bez práce, proč by se měli namáhat, aby dostali jen o trochu více peněz. Chtějí si k podpoře přivydělat. Ve Wisconsinu a Faru mají odlišné životní hodnoty, pracují s přistěhovalci, ale ne s Romy.

Je potřeba osobní lidský přístup a měřítko, nenabízet jen práci, ale doprovázenou koučingem, školením a poradenstvím. Case management – případové řízení (případ od případu) Základním kamenem, který ulehčí start zaměstnávání nezaměstnaných, je vědomí, že chtějí a mohou pracovat. Z tohoto hlediska je aktivní člověk pracující na černo jen krůček od práce v sociálním podniku. Nejlepší cestou by bylo přesvědčit a motivovat lidi k spolubudování a spoluvytváření nových hodnot, nepřinášet vetřelce, ale porodit dítě, které bude jejich.

V dnešní perspektivě se domníváme, že je v pořádku žádat něco na oplátku zpět od lidí, kteří dostávají podporu z daní, které odvádíme. Každý může něco dělat, nějak pracovat a produkovat zisk namísto čerpání státních peněz.

Balanc mezi povinnostmi a právy lidí závislých na podpoře státu, rozdělení správy zaměstnanosti mezi soukromý a veřejný sektor, nabídnutí všech druhů práce v kombinaci se soukromými organizacemi může mít velký revitalizační efekt na veřejně prospěšné práce.

Investice do integrace je investicí do budoucího zaměstnance a plátce daně. Radnice má závazky vůči voličům – daňovým plátcům, musí mít na jejich důchody. Měla by tak hledat nejkratší možnou cestu pro všechny zpět na trh práce.

SPOLUPRACUJÍCÍ ZŘIZOVATELÉ

Majitel objektu poskytne prostory a částečně zafinancuje opravy objektu

Provozovatelem podniku by bylo sdružení typu o.p.s. nebo s.r.o., zajišťovalo by chod a hospodaření společnosti, čerpání dotací, koordinaci činností v objektu atd. Projekt by měla vést zainteresovaná osoba, která má vztah k lokalitě, místním lidem a podnikání.

Úřad práce zajistí umístění mladých lidí a žadatelů o práci, provozuje veřejné služby a veřejněprospěšné práce, nastaví model tak, aby fungoval přijatelně z pohledu státu i lidí - výše platů pro jednotlivé typy pracovních poměrů vzhledem k výši dávek a k výši životního minima, ochrana před exekucemi, placení sociálního a zdravotního pojištění, případně splácení dluhů. V neposlední řadě na své aktivity může čerpat dotace z evropských fondů.

Přímo v objektu by mohla být kancelář detašovaného pracoviště úřadu práce, kancelář sociálních pracovníků a kontaktní poradenské centrum zajišťující individuální přístup ke klientům a návrhy pro ně vhodného programu.

SPEKTRUM MOŽNOSTÍ PRO KLIENTY

Model „otevřených dveří“ - kdokoliv může kdykoliv přijít a využít možností, které zařízení nabízí.

Pro rozvoj volnočasových aktivit a dovedností

- dílny /ateliéry pro děti a dospívající, formou nízkoprahového zařízení navazujícího na klub Smajlík, který je určený pro mladší děti, smysluplné trávení volného času, možnost zájmových kroužků
- pořádáním akcí spojených s chodem klubu prezentovat výsledky aktivit, např. taneční nebo hudební vystoupení, výstava děl atd.
- socializační program, mladí se naučí sem chodit a budou pokračovat v návazném programu

Pro mladé

- automatické umístění do pracovního procesu po dokončení školní docházky
- nabídka brigád, práce na dohody

Pro pomoc v nouzi „přijď, odpracuj, vydělej“

- při zdůvodnění aktuálním problémem možnost přijít, ihned se zapojit do práce a dostat peníze za odpracované hodiny na ruku
- flexibilní model odpovídající potřebám a chápání cílové skupiny, avšak nutno jej regulovat a vést klienty k prevenci podobných situací

Pro nezaměstnané

- nabídka řídicích i nižších pozic dle kvalifikace
- nabídka částečných i plných úvazků
- nabídka veřejných služeb a veřejně prospěšných prací
- evidence pracovníků i pro externí služby
- kontaktní a zprostředkovatelské centrum

Pro lepší uplatnění na trhu práce

- školení, zvyšování kvalifikace
- poskytnutí referencí a doporučení pracovníků

Pro schopné a motivované

- šance získat zkušenosti s vedením podniku
- možnost rozšířit výrobu, inovace

Pro rozvoj podnikání

- nabídnutí zázemí pro začínající podnikatelský záměr, inkubátor
- konzultace pro firmy zakládající sociální podniky a chráněná pracovní místa

Pro návštěvníky

- prohlídky areálu, expozice, turistický bod
- workshopy, školení, besedy, osvěta
- prodej výrobků

Portfolio pracovních sil:

- stálí zaměstnanci (těžiště, nejširší skupina)
- nárazoví zaměstnanci „na zavolání“ (potřeba posílení výroby při zakázce)
- nárazoví pracovníci externí - doporučování do jiných podniků
- nárazoví pracovníci „přijď, odpracuj, vydělej“ (vždy je možnost umístění do provozu, zadání jednoduché práce, vyzkoušení)

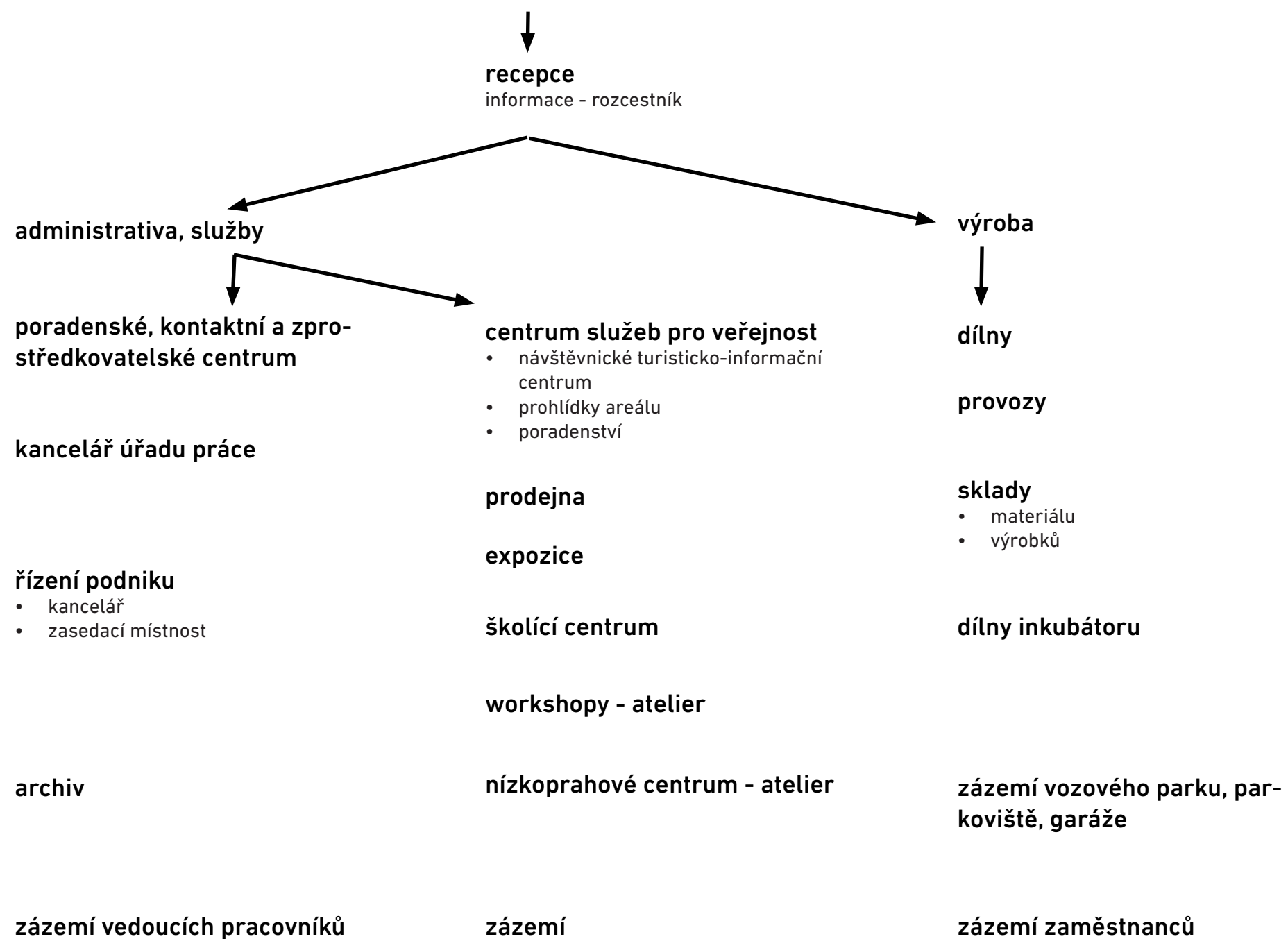
Postupné opravování a uvádění do provozu po částech: úklidové práce, hrubé stavební, dokončovací stavební, přípravy pracoviště, zavádění provozu, školení zaměstnanců, dopravní služby...

-> získání zkušeností na stavbě a možnost pomáhat externě firmám

-> vztah k pracovišti, které budoucí zaměstnanci společně připravili vlastními silami, hrdost, účast, zásluhy, zodpovědnost

PROVOZNÍ SCHÉMA

Zde stávala novoměstská brána, v pozadí pivovar s vodárenskou věží

JOSEFOV čp. 86 PIVOVAR - MLÉKÁRNA - SÝRÁRNA

Josefov byl vystavěn jako pevnostní město, většina objektů původně patřila k vojenskému eráru a každý měl svou funkci. Po vydání osidlovacího patentu se do města začalo stěhovat civilní obyvatelstvo, dnes ve městě vojákům patří již jen tři objekty. Převládají obytné domy a občanské stavby. Vlastníkem objektů je město, právnické nebo fyzické osoby.

Ve městě (uvnitř pevnosti) je jeden objekt, který se svým charakterem vymyká, na první pohled je znát průmyslový charakter bývalého pivovaru, později provozu sýrárny. Z dálky ho prozrazuje vodárenská věž a cihlový komín.

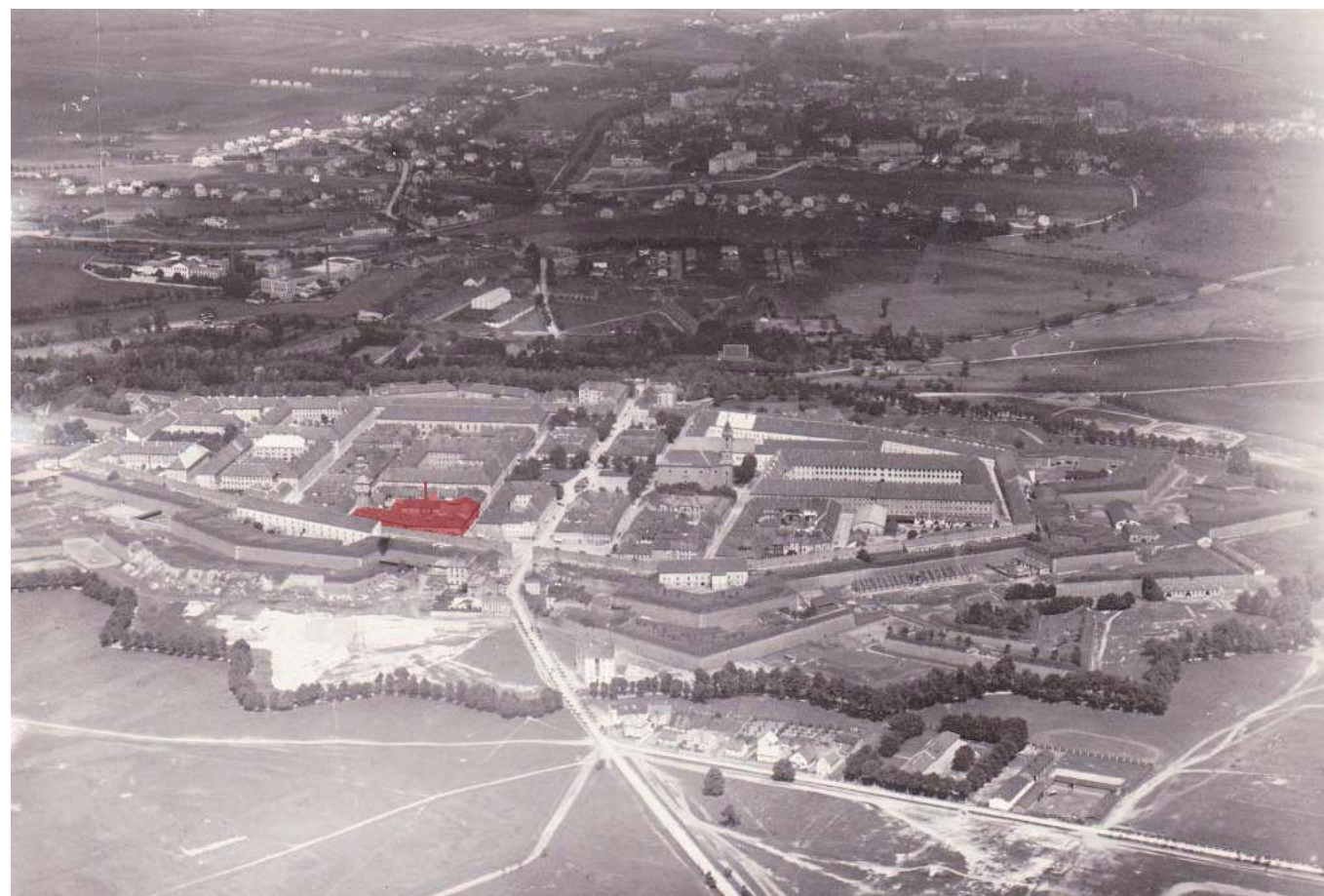
Pivovar je objektem, ve kterém by měla být zachována výrobní funkce. Je ideálním místem pro vytvoření nových pracovních míst. Shodnou představu o navrácení výroby má i Lukáš Hudák, který ve své vizi do pivovaru navrhl chráněné dílny.

Objekt leží v městské památkové rezervaci.

Obytná část původního areálu byla odkoupena jiným vlastníkem a v rámci komplexu byla vystavěna vodárenská věž.

Vlastníkem objektu je firma Alimpex FOOD a.s.

POLOHA VE MĚSTĚ

Pivovar se nachází v jihozápadní části vnitřní pevnosti, u bývalé novoměstské brány a Novoměstského náměstí, nyní náměstí Svobody, delší fasáda je orientována do Okružní ulice, kratší do Ivanovovi. Nároží bloku v Ivanovově ulici uzavírá roh náměstí, na úhlopříčně opačném konci se nachází vodárenská věž.

Na náměstí Svobody je plánována autobusová zastávka v podobě menšího terminálu s obratištěm. Kdo tedy v budoucnu přijede do Josefova autobusem, ocitne se právě ve veřejném prostoru, které uzavírá budova pivovaru.

Zdroj: google.maps

SWOT ANALÝZA OBJEKTU

S – silné stránky	W – slabé stránky
<ul style="list-style-type: none"> relativně dobrý celkový stav objektu (fasády, krov...) výrazné, zajímavé a určující výškové dominanty: vodárenská věž, komín poloha ve městě – dostupnost veřejného vybavení, sítí, blízkost plánované zastávky veřejné dopravní obsluhy jediný původní průmyslově-výrobní komplex ve městě zajímavá historie a charakter objektu dostupnost projektové dokumentace 	<ul style="list-style-type: none"> úzký průjezd do dvora – problém dopravní obsluhy většími auty voda ve sklepích roztříštěnost, nekonceptnost drobných (pří)staveb ve dvoře četné zazdívání průchodů v minulosti a měnění polohy a velikosti oken množství starých vedení technické infrastruktury mlékárenského provozu nedostatečné množství světla na hloubku místností, nízké klenby (depressivní, tmavé prostředí)
O – příležitosti	T – hrozby
<ul style="list-style-type: none"> s objektem se v nejbližší době nic nestane (neprodá se, nevyužije se), při smysluplném návrhu na jeho využití by majitel mohl být přístupný jednání o investici, nebo prodeji změnit vstup do objektu, popřípadě vytvořit nový – v místech několikrát bouraných zdí původní fasáda zanikla z důvodu manipulace s technologickým vybavením objektu blízkost plánované zastávky lokální autobusové dopravy množství dochovalých historicky a technologicky cenných předmětů, objektů, částí 	<ul style="list-style-type: none"> chátrání objektu nevstřícnost města vůči investicím do části Josefova bezradnost majitele jak s objektem nakládat podmáčení základů zdi prosyceny zápachem mléka protest obyvatel města proti jakýmkoliv zásahům, změnám, investicím a úpravám nepovolené zcizování materiálu obyvateli města památková ochrana

HISTORIE JOSEFOVSKÉHO PIVOVARU

1840

Byl postaven pivovar za tehdejších 60 000 zlatých.

1904

Byl objekt nového městského pivovaru předán novému majiteli domu. Pivovar byl v Josefově zřízen již roku 1790. Tehdy byl erární, do vlastnictví pravovarečných občanů se dostal v roce 1824 a původně sídlil ve dvojitých kasárnách X.

Novoměstské náměstí 1908 - nejstarší podoba fasád

1912

V rohu pivovaru byla postavena vodárenská věž. Její výška je 24 metrů, vodojem má kapacitu 192 m³, ale plněn byl pouze na 165 m³, spolu s vodojemem byl vystavěn vodovod pro celý Josefov.

1949

3. července 1948 byla vydána vyhláška ministrině výživy o znárodnění některých průmyslových a výrobních podniků a závodů v oboru potravinářském. Pivovar v Josefově byl zrušen následujícího roku.

1950

14. dubna byla uvařena poslední várka piva.

15. srpna byla uzavřena smlouva s Mlékařským družstvem v Jaroměři o pronájmu budovy, některých zařízení likvidovaného pivovaru a sladovny.

Pivovarská ulice 1924 - balkon, proražení vysokých oken

Pivovarská ulice 1926

Novoměstské náměstí 1927

HISTORIE JOSEFOVSKÉ SÝRÁRNY čp. 86

z jaroměřské kroniky:

1950

Od 15. srpna jsou budovy pivovaru pronajaty na dobu deseti let za roční nájem 62.000,- Kč Mlékařskému družstvu v Jaroměři - sýrárně Průmyslu mléčné výživy. 19. října byla zahájena výroba sýrů.

1982

Zastavení ruční výroby sýrů, doplnění výrobního zařízení moderními linkami. Josefovská sýrárna bude jednou z největších v ČR.

1991

26. 9. byl schválen pronájem čp. 86 v Josefově /sýrárna/ sdružení MIKA, Hradec Králové (o pronájem se přihlásilo celkem 5 zájemců)

1996

Josefovská sýrárna MIKA se začátkem roku stala akci-ovou společností a majoritním vlastníkem akcií je ing. Vladimír Škop z Hradce Králové. Ten stál také se svým společníkem u počátku privatizace sýrárny. Dne 4. října oslavila firma MIKA 5. Výročí své existence. Josefovská MIKA je největším producentem tvrdých sýrů v České republice, vyrábí zhruba 10 % celorepublikové produkce a zaměstnává asi 100 zaměstnanců.

Na setkání k výročí firmy oficiálně Ing. Škop oznámil, že sýrárna do 2 let opustí Josefov. Stávající prostory dřívějšího pivovaru nevyhovují evropským hygienickým normám. Tento plán je velmi špatnou zprávou pro město, protože na produkci mlékárenských odpadních vod byla projektována kapacita městské čistírny. Kromě toho je MIKA dobře platicím nájemcem objektu sýrárny, která je majetkem města.

2000

15. května byl usnesením Krajského soudu v Hradci Králové prohlášen konkurs na majetek obchodní společnosti MIKA akciová společnost.

Novoměstské náměstí 1984

Novoměstské náměstí 2004

Novoměstské náměstí 2011

2001

Zastupitelstvo schválilo prodej objektu sýrárny v Josefově. Ta byla jako historický majetek města začátkem 90. let minulého století pronajata za velmi výhodných podmínek firmě MIKA, která však nakonec nájem přestala splácet. Její nástupce firma Alimpex chtěla budovu do svého vlastnictví. Cena byla stanovena na 3,5 milionů Kč, skutečná hodnota budovy činí 1,9 milionů Kč, zbytek je výše dluhů vůči městu po firmě MIKA.

2002

Od 11. 1. objekt vlastní pražská obchodní společnost ALIMPEX spol. s r.o.

2003

Proběhla rekonstrukce vodárenské věže.

Koncem prosince definitivně skončil provoz josefovské sýrárny. Tu vlastní pražská firma Alimpex FOOD a.s. O existenčních problémech sýrárny se mluvilo již v průběhu roku. Výrobní zařízení neodpovídalo požadavkům dle směrnic Evropské unie, modernizace byla odhadována na 20 milionů Kč. Vedení města v listopadu firmě nabídlo, že ji odpustí jednu roční platbu za stočné – což činí asi 3 miliony Kč, které by mohly být investovány modernizace výroby. Sýrárna zaměstnávala 60 lidí a byla významným dodavatelem odpadních vod pro městskou čistírnu. Těžko věřit v obnovu provozu, josefovská eidamská cihla se stane jen historií. Konec sýrárny pochopitelně prohlubuje josefovské problémy.

2012

Objekt je již několik let na prodej. Objekt není využíván a chátrá. Byla snaha o jeho prodej, avšak jeví se beznadějně a realitní kancelář již nevyvíjí aktivní snahu jej prodat, stáhla jej z nabídky a nechala pouze ceduli na dveřích. Majitel neví, jak objekt využít, potřebné investice na rekonstrukci nemovitosti nemá, je pouze podílovým vlastníkem akcií jiných společností a vlastní výrobu již nepodporuje. Velkou nevýhodou vidí v úzkém průjezdu, kterým se nevytočí nákladní auto. Situace je na mrtvém bodě a dá se předpokládat, že se v nejbližší době nezmění.

FOTODOKUMENTACE 2012
DVŮR

01

02

03

04

05

06

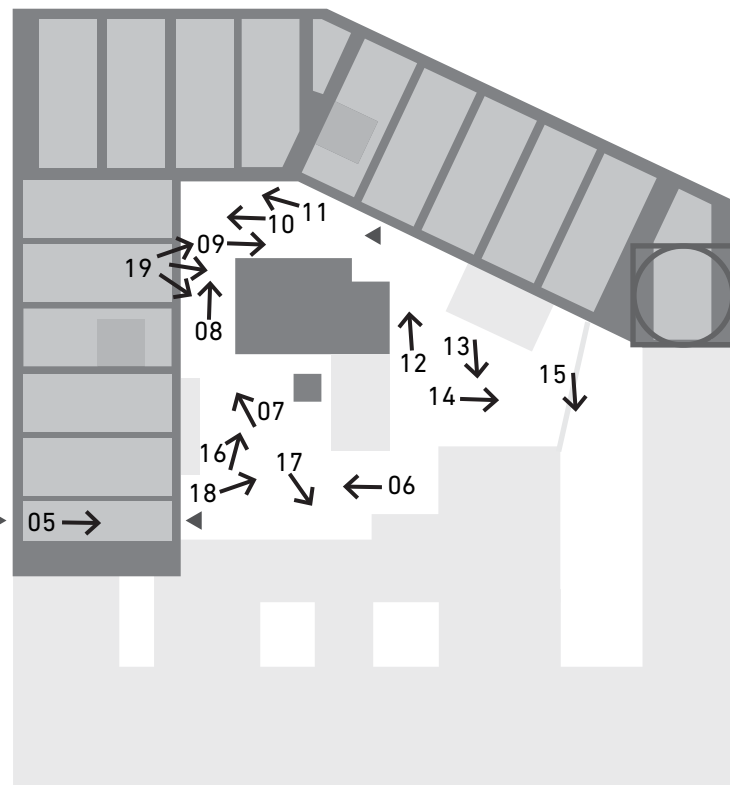

07

08

03 ↘

← 02

↑ 01

04 ↗

09

10

11

12

13

14

15

18

16

17

19

FOTODOKUMENTACE 2012

1 NP

01

02

03 - sklep (1PP)

04

05

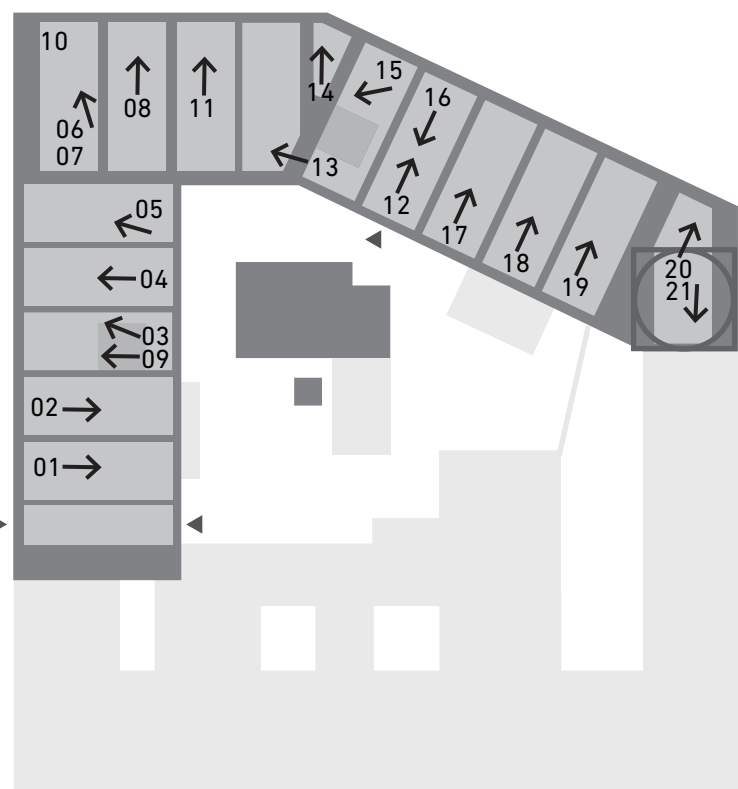
06

07

08

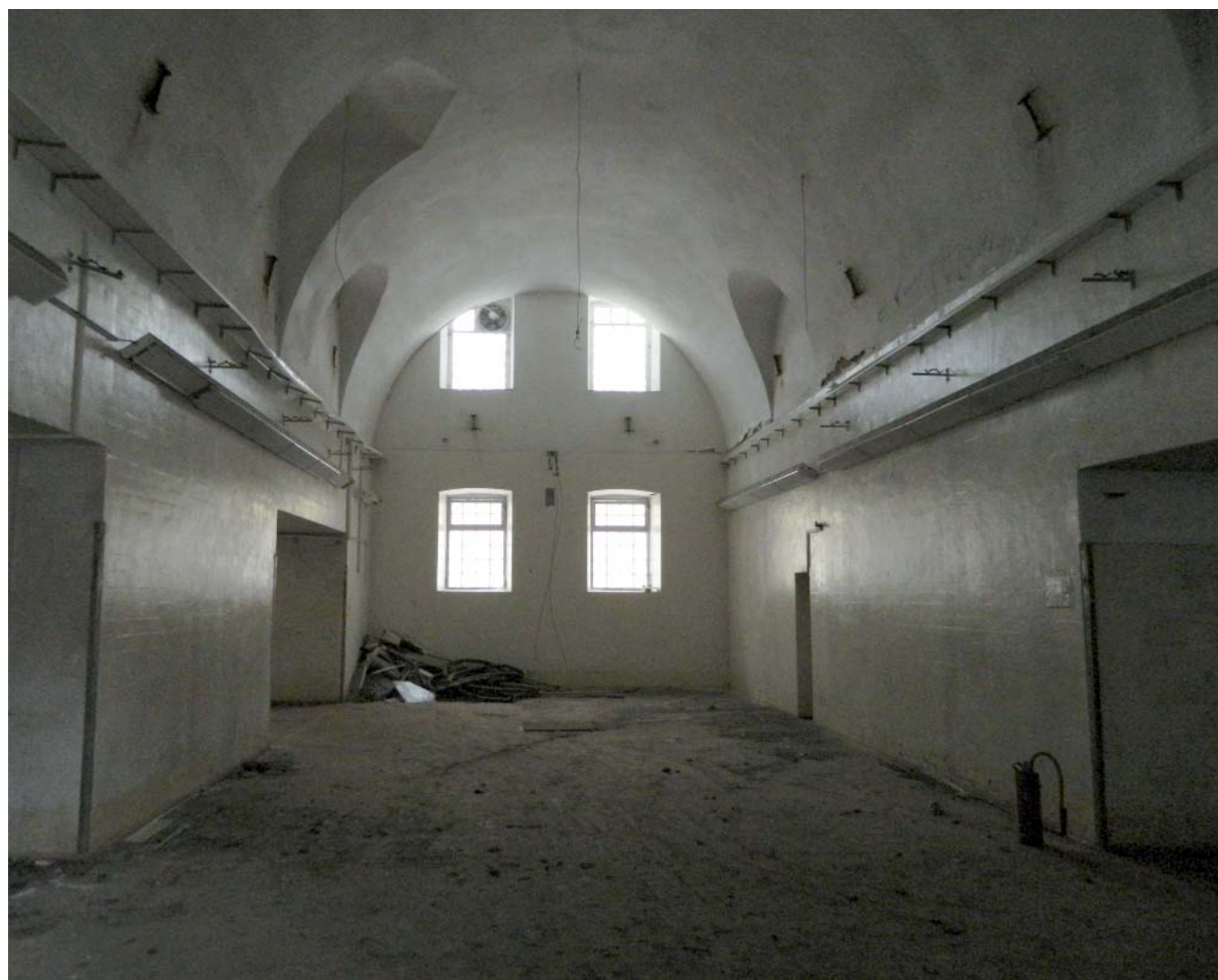
09

10

11

12

13

14

15

16

17

18

19

20

21

FOTODOKUMENTACE 2012
2 NP

01

02

03

04 - dílna

05 - laboratoř

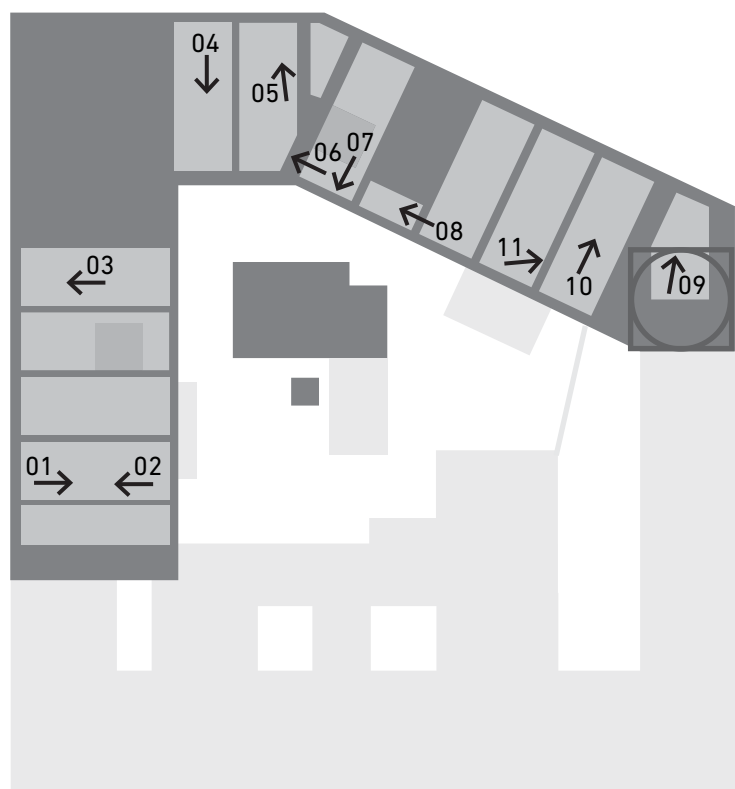
06

07

08

09

10

11

01

02

03

04

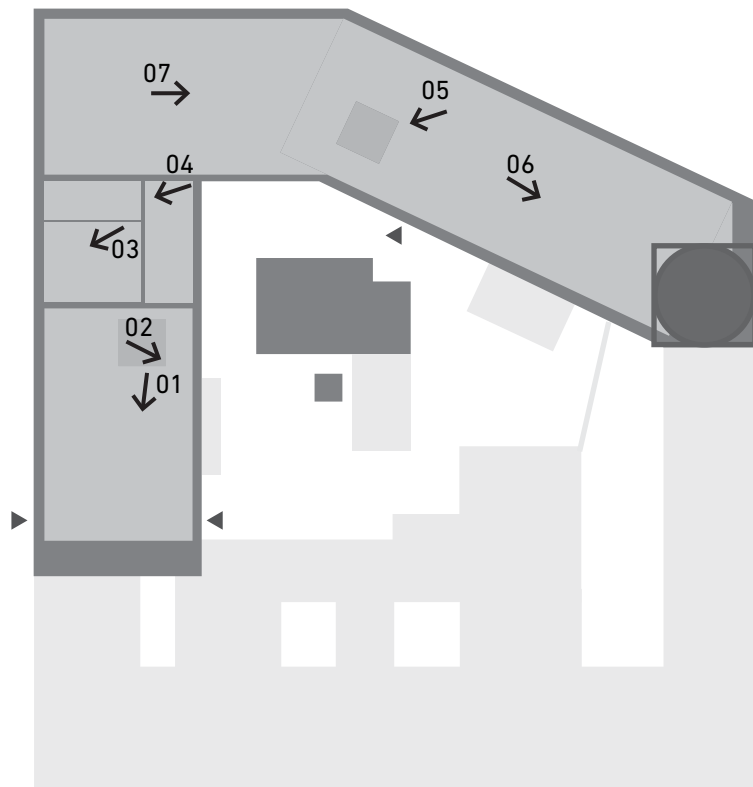
05

06

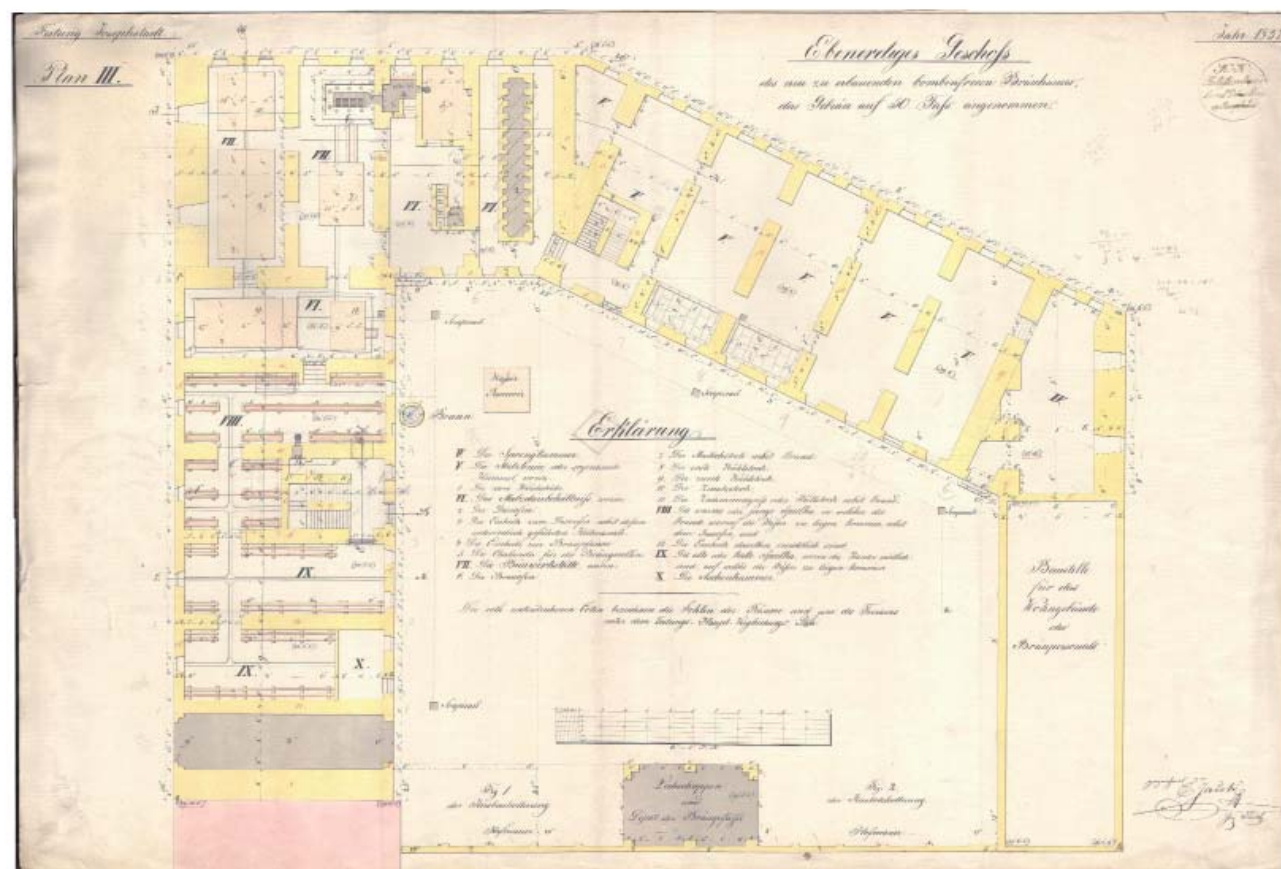

07

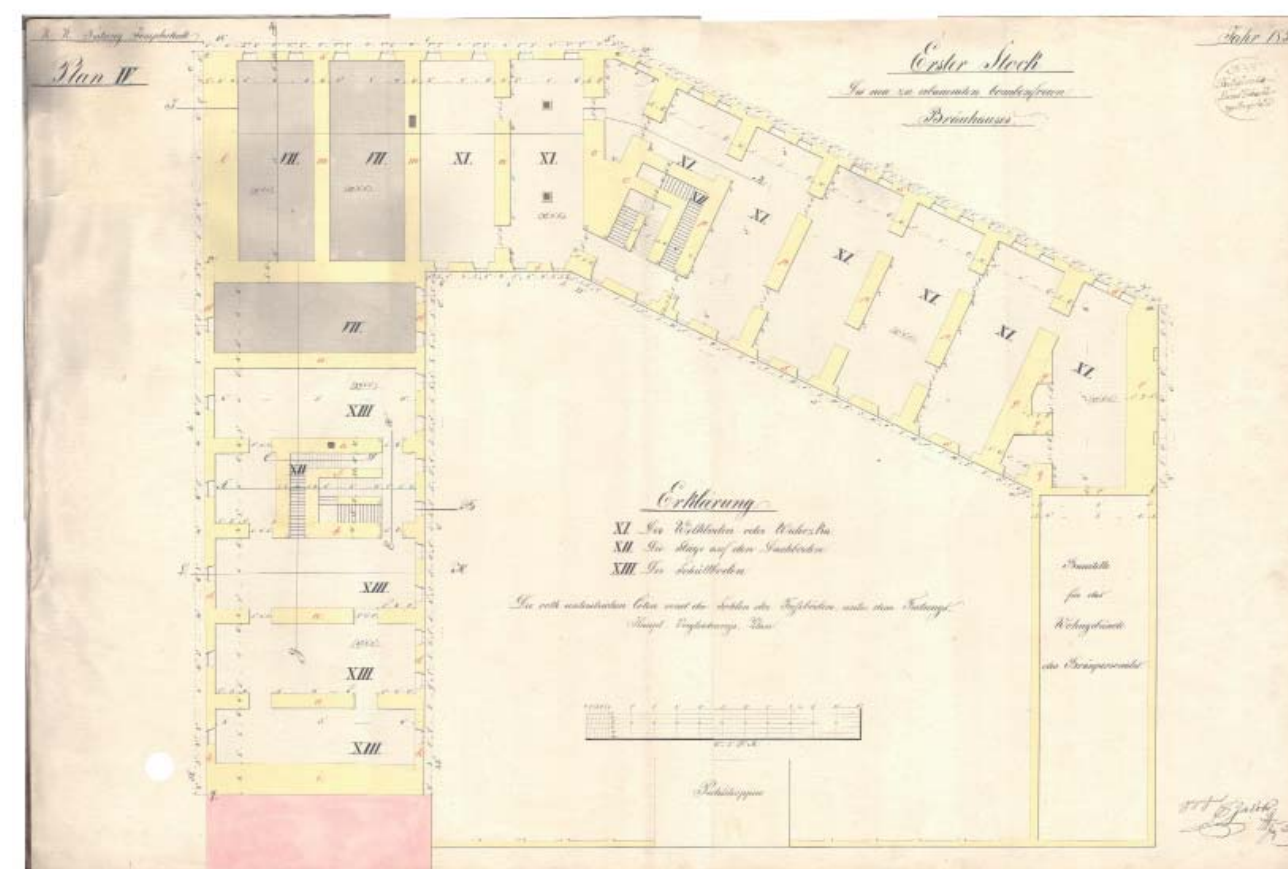

NEJSTARŠÍ STAVEBNÍ PLÁNY OBJEKTU 1837

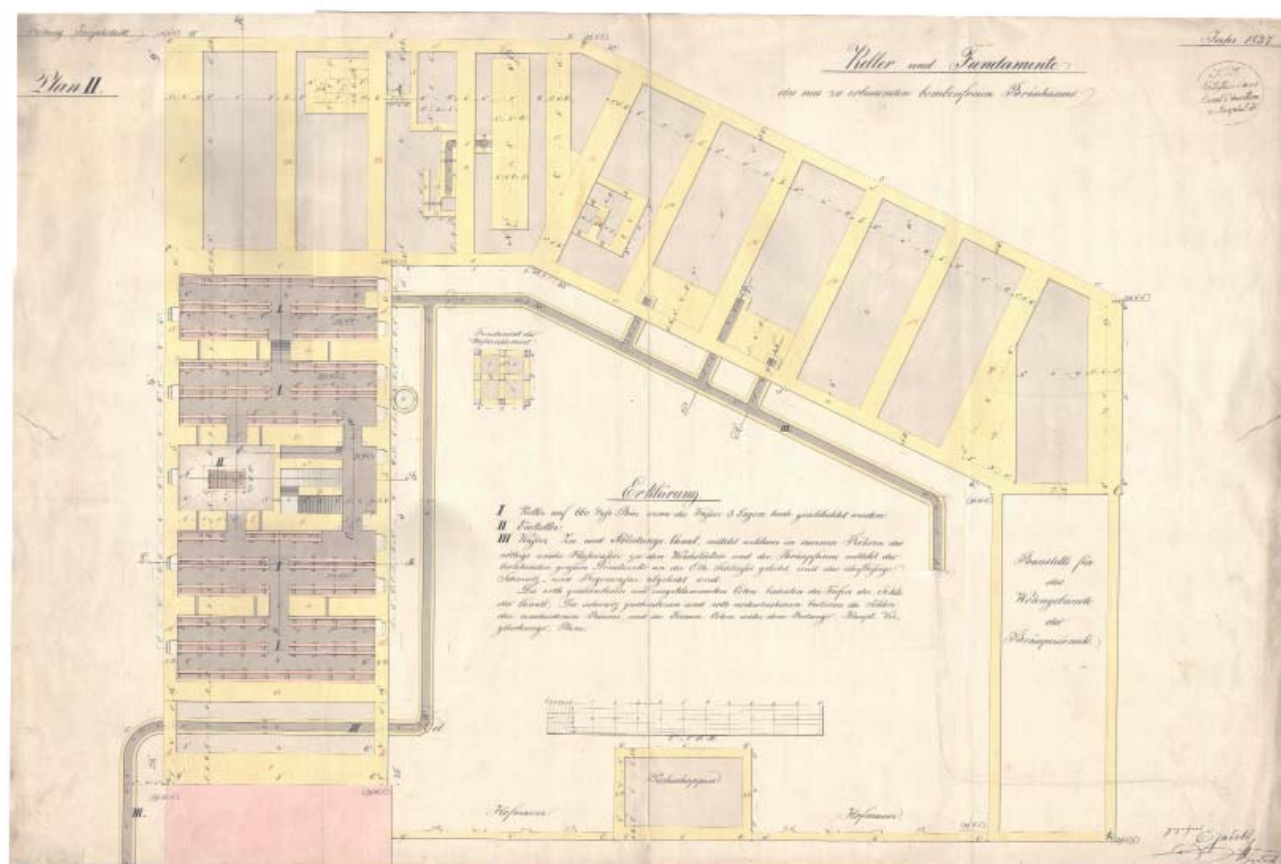
Státní okresní archiv Náchod - Archiv města Josefov, sbírka plánů pevnosti Josefov, plány č. 212 - 220

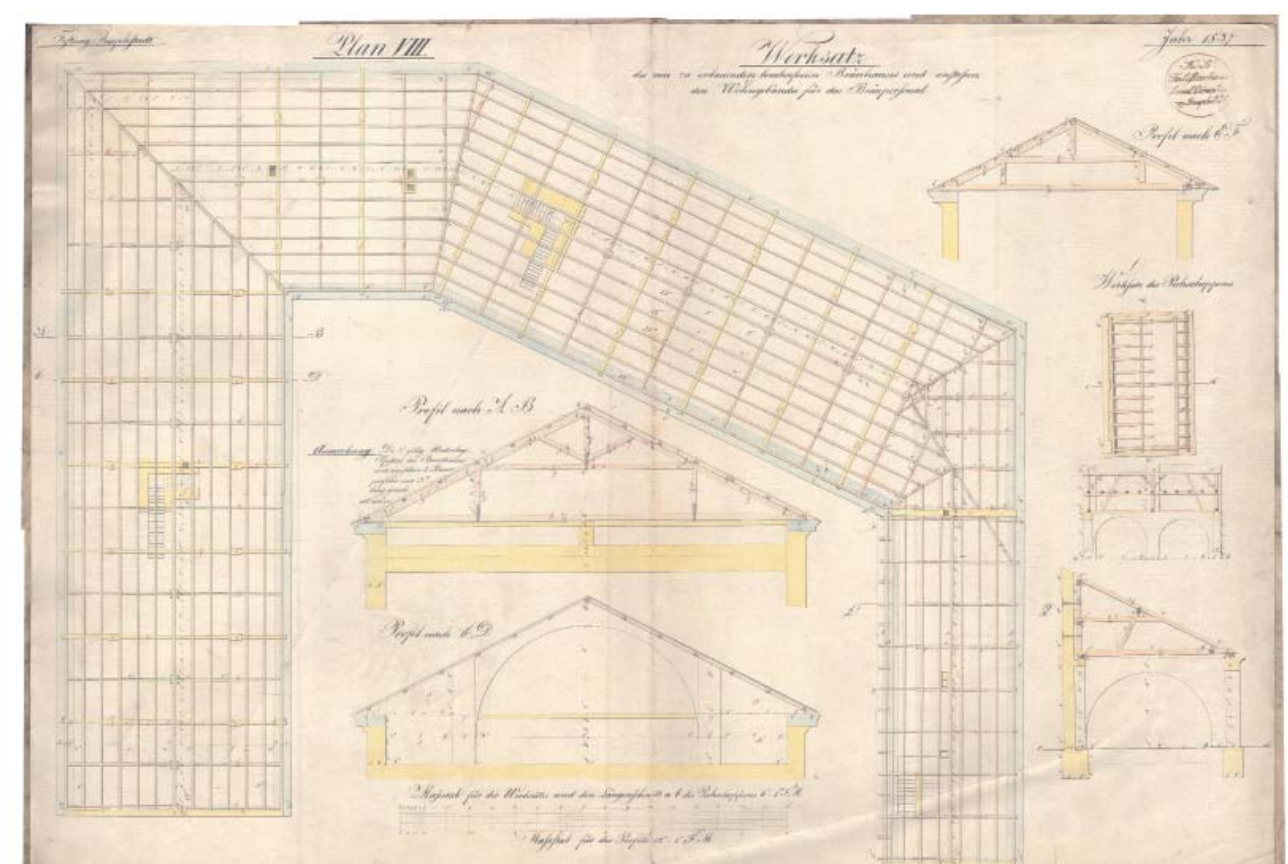
1NP - sladovna, humno, hvozď, varna, štoky, spilka

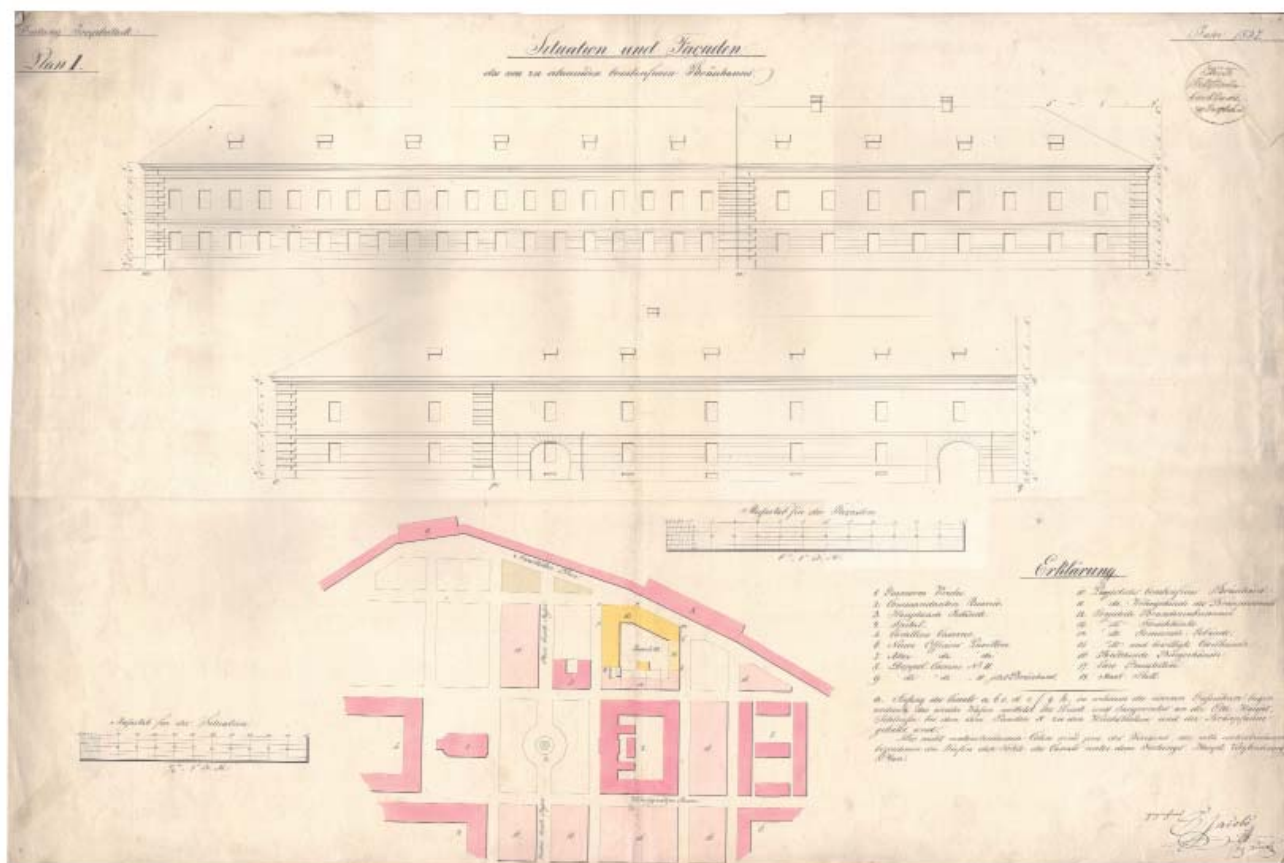
2 NP - valečka, sýpky

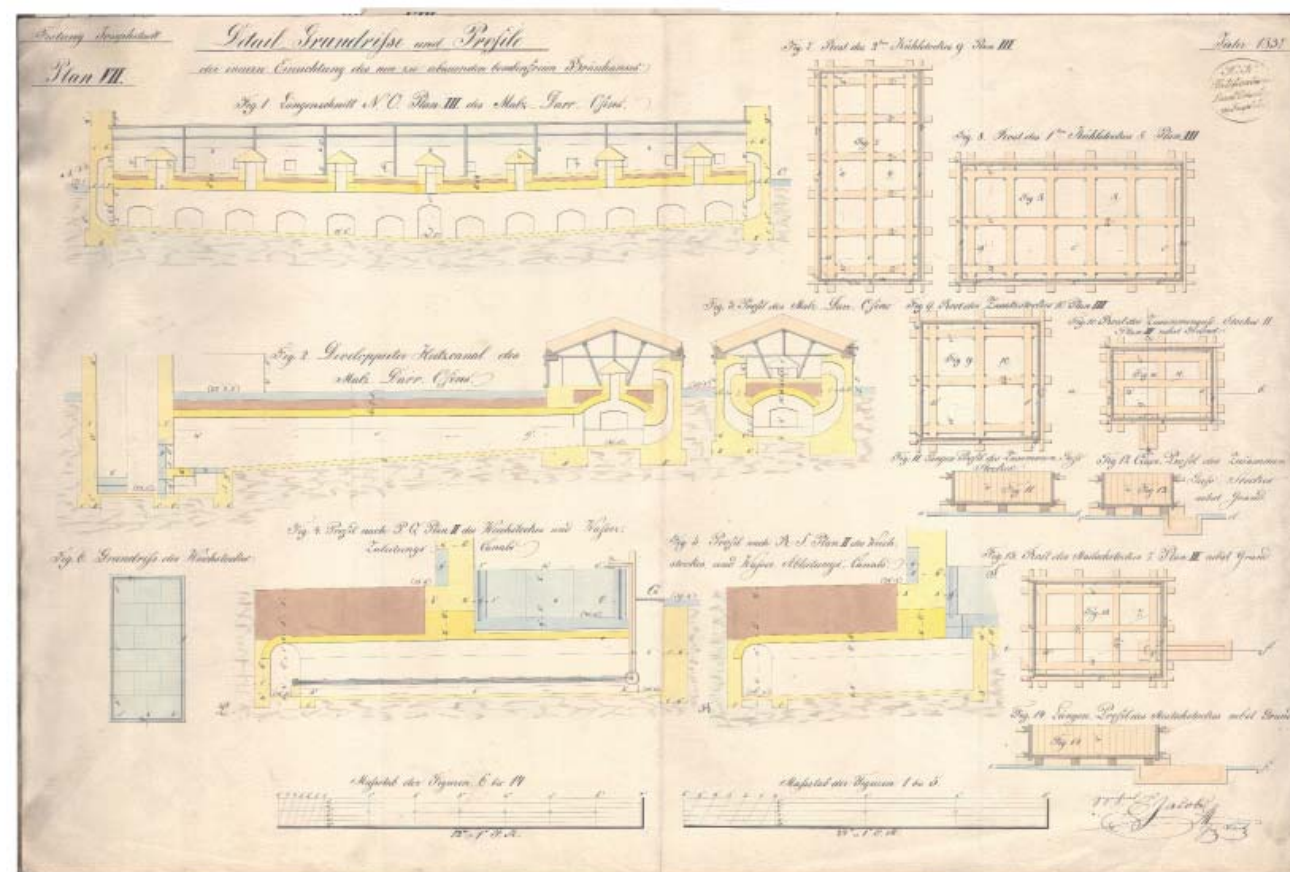
sklepy

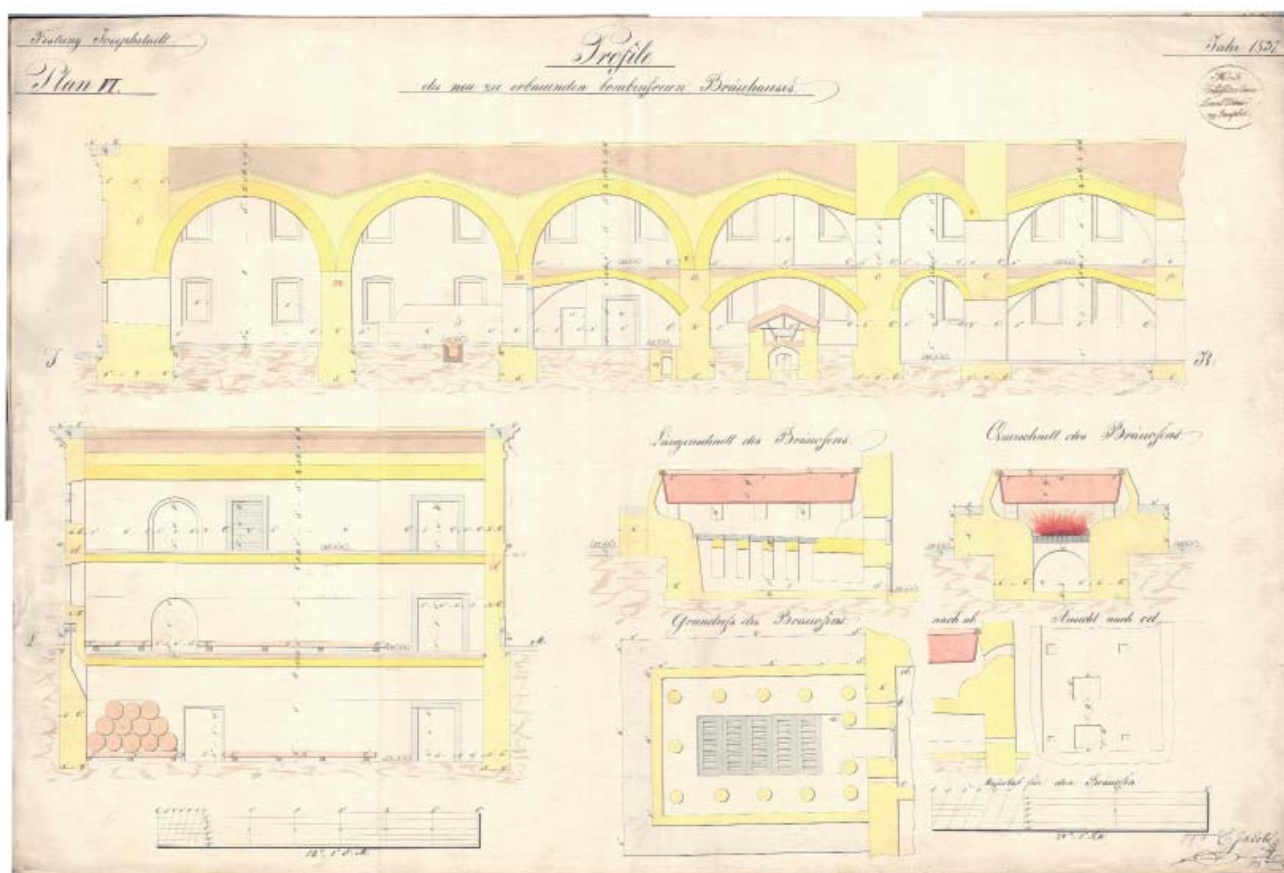
krov

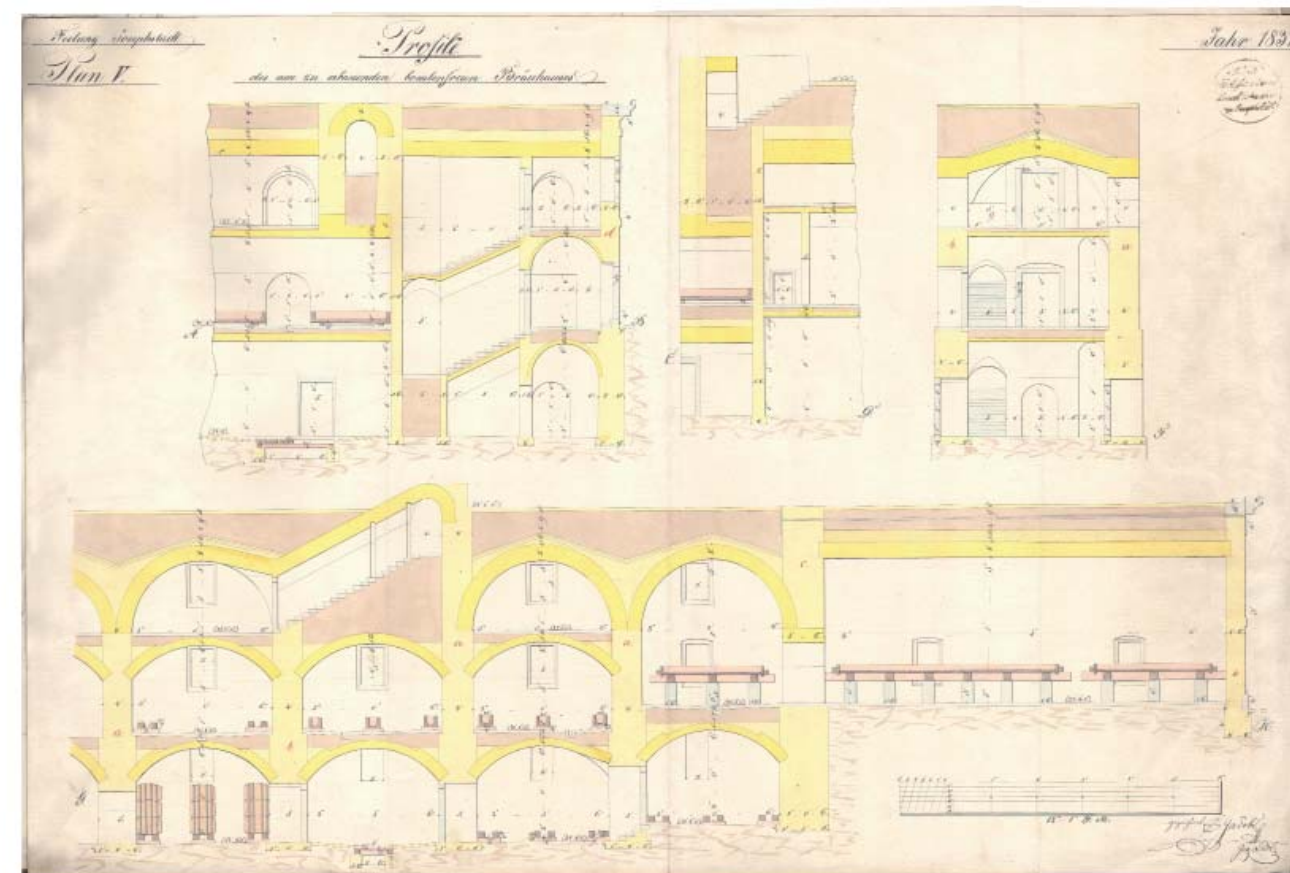
situace a fasády

sklepy

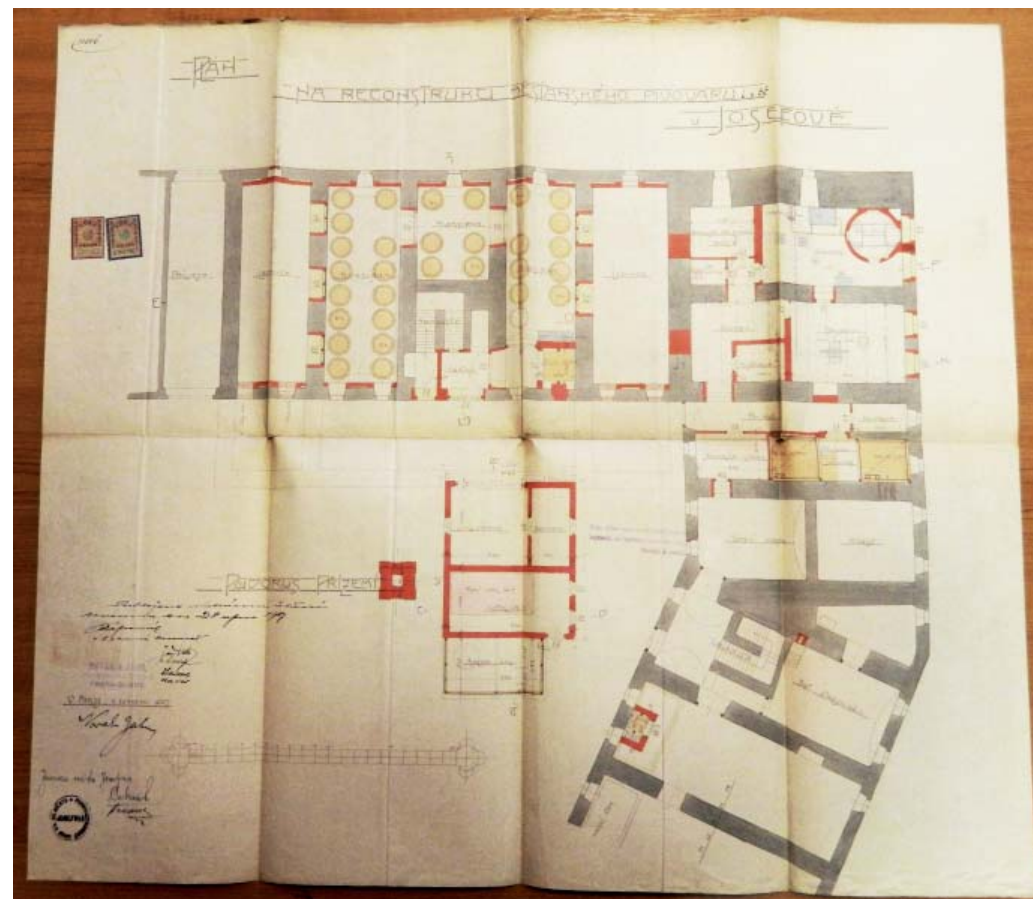
řezy

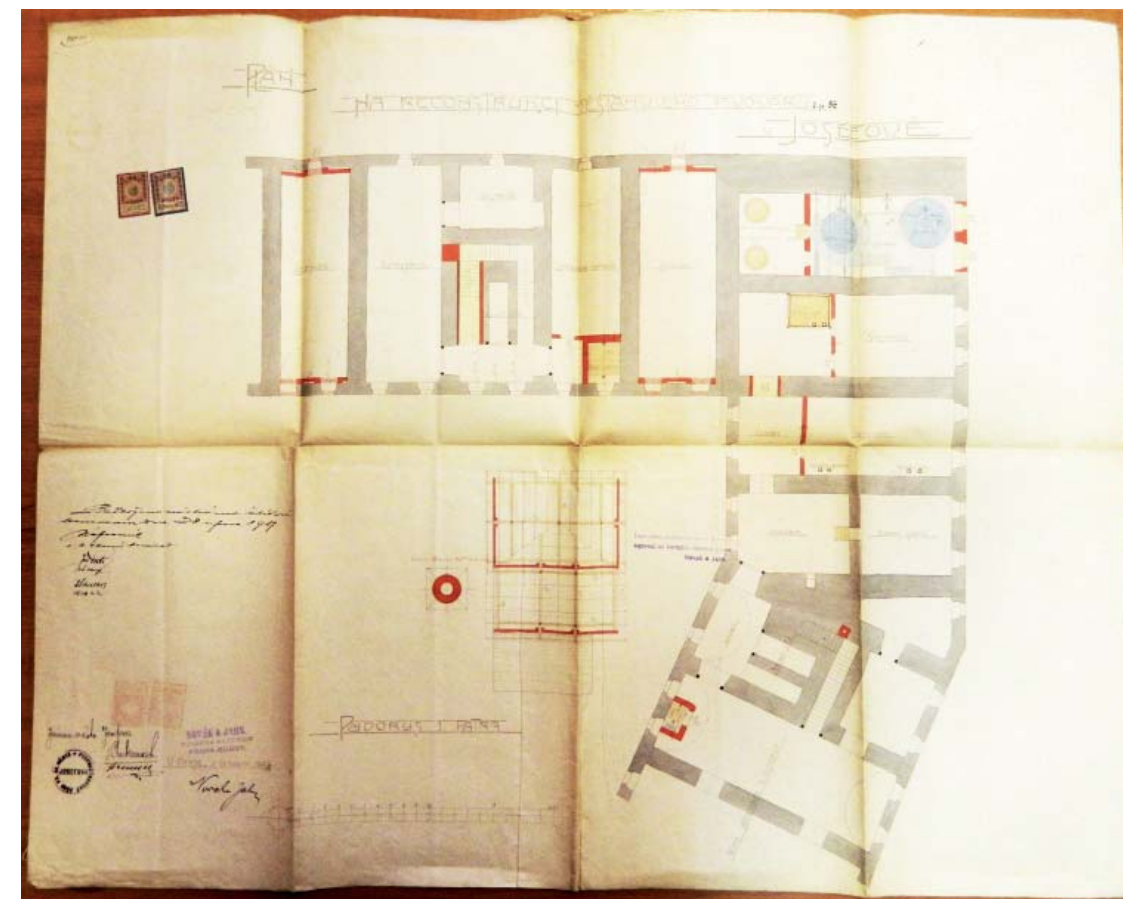
řezy

STAVEBNÍ ÚPRAVY PIVOVARU 1907

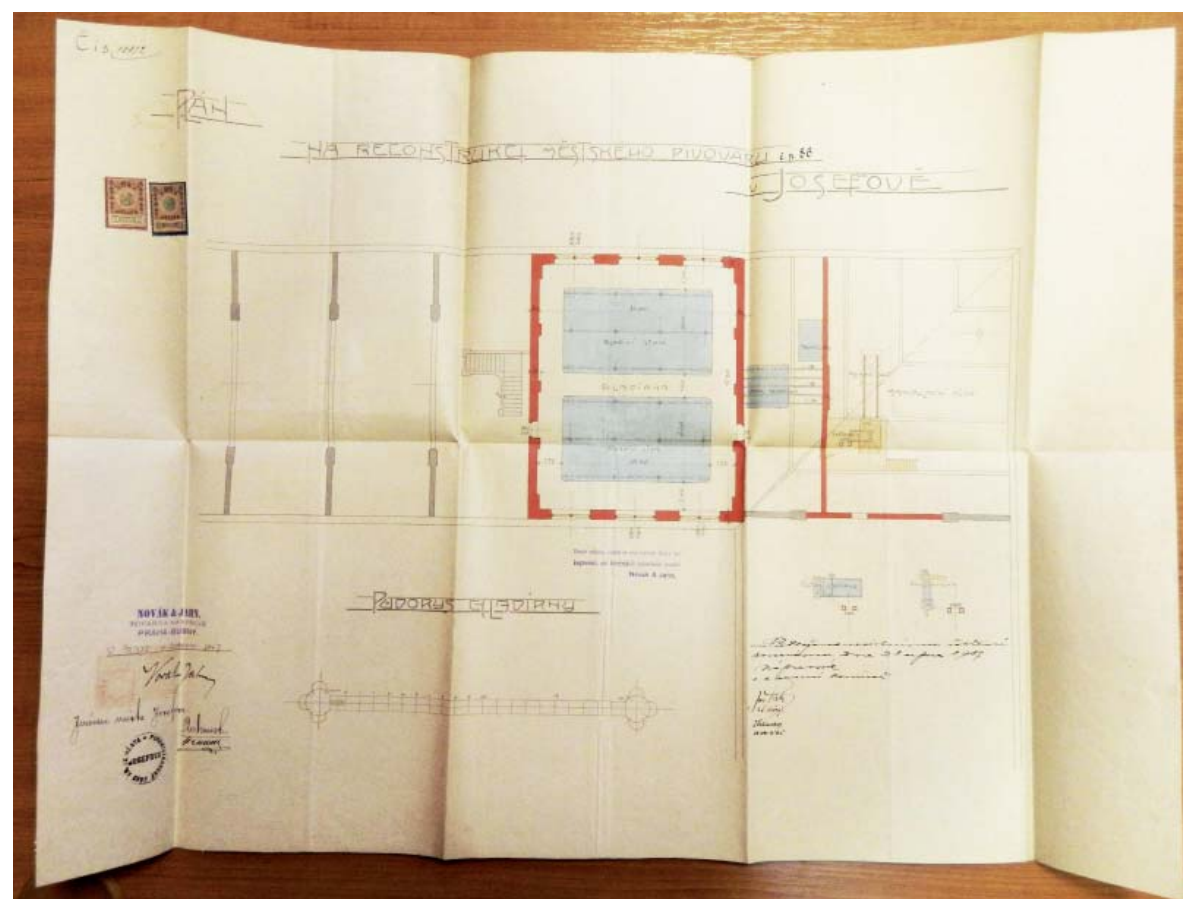
Stavební úřad Jaroměř - odbor výstavby

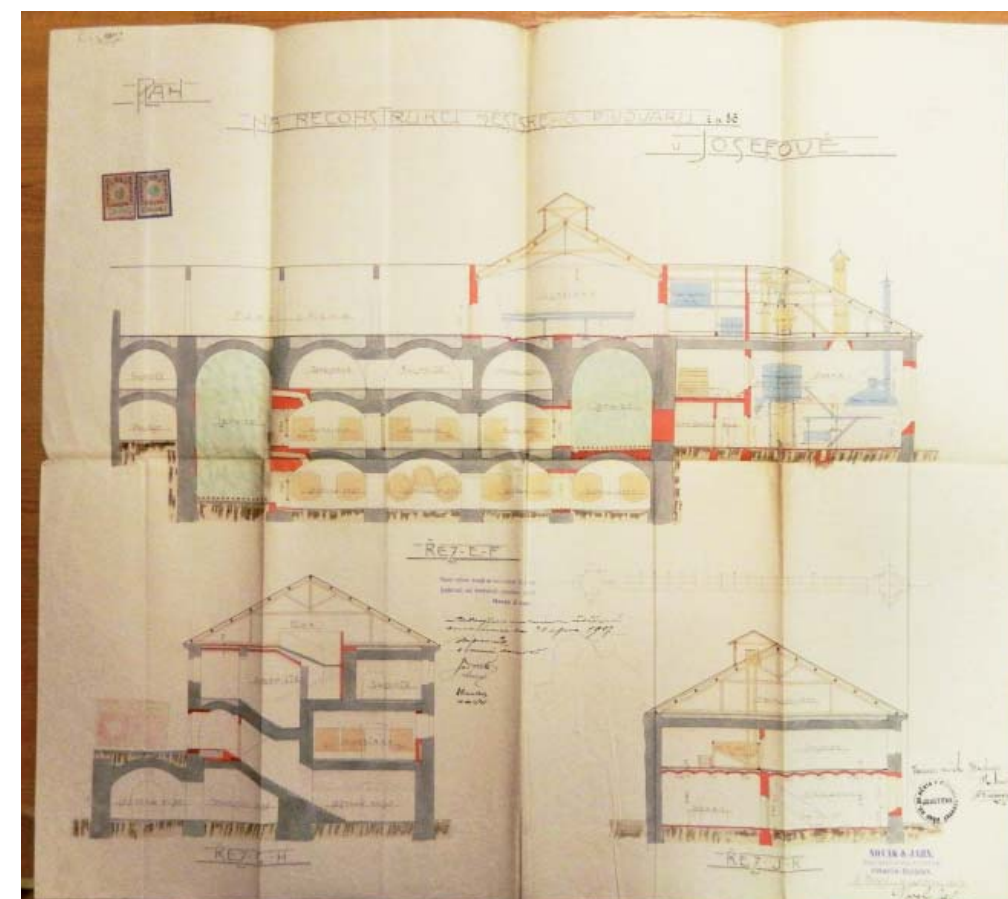
1NP - humno, hvozď, strojovna, varna, kancelář, kvasírny, lednice, kotelna

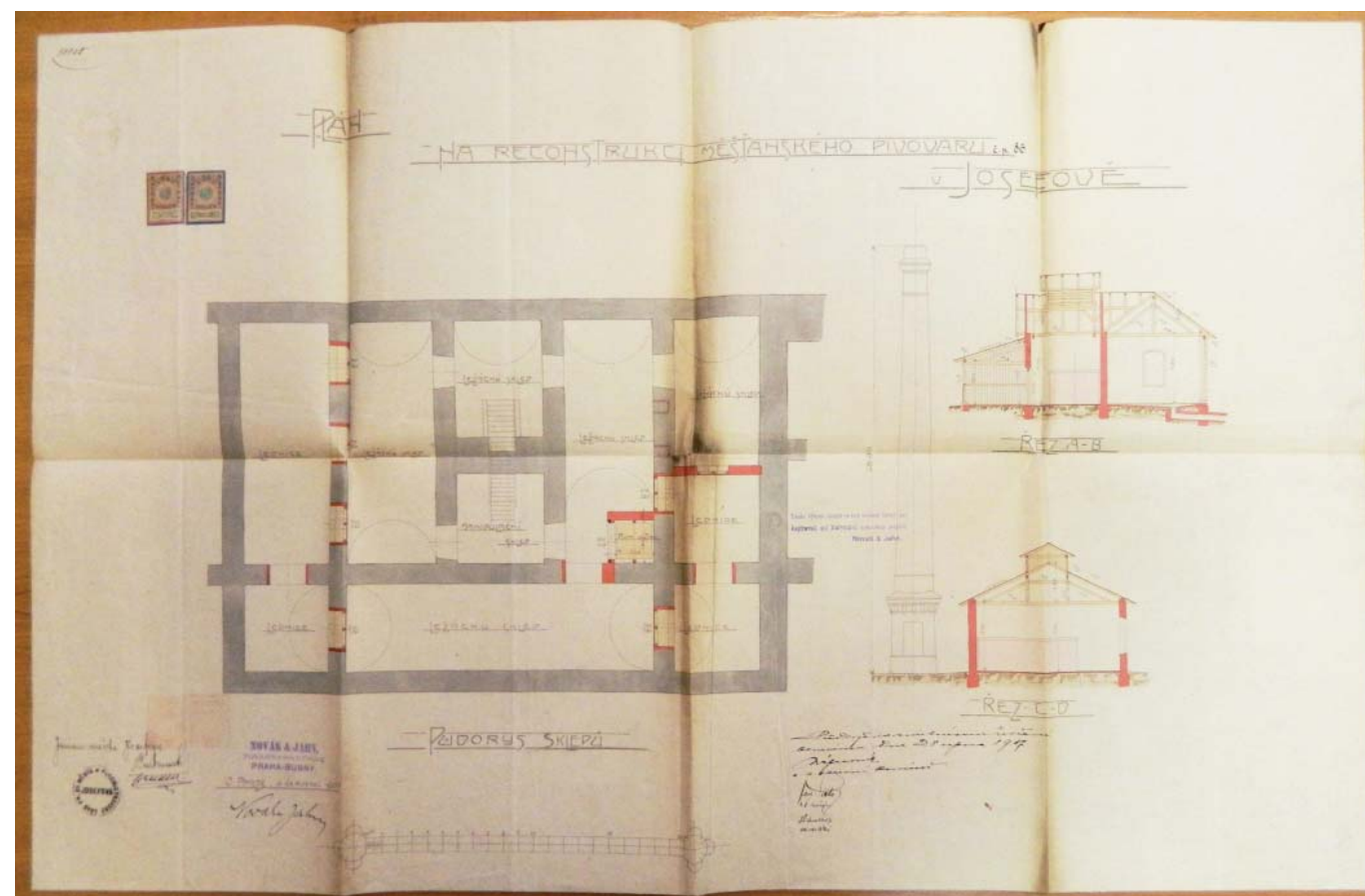
2 NP - chmelárna, lednice, šalanda, líska

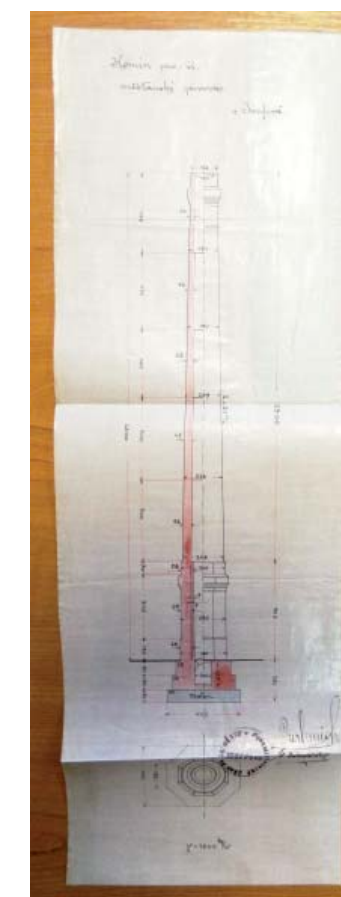
podkroví - štoky

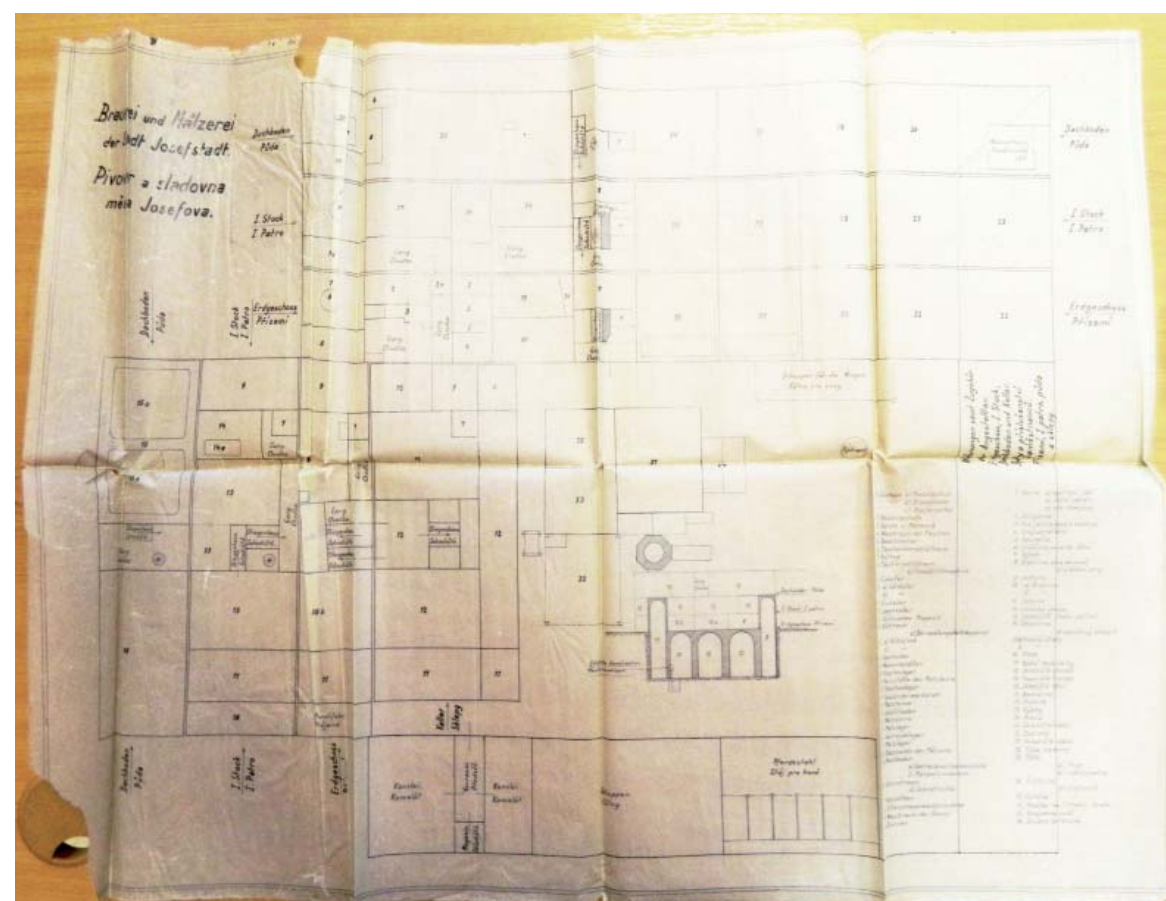
řezy

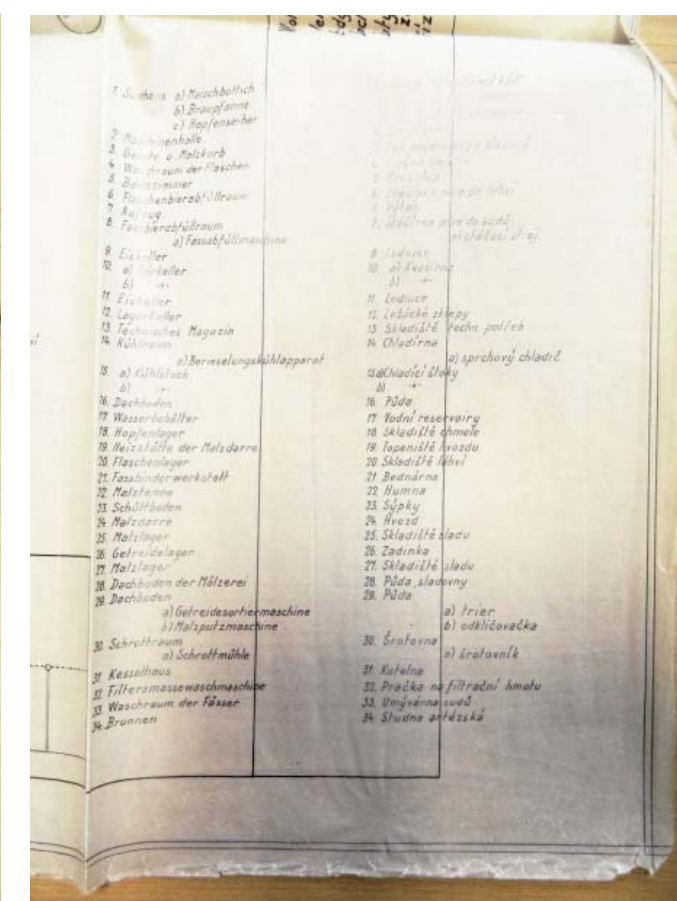
rozšíření sklepů a kotelna 1907

komín 1907

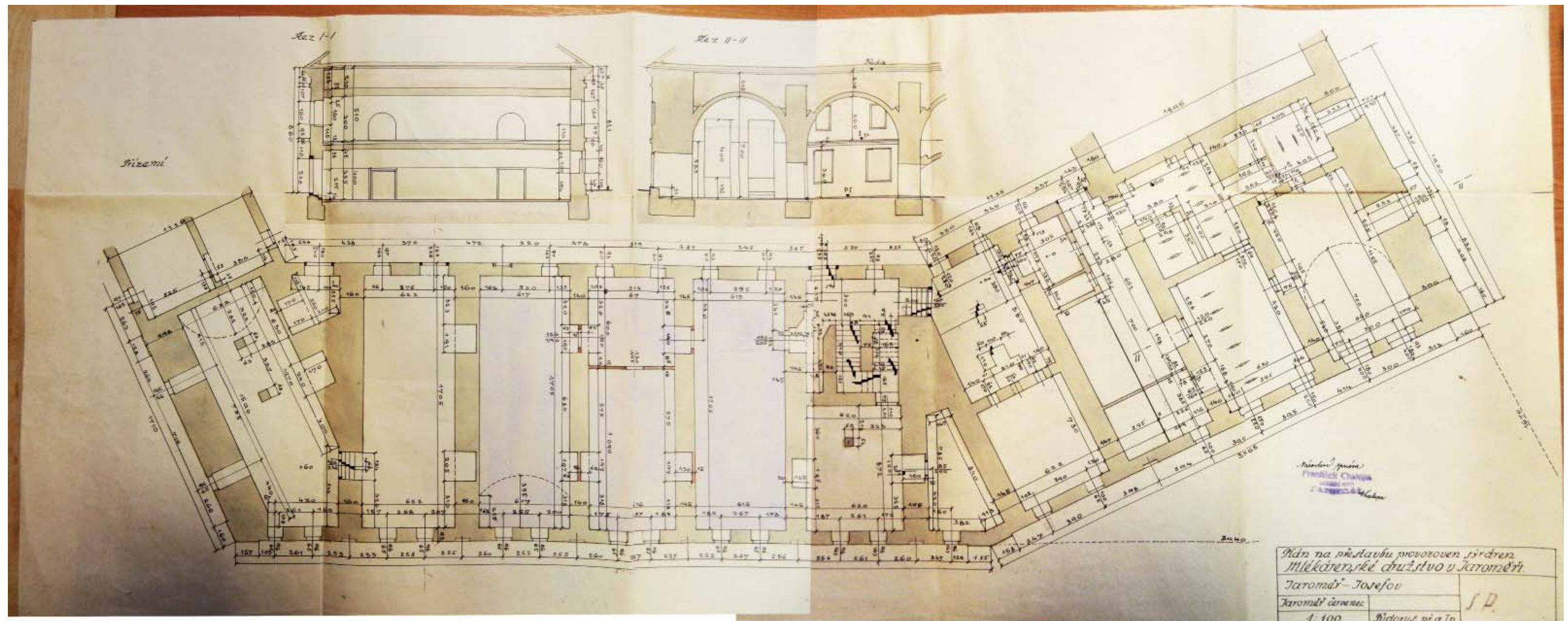

funkční schéma objektu 1920-1950?

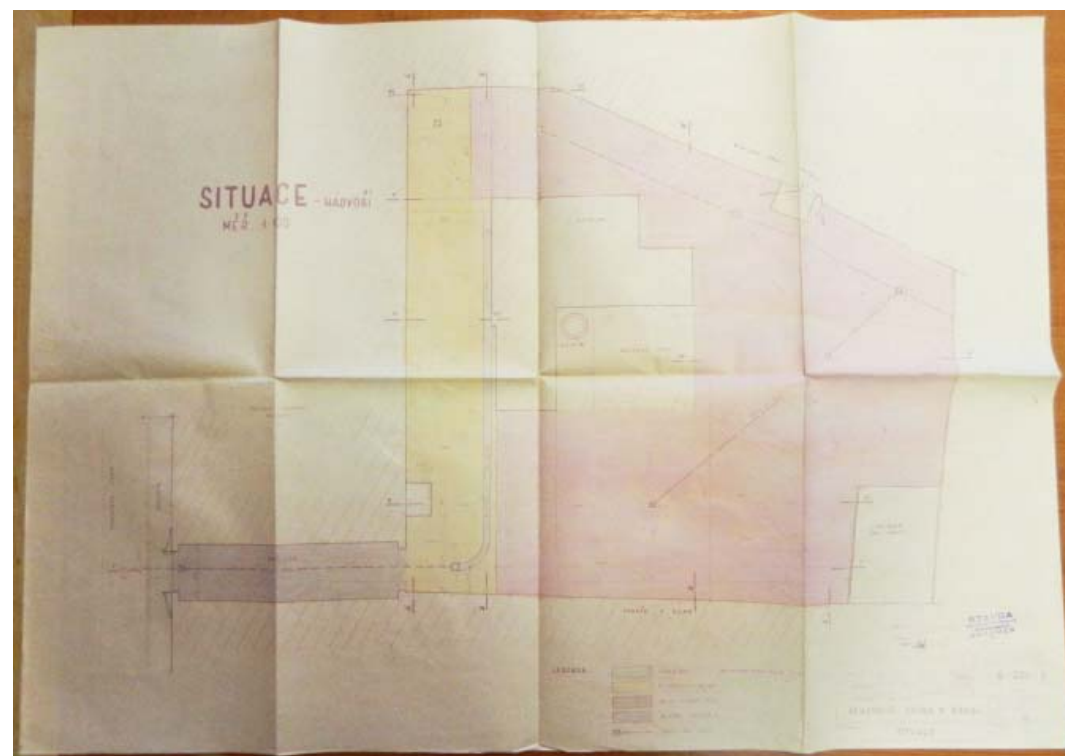

MODERNIZACE SÝRÁRNY 1950-90

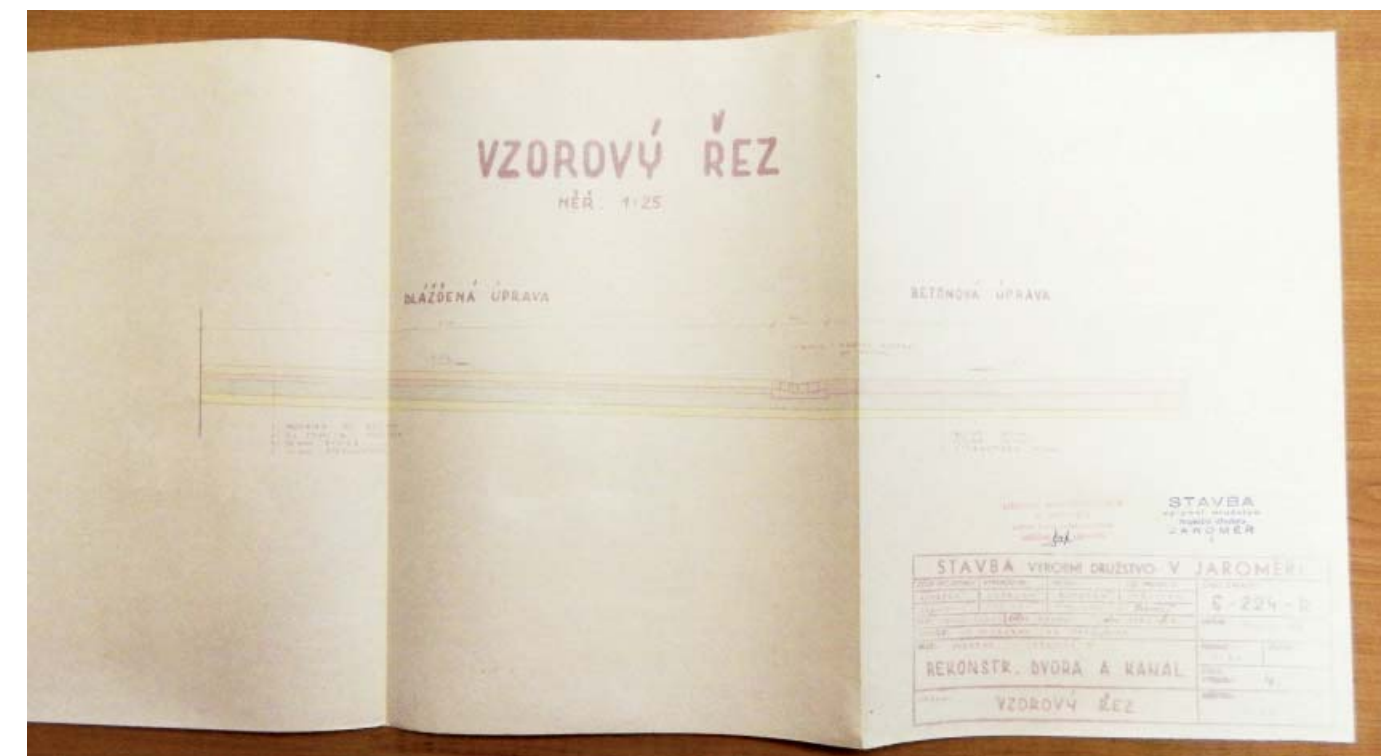
Stavební úřad Jaroměř - odbor výstavby

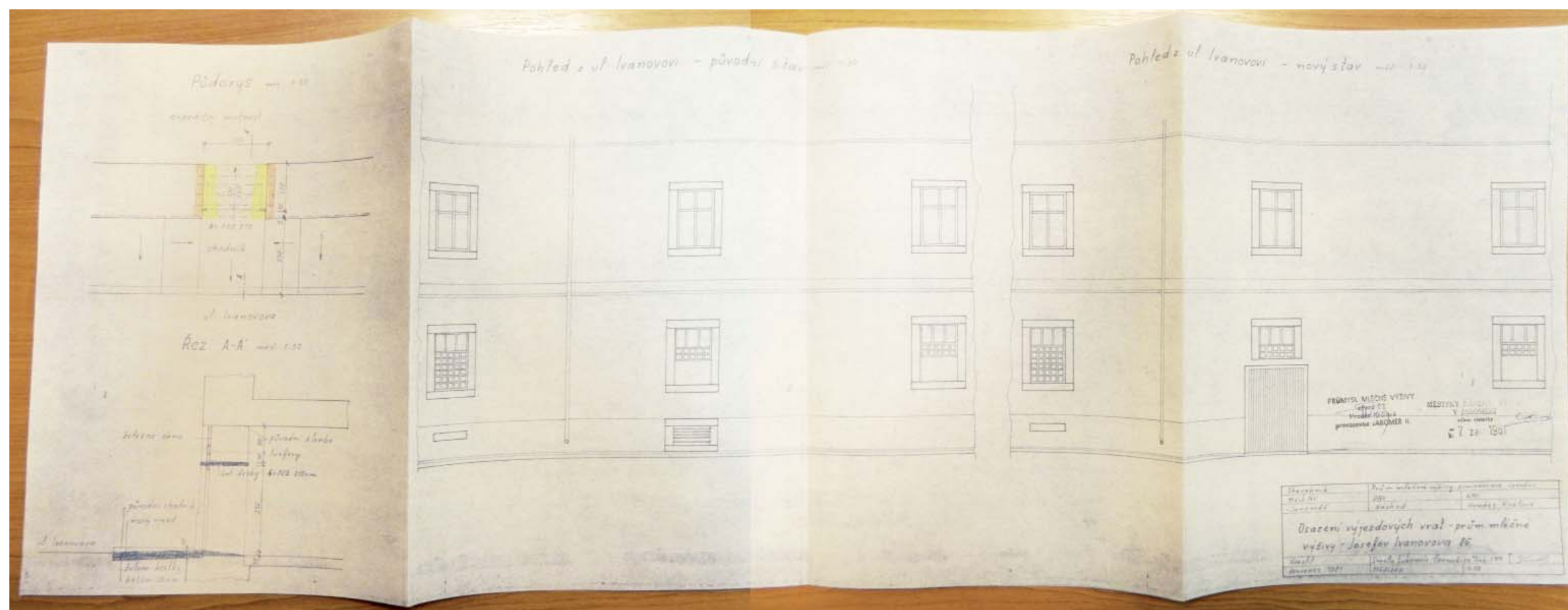
okolo 1950 - 1NP, jižní křídlo

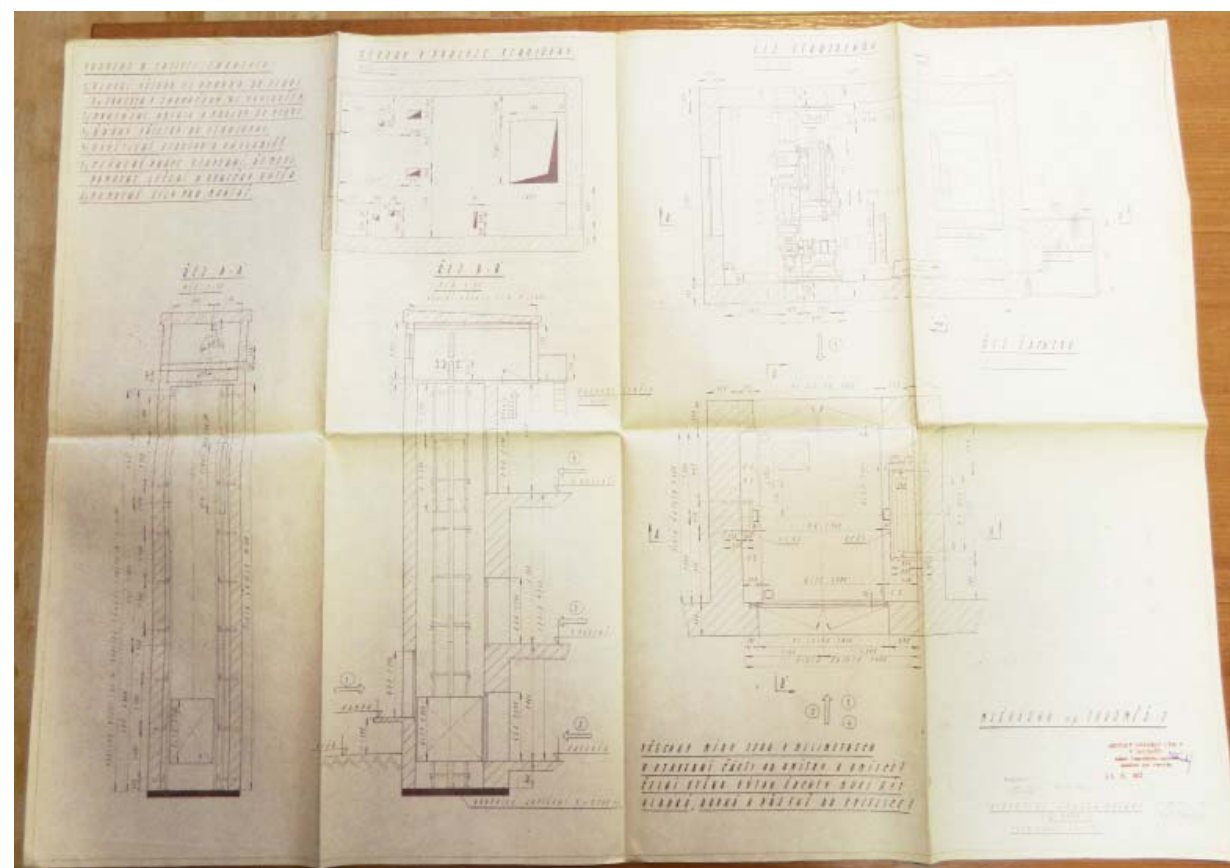
1968 - rekonstrukce dvora a kanálu - situace

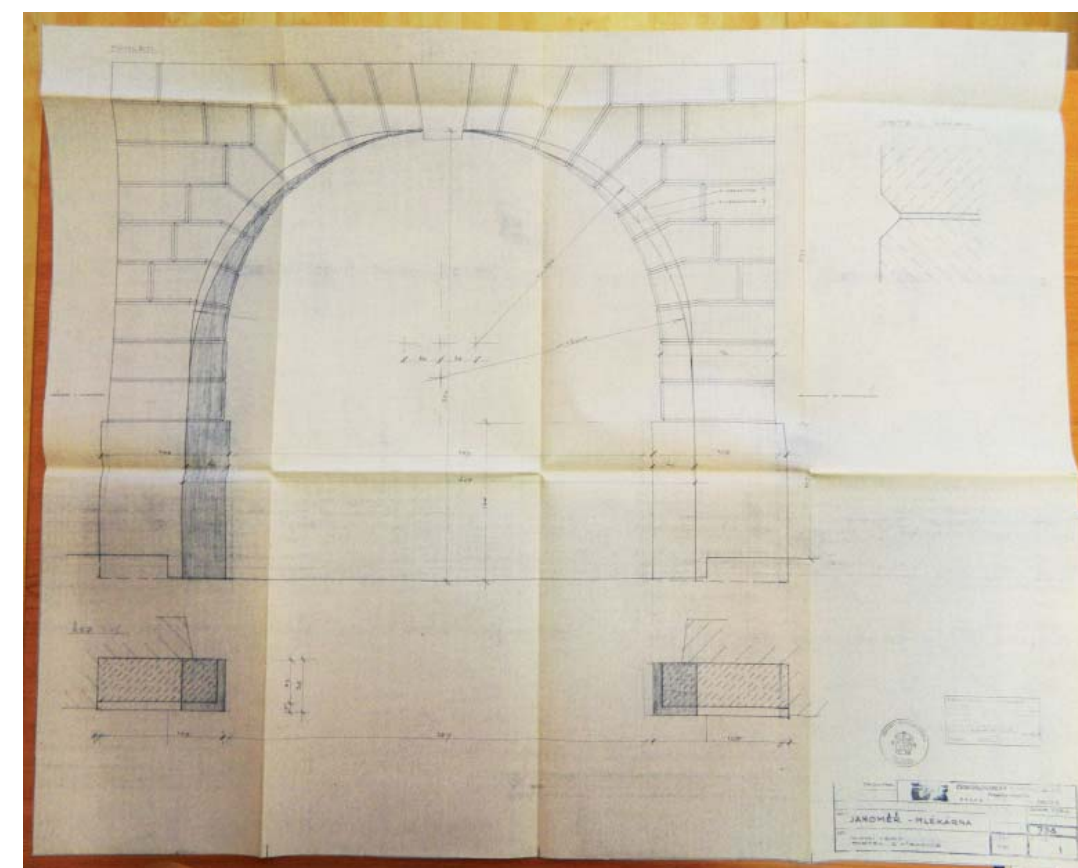
1968 - rekonstrukce dvora a kanálu - vzorový řez

1981 - nová vrata

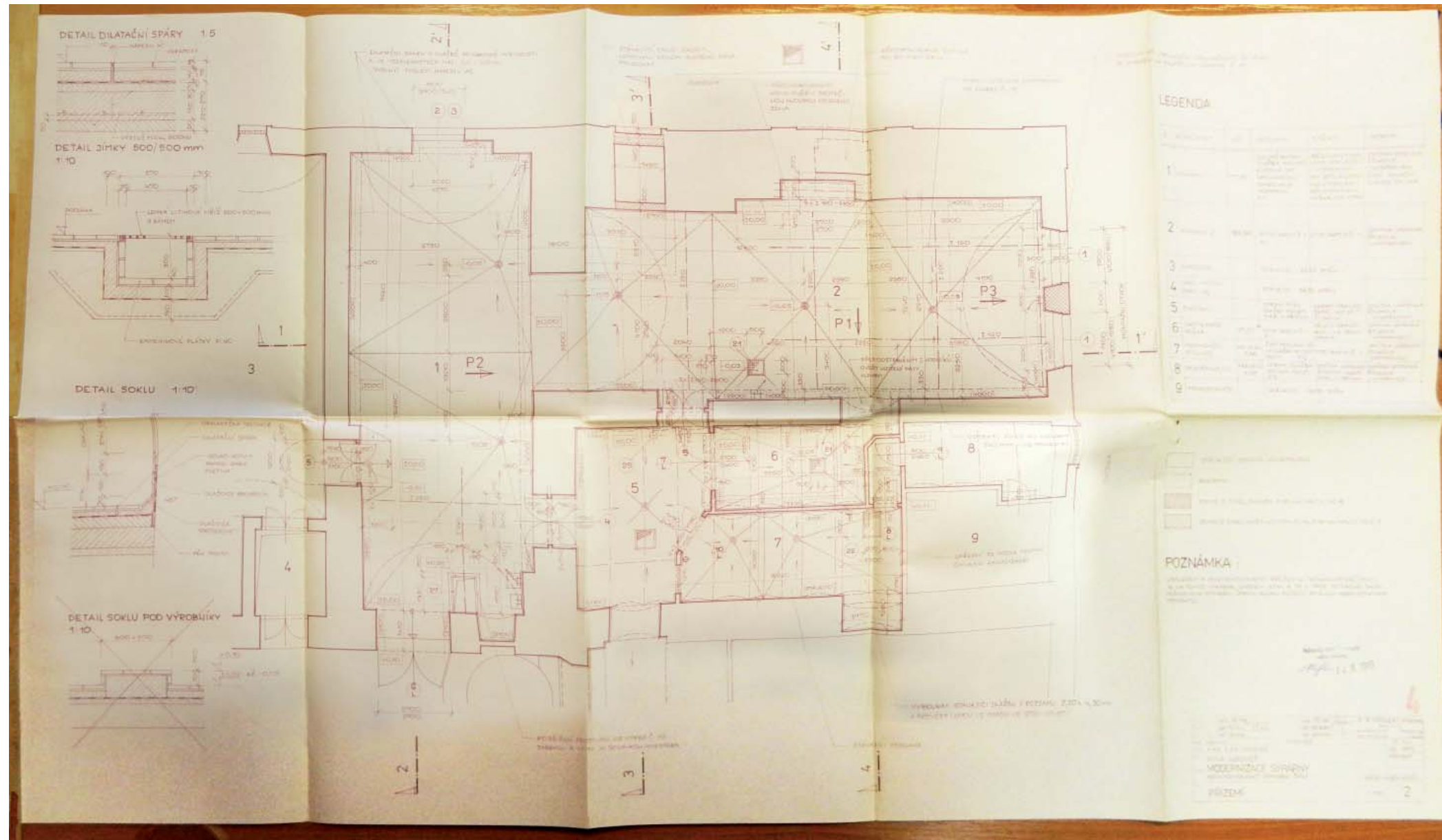
1972 - výtah

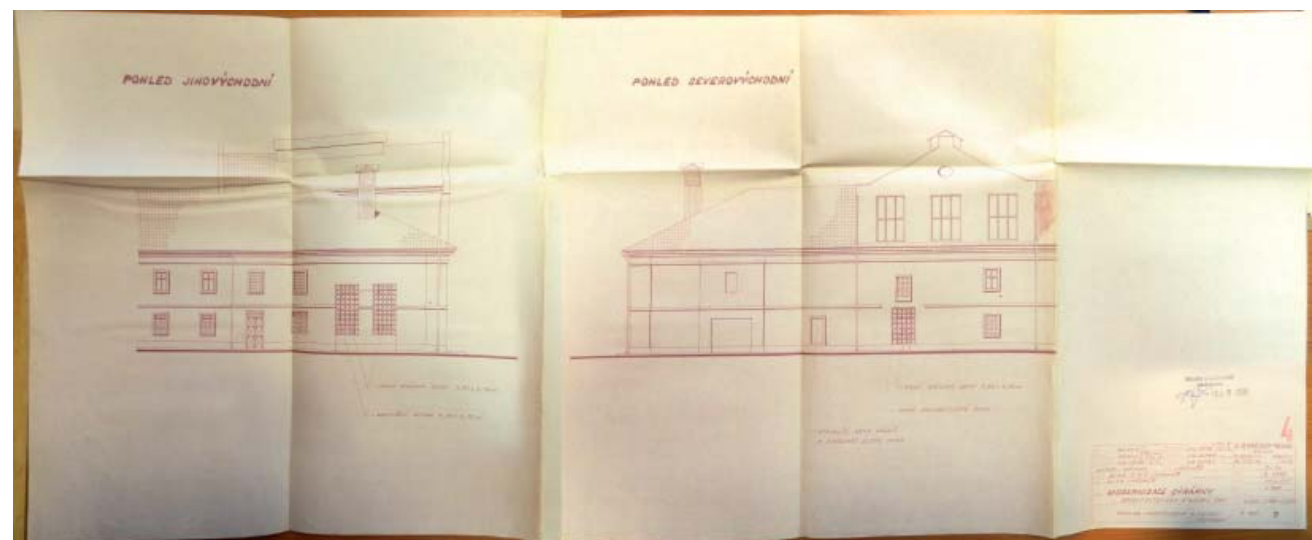
1984 - rozšíření průjezdu

MODERNIZACE SÝRÁRNY 1993

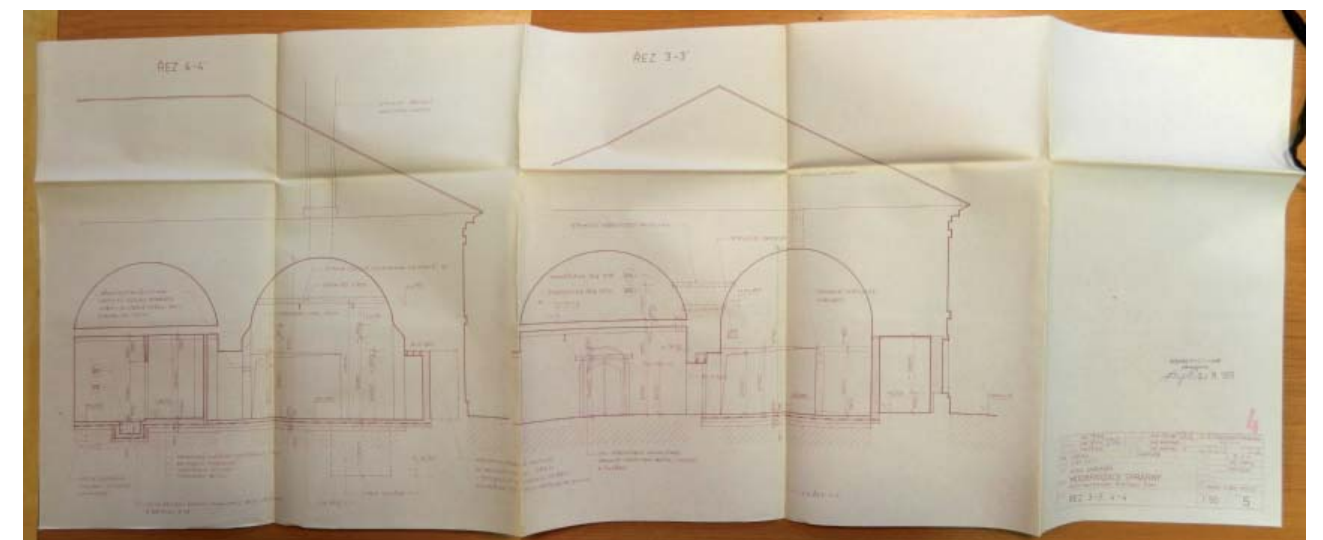
Stavební úřad Jaroměř - odbor výstavby

1993 - modernizace, 1NP, nároží

1993 - modernizace, fasády nároží

1993 - modernizace, řezy, nároží